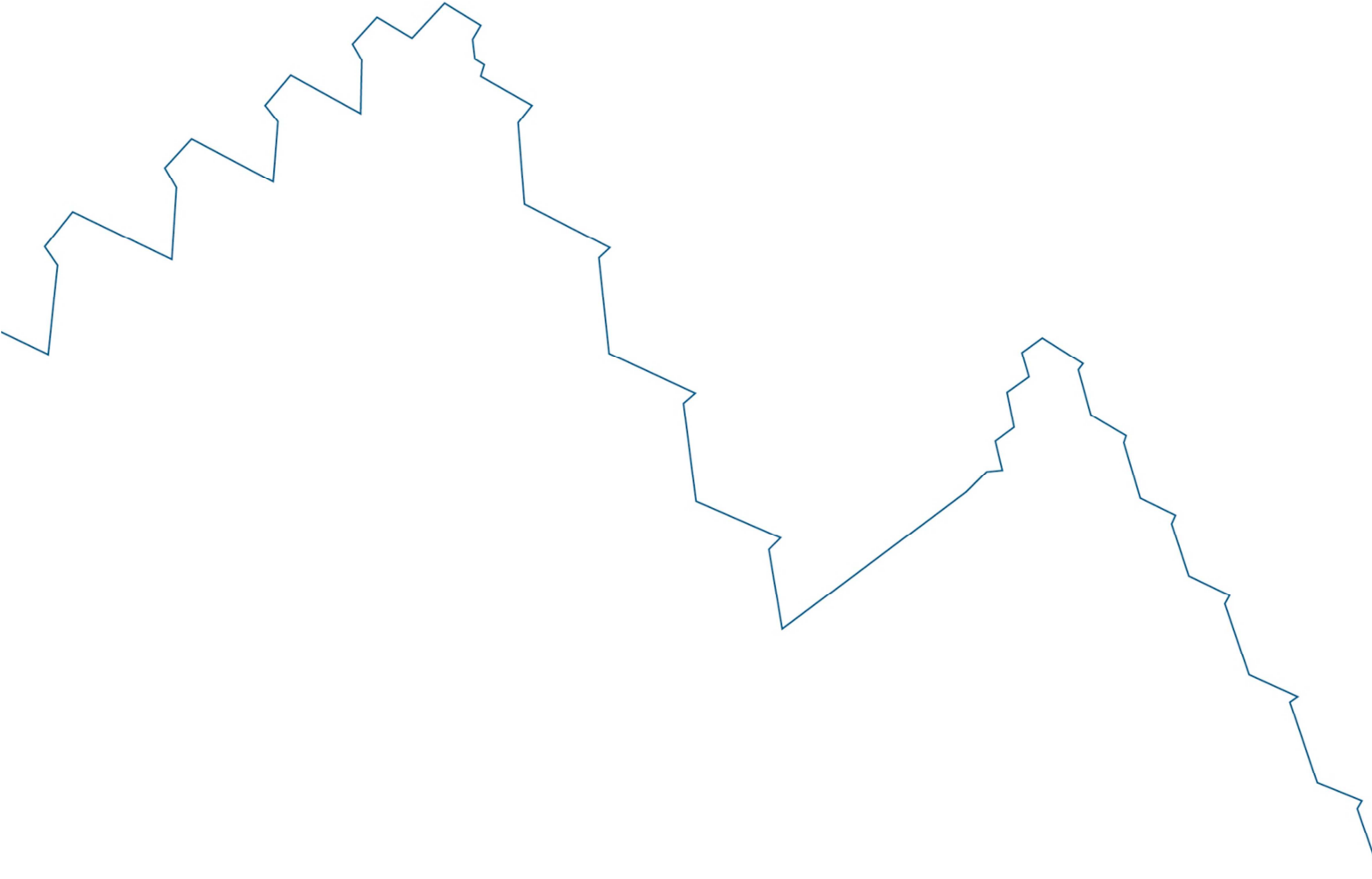

JAARSTUKKEN 2014

Datum 10 maart 2015

Versie 1.0 Raad 26 maart 2015

Corsanummer: 14.203473

G e m e e n t e

Franekeradeel

Gemeente Franekeradeel
Harlingerweg 18
8801 PA Franeker
Postbus 58
8800 AB Franeker

Telefoon: (0517) 380480
Fax: (0517) 380481
info@franekeradeel.nl
www.franekeradeel.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Jaarverslag.....	9
2.1.	Programmaverantwoording.....	11
2.1.1.	Programma 1 Algemeen Bestuur.....	13
2.1.2.	Programma 2 Openbare orde en veiligheid	17
2.1.3.	Programma 3 Verkeer en Vervoer.....	21
2.1.4.	Programma 4 Economische Zaken	25
2.1.5.	Programma 5 Onderwijs.....	29
2.1.6.	Programma 6 Cultuur, Sport en Recreatie.....	33
2.1.7.	Programma 7 Sociale voorzieningen en maatsch. dienstverlening.....	37
2.1.8.	Programma 8 Volksgezondheid en Milieu	41
2.1.9.	Programma 9 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	45
2.1.10.	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen	49
2.2.	Paragrafen.....	53
2.2.1.	Paragraaf Lokale heffingen	55
2.2.2.	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	59
2.2.3.	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	70
2.2.4.	Paragraaf Financiering.....	77
2.2.5.	Paragraaf Bedrijfsvoering.....	79
2.2.6.	Paragraaf Verbonden partijen	85
2.2.7.	Paragraaf Grondbeleid	97
2.3.	Projectverantwoordingen	101
3.	Burgerjaarverslag 2014	113
4.	Jaarrekening.....	121
4.1.	Balans per 31 december	123
4.2.	Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	127
4.3.	Toelichtingen.....	131
4.3.1.	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	133
4.3.2.	Toelichting op de balans.....	141
4.3.3.	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	157
4.3.4.	Overzicht onvoorzien	173
4.3.5.	Overzicht incidentele en structurele baten en lasten.....	177
4.3.6.	Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve	179
4.3.7.	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).....	181
4.3.8.	Single information Single audit (SISA).....	183
4.3.9.	Overige bijlagen	187
4.4.	Controleverklaring	193
5.	Vaststellingsbesluit.....	197

1. Inleiding

Algemene inleiding

Voor u liggen ter vaststelling de jaarstukken 2014 van de Gemeente Franekeradeel. Deze jaarstukken maken als verantwoordingsdocument deel uit van de planning- en controlcyclus. De jaarstukken zijn het sluitstuk van de controlcyclus 2014.

Besluit Begroting en Verantwoording

Raad en college hebben verschillende taken en bevoegdheden. De kaderstellende en controlerende taak concentreert zich bij de Raad. De beheerfunctie, het aansturen en beheersen van de uitvoering van de activiteiten om de doelstellingen te realiseren is de taak van het college.

Voor beide bestuursorganen zijn verschillende verantwoordingsdocumenten. Voor de Raad zijn dat de jaarstukken waarin opgenomen het jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening. Voor het college is het de uitvoeringsinformatie waarin is opgenomen de productenrealisatie.

Het jaarverslag 2014 is qua opbouw conform 2013. Het jaarverslag is de spiegel van de programmabegroting. Dit betekent dus ook dat dezelfde programma's en paragrafen opgenomen zijn. Het jaarverslag 2014 is gebaseerd op begroting 2014 welke de doelen bevat van de "oude" Raad. Ook zijn bij ieder programma de drie w-vragen van toepassing, echter nu gaat het om het antwoord op de vraag:

- *Wat hebben we bereikt?(en daaraan gekoppeld; Zijn we tevreden?)*
- *Wat hebben we daarvoor gedaan?*
- *Wat heeft het gekost?*

De vraag "wat hebben we bereikt?" is in de jaarrekening vervangen door "wat wilden we bereiken?". Onder dit onderdeel worden de doelstellingen uit de programmabegroting herhaald. De tekstuele toelichting op wat we hebben bereikt is opgenomen onder "Wat hebben we daarvoor gedaan".

Aan de hand van de beantwoording van deze vragen wordt duidelijk wat de gemeente in 2014 heeft gerealiseerd en welke maatschappelijke effecten zijn bereikt. Per programma staan de baten en lasten vermeld. Het is aan de Raad om per programma zowel de baten en lasten als het uitgevoerde beleid dat daar onder ligt te autoriseren. Het college legt door middel van de programmaverantwoording verantwoording af aan de Raad.

De productenrealisatie die het college verstrekt, is terug te vinden in de uitvoeringsinformatie. Het totaal aan baten en lasten van de productenrealisatie komt overeen met het totaal aan baten en lasten van de programmaverantwoording.

Proces

In de Voorjaarsnota vindt de vertaling plaats van het raadsprogramma in de gewenste maatschappelijke effecten en de daarbij behorende meetbare effecten/ prestatie-indicatoren als voorbereiding op de volgende begroting. Deze methodiek, waarmee de Raad de vast te stellen doelstellingen, effecten en meetbare indicatoren bepaalt, wordt vervolgens in de volgende Voorjaarsnota voortgezet.

De doelen en indicatoren zoals deze door de (oude) Raad in de begroting van 2014 zijn vastgesteld komen in de voorliggende jaarstukken tot uiting.

In het jaarverslag worden, per programma, naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, ook de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en het gerealiseerde resultaat gepresenteerd. Daarnaast wordt in de jaarrekening de begrotingshistorie per programma weergegeven, ook is de toelichting op de mutaties in de reserves uitgewerkt.

Bovendien is de projectverantwoording weer toegevoegd. Volgens een vast format wordt een aantal projecten gevolgd. De uitwerking vindt u onder 2.3 Projectverantwoordingen. Met ingang van 2013 is de verantwoording uitgebreid in het kader van de Wet normering Topinkomens (WNT).

Leeswijzer

In het onderdeel *jaarverslag* wordt naast een tekstuele toelichting op de programma's per programma aangegeven wat de realisatie in 2014 was, wat de begrote bedragen voor 2014 waren en wat het verschil is tussen de begroting na wijziging en de realisatie over het verslagjaar.

In het onderdeel *jaarrekening* wordt daarnaast onder ander nog een nadere toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening gegeven.

Resultaat

In de begroting en de rekening worden de mutaties in de reserves afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Hierdoor is er sprake van het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten en het gerealiseerde resultaat.

Het verslagjaar is afgesloten met het gerealiseerde resultaat van € 157.118. De in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening opgenomen analyse van het resultaat geeft inzicht in de belangrijkste oorzaken welke hebben geleid tot het resultaat. Per saldo zijn de structurele effecten (dus voor zover nog niet verwerkt in de begroting van 2015) berekend op € 14.000 negatief.

De gevolgen van de krediet en de economische crisis zijn nog steeds merkbaar in de gemeentefinanciën (o.a. grondexploitatie, rijksbezuinigingen). De algemene uitkering staat onder druk, onder andere ook door de aanstaande decentralisaties van het rijk naar de gemeenten, onder gelijktijdige toepassing van een zgn. "efficiency" korting.

De rekening over 2014 laat een wisselend beeld zien. Naast het positieve rekeningresultaat is het noodzakelijk gebleken om, als gevolg van de huidige economische omstandigheden, voor Waddenglas een voorziening van € 1,3 miljoen te treffen. De reserve grondexploitatie heeft een omvang van afgerond 10,5% van de boekwaarden. Een extra dotatie aan de reserve grondexploitatie is gezien alle toekomstige risico's wenselijk.

Met het vaststellen van de notitie reserves en voorzieningen heeft de Raad aangegeven een Algemene Reserve van € 10,0 miljoen als wenselijk te beschouwen. Het gewenste niveau is met het huidige saldo van € 10,2 miljoen aanwezig. Echter na aftrek van de claims per 31 december 2014 (hoofdzakelijk ICT samenwerking Leeuwarden) daalt het saldo naar maximaal € 8,613 miljoen. Als het lukt om de benodigde middelen in de jaren 2015 tot en met 2017 uit de reguliere exploitatie te halen dan is een beroep op de algemene reserve niet nodig en vervalt de claim.

Wij stellen voor om het resultaat van € 157.118 als volgt te verwerken;

- € 157.118 toe te voegen aan de reserve grondexploitatie.

Structurele effecten

De incidentele effecten hebben geen gevolgen voor de begroting 2015. Deze effecten zijn al verwerkt in de begroting 2015 (na wijziging), of ze hebben alleen betrekking op 2014.

De structurele effecten hebben gevolgen voor de begroting 2015 (inclusief de reeds gemaakte begrotingswijzigingen). Deze moeten dus nog worden verwerkt in de begroting 2015 en zullen gevolgen hebben voor de post onvoorzien structureel. Zoals al onder het kopje *Resultaat* genoemd zijn de structurele gevolgen uit de normale bedrijfsuitoefening berekend op €14.000 negatief.

Reserves en voorzieningen*Algemene reserve*

De algemene reserve is in 2014 door de afwikkeling van de Zuidelijke rondweg/reserve Grote projecten toegenomen met € 1,182 mln. Naar aanleiding van Berap I en II is € 650.000 toegevoegd. Door de verkoop van grond en aandelen etc. is de algemene reserve toegenomen met € 64.000. Verder is het saldo van de uitkering Tijdelijke regeling Centrum Jeugd en Gezin (CJG) ad. € 148.000 toegevoegd. Tot slot is het positieve saldo van het complex rondweg Franeker ad. € 265.000 toegevoegd. In totaliteit een toename met € 2,309 miljoen.

Tegenover die groei staat een afname van € 2,094 miljoen. Voor de ontwikkeling programma Waddenpoort is € 625.000 gebruikt. € 400.000 is beschikbaar gesteld voor de diverse voorzieningen onderhoud kapitaalgoederen. € 600.000 is toegevoegd aan de reserve Raadsprioriteiten en € 400.000 is toegevoegd aan de Reserve Dorpenvisies. Daarnaast is het negatieve rekening saldo over 2013 van € 69.000 in mindering gebracht.

Het saldo van de Algemene Reserve bedraagt hierdoor op 31 december 2014 € 10,192 miljoen (2013 € 9,977 miljoen).

Overige bestemmingsreserves

Overige mutaties van enige omvang die nog niet separaat zijn vermeld betreffen de dotaties aan de reserve Grondexploitatie van € 1.019.000, dotatie reserve maatschappelijke plus € 0,6 miljoen, dotatie reserve Waddenpoort € 1,1 miljoen, dotatie aan de reserve Stad en Dorpsvernieuwing (S&D) van € 0,580 mln., dotatie reserve Dorpenvisies van € 0,250 mln. en dotatie reserve Speeltuinen van € 0,230 mln.

Als belangrijkste onttrekkingen zijn te vermelden € 0,865 mln. ten laste van de reserve grote projecten en € 0,460 mln. uit de reserve Uitgestelde kosten Waddenglas.

Voorzieningen

De belangrijkste mutaties in de voorzieningen zijn de toevoegingen van € 796.000 aan de voorziening Egalisatie riolering en € 631.000 aan de voorziening kademuren.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheidscontrole brengt met zich mee dat de gemeente haar beheersorganisatie zo inricht dat het naleven van wet- en regelgeving achteraf door de accountant kan worden getoetst. Het werken aan rechtmatigheid is daarmee een dynamisch proces waarbij continu werkprocessen getoetst moeten worden aan relevante wet- en regelgeving. De extra aandacht voor rechtmatigheid is een uitdaging voor onze organisatie omdat zowel de eigen regels en voorschriften alsmede de feitelijke uitvoeringsorganisatie onder de loep worden genomen. De daarbij horende activiteiten en afwegingen bieden kansen om de organisatie doelmatiger en wellicht ook doeltreffender in te richten.

Voor de invoering van een gedegen onderzoek naar de rechtmatige toestandkoming van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties, is een toetsbaar normenkader noodzakelijk. Om tot een volledig en deugdelijk normenkader te komen, is de gemeente Franekeradeel gestart met een volledige inventarisatie van de voor de gemeente geldende/relevante externe en interne wet- en regelgeving, wat uitgemond heeft in een controleprotocol. Voorts is in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) aangegeven dat gemeenten beleid moeten formuleren en toepassen gericht op het voorkomen van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O beleid). Dit beleid is vastgesteld en ingevoerd.

Naast het inventariseren van relevante wet- en regelgeving en het opstellen van richtlijnen omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik geldt natuurlijk dat rechtmatigheid vooral iets is dat onderdeel uitmaakt van het dagelijks handelen in onze organisatie. Voor het objectiveren van het rechtmatig handelen en het toetsen van werkprocessen aan wet- en regelgeving is een onderzoeksplan opgesteld en uitgevoerd. Tal van werkprocessen en dossiers zijn doorgelicht en verbeteringen zijn aangedragen richting de verantwoordelijke afdelingen.

In het verslagjaar 2014 is verder vorm en inhoud gegeven aan het verankeren van het waarborgen voor het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn breed in de organisatie interne controles uitgevoerd voor het (verder) objectiveren van het rechtmatig handelen.

Overige rechtmatigheidsaspecten (begrotingscriterium)

Ten aanzien van het begrotingscriterium heeft er bij twee programma's een begrotingsoverschrijding plaatsgevonden. Deze overschrijdingen worden overigens gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Hierna volgen de betreffende programma's met een toelichting.

Programma	Overschrijding	Toelichting
1. Algemeen Bestuur	€ 18.000	De overschrijding vindt voornamelijk plaats op het sub product 002.100 Herindeling met € 96.000. De voornaamste oorzaak van deze overschrijding is het hogere aantal verantwoorde uren voor de herindeling.
2. Openbare orde en veiligheid	€ 67.000	De overschrijding vindt voornamelijk plaats op het sub product 140.140 Uitvoering APV/bijzondere wetten met € 60.000. De voornaamste oorzaak van deze overschrijding is het hogere aantal verantwoorde uren dat nodig was voor de invoering van de nieuwe Drank en Horecawet.

Uitgaven die de begroting overschrijden of die gedaan zijn buiten de doelstelling van de vastgestelde programma's zijn formeel onrechtmatig. Op basis van het BADO behoeven dergelijke begrotingsoverschrijdingen door de accountant niet te worden meegenomen bij de oordeelsvorming inzake rechtmatigheid indien en voor zover de overschrijdingen passen binnen het beleid van de Raad.

Het college is van mening dat de overschrijding past binnen het beleid van de Gemeente Franekeradeel zoals vastgesteld door de Raad. Bij goedkeuring van de jaarstukken door de Raad worden deze overschrijdingen alsnog rechtmatig.

Indien de begrotingsoverschrijding niet door de Raad wordt geautoriseerd dan zou dit van invloed kunnen zijn op de afgegeven controleverklaring, omdat dan sprake zou kunnen zijn van onrechtmatige uitgaven. Indien u de jaarstukken niet ongewijzigd vaststelt dan dient dit direct aan de accountant te worden gemeld.

Verantwoording

Wij vertrouwen met het jaarverslag en de jaarrekening toereikend verslag te hebben gedaan over het door ons in het verslagjaar gevoerde financiële beheer.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Franekeradeel;

mr Fred Veenstra, burgemeester

Hugo de Jong, secretaris

Franeker, 10 maart 2015

Gemeente Franekeradeel

2. Jaarverslag

Gemeente Franekeradeel

2.1. Programmaverantwoording

2.1.1. Programma 1 Algemeen Bestuur

Hoofdkenmerken

Het college van B&W is belast met de voorbereiding en uitvoering van het door de Raad vastgestelde beleid. Vanuit de plicht tot actieve informatievoorziening zorgt het college voor terugkoppeling, opdat de Raad kan toetsen of de gestelde doelen gehaald worden. Daarnaast heeft het college een belangrijke rol in de beleidsvoorbereiding. Vanuit een eigen, bestuurlijke verantwoordelijkheid, ontwikkelt zij samen met de Raad nieuw beleid. Het college wil (pro)actief met deze functie omgaan.

Vanuit haar verantwoordelijkheid voor beleidsprocessen en officiële inspraaktrajecten zoekt het college op een actieve manier ingang bij bevolkingsgroepen.

Daarnaast voert de gemeente een aantal wettelijke (dienstverlenende) taken uit op het gebied van burgerzaken, verkiezingen en de Wet Openbaarheid van Bestuur.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Betere besluiten over ontwikkelingen omdat burgers bij de voorbereiding zijn betrokken

De Raad is tevreden als:

- burgerparticipatie onderdeel is van alle planvorming- en verantwoording. Deze leidt tot betere besluiten en meer draagvlak voor besluiten.*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Bij ieder project is onderzocht of en zo ja hoe burgerparticipatie ingezet kan worden	100%	Zie tekst	100%	100%	100%

- De dienstverlening sluit aan bij de vraag

De Raad is tevreden als:

- het aantal externe klachten over de dienstverlening per jaar lager wordt*
- de interne metingen voldoen aan de KPI's en normen Antwoord©*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Klachten over dienstverlening	<2	3	<2	<2	<2
Aantal klantcontacten dat in de eerste lijn wordt afgehandeld (oftewel het aantal contacten dat binnen één poging tot het beoogde doel leidt)	80%	76.4%	80%	80%	80%

- Op 1.1.2015 is er één bestuurskrachtige gemeente noordwest Fryslân.

De Raad is tevreden als:

- de processtappen in projectorganisatie leiden tot een nieuwe gemeente in 2015*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Het projectplan voor de fusie met andere gemeenten wordt aan de Raad voorgelegd	Voorbereidingsfase	Voorbereidingsfase	Implementatiefase	Realisatie fase	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Burgers bij de voorbereiding van plannen en projecten betrekken

De handleiding burgerparticipatie helpt per project te bepalen of burgerparticipatie kan worden ingezet en hoe. Per project wordt ook een communicatieplan/-paragraaf gemaakt.

In 2014 zijn burgers en ondernemers betrokken bij de volgende projecten:

Project	Wie participeren?	Participatieladder
Vervanging Stationsbrug	Bewoners/ondernemers	Informeren
Verkeersremmende maatregelen Alvestedewyk	Bewoners	Samenwerken
Franeker Waddenpoort	Bewoners, belangengroepen, ondernemers	Informeren
Herinrichting Oosterbierum	Bewoners, dorpsbelang en ondernemers	Samenwerken via de PODOE-methode
Pilot Ledverlichting	Bewoners	Raadplegen
Dorps- en wijkschouwen	Bewoners	Luisteren
Dorpsvisies	Dorpsbelangen, bewoners	Overdragen
Franeker Waddenpoort-Promotie en Marketing	Bewoners, belangengroepen, ondernemers	Samenwerken (opgestart)

De gemeente stelt burgers zelf in staat om plannen en projecten te bedenken en te realiseren. De projecten staan in een Dorpsvisie die door de dorpen zelf wordt gemaakt. Door onder andere subsidie uit het Dorpsvisiefonds kunnen de dorpen deze projecten realiseren. In 2014 heeft de gemeente voor de volgende projecten een subsidie uit het Dorpsvisiefonds verleend:

- De historische Hitzumer boomgaard (dorpsbelang Hitzum)
- Realisatie jeugdsoos 'De Dopper' (dorpsbelang Achlum)
- Speelontmoetingsplein (dorpsbelang Sexbierum/Pietersbierum)

De dienstverlening verder professionaliseren

De dienstverlening van Publiekszaken bestaat uit twee belangrijke kanalen; balie en telefoon. Met een servicelevel van 95,2% op 13.490 dienstverlenende contactmomenten scoort het kanaal balie uitstekend.

Het kanaal telefoon behaalt een servicelevel van 69,3% op 35.885 inkomende telefoongesprekken. Om de norm van 80% waar te kunnen maken zijn twee belangrijke verbeterstappen genomen: een wijziging in de formatie en het maken van verbeterde werkafspraken. Hierdoor wordt de telefoon beter bemand en daarnaast zorgen verbeterde werkafspraken voor meer kennis bij de medewerkers. Met het beter delen van de informatie uit de organisatie kan de afhandeling van de klantvraag in de eerste lijn vaker en sneller plaatsvinden.

Overzicht aantallen en behaalde servicelevels:

	klantcontacten	Binnen de norm	Servicelevel
Telefoon	35.885	24.868	69,3%
Balie	13.490	12.849	95,2%
totaal	49.375	37.717	76,4%

Voor elk onderdeel geldt dat het dashboard elke Marap-periode wordt ingevuld, zodat tussentijdse sturing op de KPI's en de ontwikkeling van de medewerkers gedurende het jaar kan plaatsvinden.

Met de andere gemeenten werken aan de vorming van één gemeente voor Noordwest Fryslân

In 2013 besloten de raden van de gemeenten het Bildt, Franekeradeel en Menameradiel voorbereidingen te treffen voor herindeling, samen met een deel van Littenseradiel, per uiterlijk 1 januari 2018. Met dat principebesluit werd de verkenningsfase van het herindelingsproces afgesloten. In mei 2014 werd in de verschillende raden het plan van aanpak (fasering, wettelijke stappen, projectorganisatie) voor het vervolgproces vastgesteld. Op hoofdlijnen is het verdere proces daarin in twee fasen opgedeeld:

- Fase 2: *richten*, mei 2014-mei 2016, resultaat: herindelingsontwerp en herindelingsadvies
- Fase 3: *inrichten*, mei 2016-januari 2018, resultaat: operationele gemeente

Dorpsvisies

Er is € 250.000 aan de Reserve Dorpenvisie toegevoegd ten laste van de voorziening afvalstoffenheffing.

In de Raad van december 2014 zijn de eenmalige wensen uit het coalitieakkoord van in totaal € 1.000.000 financieel vertaald. € 400.000 is overgeheveld van de Algemene Reserve naar de Reserve Dorpenvisie. Daarnaast is een nieuwe reserve Raadsprioriteiten ingesteld voor de MFC's Sexbierum en Ried en het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium. Deze is gevoed met € 600.000.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Algemeen bestuur
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				-
Overige lasten	3.507	3.795	3.813	18-
Totaal Lasten	3.507	3.795	3.813	18-
Baten				
Overige baten	312	312	327	15
Totaal Baten	312	312	327	15
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	3.195-	3.482-	3.486-	3-
Toevoeging/onttrekking aan reserves	188	188	57	131-
Gerealiseerde resultaat	3.007-	3.295-	3.429-	134-

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 001 Bestuursorganen
- 002 Bestuursondersteuning college van B&W
- 003 Burgerzaken
- 004 Baten secretarieleges burgerzaken
- 005 Bestuurlijke samenwerking
- 006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie

Rechtmatigheid

Ten aanzien van het begrotingscriterium heeft een begrotingsoverschrijding plaatsgevonden van € 18.000. De overschrijding vindt voornamelijk plaats op het sub product 002.100 Herindeling met € 96.000. De voornaamste oorzaak van deze overschrijding is het hogere aantal verantwoorde uren voor de herindeling.

De overschrijding past binnen het beleid van de Gemeente Franekeradeel zoals vastgesteld door de Raad. Bij goedkeuring van de jaarstukken door de Raad wordt deze overschrijding alsnog rechtmatig.

2.1.2. Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Hoofdkenmerken

Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de taken op het gebied van de brandweer, rampenbestrijding en de openbare orde. Vooral openbare orde is een breed begrip. Het kan gaan om overlast van probleemgezinnen maar ook om de veiligheid bij evenementen zoals de PC of de Agrarische Dagen. Voor vrijwel alle gevallen geldt wel dat er samengewerkt wordt met partners. De gemeente heeft vaak de regie maar kan niet zonder haar veiligheidspartners zoals de politie, het Veiligheidshuis, de GHOR en maatschappelijke instellingen. Daarvoor is veel netwerkbeheer nodig, afstemming en kennis over actualiteit en nieuwe regels. Openbare orde en veiligheid zijn altijd in beweging.

Wat wilden we bereiken?

- Iedereen voelt zich veilig in eigen leefomgeving

De Raad is tevreden als:

° *tenminste 85 % van de bevolking zich veilig voelt.*

	2014	rekening	2015	2016	2017
Jaar:					
Veiligheidsgevoel	83%	80%	84 %	85 %	85%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De resultaten van veiligheidsmonitor en dorp en wijkschouwen gebruiken

De resultaten van de veiligheidsmonitor 2014 worden onder meer in het *Integraal Veiligheidsbeleid jaarverslag 2014* behandeld.

Tabel 4.1: Gemeente Franekeradeel. Onveiligheidsgevoel algemeen

	In gemeente		In eigen buurt	
	2011	2013	2011	2013
Vaak onveilig	2%	2%	2%	1%
Soms onveilig	8%	14%	6%	11%
Zelden onveilig	8%	4%	4%	4%
Niet onveilig	82%	80%	88%	84%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Bron: Integraal Veiligheidsmonitor Franekeradeel 2013.

Het veiligheidsgevoel is enigszins gedaald, zowel in de gemeente als in de eigen buurt. Hoewel we niet zeker zijn van de oorzaken, is het aannemelijk dat deze daling (mede) te wijten is aan het hoge aantal woninginbraken in 2013 en de grote aandacht hiervoor. Zowel vanuit gemeente als vanuit de politie zijn er in 2013 diverse preventieacties geweest om burgers bewust te maken van risico's. Deze bewustwording kan in het gevoel van veiligheid negatief hebben doorgewerkt.

We zien ook dat het aantal (woon)overlastmeldingen toeneemt. Het gaat hier om burenruzies, overlast van bijzondere doelgroepen, geluidsoverlast en drugsoverlast. Vaak is er sprake van herhaling en veroorzaken dezelfde personen steeds voor overlast. De gemeente kan op basis van artikel 174a van de gemeentewet pas ingrijpen als er sprake is van zeer ernstige en frequente overlast. Hoewel in de beleving van burgers zeker sprake is van ernstige overlast, moet de gemeente de overlast objectiveren. Bij een drugsoverlastpand heeft integraal optreden tussen politie, woningbouwvereniging en gemeente geleid tot een "verplichte" verhuizing van de overlastgevers.

Het jaarlijkse preventiebudget is grotendeels besteed aan fietsverlichting en veiligheidsbrillen voor het afsteken van vuurwerk. Het gratis verstrekken van fietslampjes en veiligheidsbrillen versterkt de boodschap dat voorkomen beter is dan genezen. Bij beide acties is integraal samengewerkt. Vooral bij de fietsverlichtingsactie is gekozen voor een brede opzet met gemeente Harlingen, scholen voor voortgezet onderwijs, de provincie en de Fietzersbond.

Uitvoering van het toezicht Drank- en horecawet

In 2014 waren onze DHV-controleurs zichtbaar (en in burger) aanwezig tijdens de grote evenementen de PC en de Agrarische Dagen. Tijdens de evenementen is er jeugd onder de 18 aangetroffen met drank. Alcoholbezit bij jongeren onder de 18 is strafbaar en is bekeurd met een boete van € 45. Naast de evenementen hebben de toezichthouders een groot deel van alle paracommercie en horecalokaliteiten gecontroleerd op o.a. de vergunning en de aanwezigheid van de leidinggevende. Daarop zijn een aantal aanschrijvingen verstuurd waarbij ondernemers op hun overtredingen zijn gewezen. Twee vergunninghouders zijn volgens het sanctiebeleid beboet.

Project aanpak Woninginbraken

Belangrijk onderdeel in de aanpak van woninginbraken is het verhogen van de pakkans van de daders. De politie wil graag dat burgers bij onraad sneller 112 bellen. De politie speelt daar vanaf september 2014 op in door mensen die zich hebben aangemeld voor Burgernet een mailbericht te sturen wanneer in hun omgeving een woninginbraak (of ander strafbaar feit) heeft plaatsgevonden en de politie op zoek is naar aanwijzingen die helpen om de dader(s) te vinden. De gemeente heeft in 2014 via de website een appel aan burgers gedaan om deel te nemen aan Burgernet. De gemeente ondersteunt Burgernet financieel.

Integraal Veiligheidsplan

Het IVP is vastgesteld en behelst de samenhangende visie die alle onderliggende en vastgestelde kaders en beleid ten aanzien van veiligheid verbindt. Een IVP schept overzicht, alle doelstellingen, keuzes en prioriteiten, maar ook ‘werkafspraken’ tussen college, burgemeester en Raad over kaderstelling, terugkoppeling en verantwoording zijn in het IVP vastgelegd. Het IVP ondersteunt daarmee de Raad en brengt hem beter in zijn kaderstellende en controlerende positie. Mede daardoor ondersteunt het de burgemeester, het college, de politie en andere partners in de praktische uitvoering van alledag op het brede terrein van veiligheid. Het IVP is in 2014 voor het eerst getoetst. Het *Integraal Veiligheidsbeleid jaarverslag 2013* is tijdens de Raadsavond Veiligheid met de raadsleden besproken. Het is gebruikelijk dat de politie tijdens deze avond een terugkoppeling geeft over prominente zaken en uitlegt hoe zij haar beperkte capaciteit besteedt. In 2014 was ook het OM aanwezig om hun werkwijze toe te lichten.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Openbare orde en veiligheid
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				
Overige lasten	1.511	1.421	1.488	67-
Totaal Lasten	1.511	1.421	1.488	67-
Baten				
Overige baten	11	11	17	6
Totaal Baten	11	11	17	6
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.500-	1.410-	1.471-	61-
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	1.500-	1.410-	1.471-	61-

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

120 Brandweer en rampenbestrijding

140 Openbare orde en veiligheid

Rechtmatigheid

Ten aanzien van het begrotingscriterium heeft een begrotingsoverschrijding plaatsgevonden van € 67.000. De overschrijding vindt voornamelijk plaats op het sub product 140.140 Uitvoering APV/bijzondere wetten met € 60.000. De overschrijding is met name te wijten aan het feit dat er eenvoudigweg te weinig uren op dit product begroot zijn. Er is veel tijd gaan zitten in de administratieve afhandeling van de in 2014 gehouden drank en horeca controles. Ook zijn bijvoorbeeld alle vergunningen van de paracommercie herijkt in het kader van de nieuwe DHW. De afdeling Ruimte en Gemeentewerken hebben ook (niet begrote) werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het verlenen van vergunningen op het afsteken van vuurwerk, bestrijding overlast als gevolg van hondenpoep en onder andere de inspectie op brandveiligheid enkele horecagelegenheden.

De overschrijding past binnen het beleid van de Gemeente Franekeradeel zoals vastgesteld door de Raad. Bij goedkeuring van de jaarstukken door de Raad wordt deze overschrijding alsnog rechtmatig

2.1.3. Programma 3 Verkeer en Vervoer

Hoofdkenmerken

In dit programma zijn de twee belangrijkste aandachtspunten het waarborgen van de bereikbaarheid van de stad en de kernen in onze gemeente en het verbeteren van de verkeersveiligheid.

De bereikbaarheid van de stad en de kernen betreft niet alleen de bereikbaarheid over de weg (auto, fiets etc.), maar ook de bereikbaarheid over waterwegen, per openbaar vervoer (spoor en bus).

Dit programma omvat dus de wegen, waterwegen, spoorwegen, fietspaden, openbaar vervoer en het parkeerbeleid. Het regulier onderhoudsplan is terug te vinden in de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen'.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Voor alle verkeersdeelnemers zijn er logische en veilige verbindingen

De Raad is tevreden als:

- het totaal aantal verkeersslachtoffers wordt verminderd van 16 in 2010 naar max. 13 in 2014
- het aantal klachten verkeersonveiligheid wordt verminderd van 33 in 2010 naar max. 30 in 2014
- de score verkeersoverlast in de Veiligheidsmonitor is gelijk aan de politieregio Friesland in 2014
- het bereik van Permanente Verkeerseducatie stijgt van 6,24% in 2010 naar 8% in 2014

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Aantal verkeersslachtoffers	13	11*	13	13	13
Aantal klachten	30	92**	30	30	30
Score verkeersoverlast	≤ %friesl.	≥ %friesl***	≤ %friesl.	≤ %friesl.	≤ %friesl.
Bereik Permanente Verkeerseducatie ¹	8%	-	8%	8%	8%

* Integrale Veiligheidsrapportage Gemeente Franekeradeel, 2e viermaands rapportage 2014, gegevens tot en met augustus. Gegevens tot en met december zijn nog niet beschikbaar.

** Veruit de meeste klachten betreft parkeren (41), daarna snelheid (24) en onveilige situatie (21). Totaal 73 klachten uit de stad en met name uit binnenstad, Bangabuurt en Leeuwarderweg.

*** Veiligheidsmonitor 2013 geeft voor de gemeente Franekeradeel een toename van verkeersoverlast van 3,2 naar 3,5. Dit is hoger dan het provinciaal niveau van 3,2 uit 2011. De provinciale score voor 2013 is niet bekend. Niet elke gemeenten hanteren dezelfde veiligheidsmonitor waardoor een provinciale score ontbreekt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Franeker Waddenpoort.

De herinrichting van het Oude Kaatsveld en de Stationsweg maken onderdeel uit het van programma Franeker Waddenpoort. Voor de uitvoering hiervan wordt verwezen naar de projectverantwoording.

Actualisatie GVVP

De evaluatie van het GVVP is in de Raad van april 2014 behandeld en afgerond.

Voor de herinrichting van de 30km zones in Achlum en Peins is subsidie ontvangen van de Provincie Fryslân. Uitvoering zal in 2015 plaatsvinden.

¹ Het percentage Bereik Permanente Verkeerseducatie wordt niet meer bijgehouden door de provincie.

Inrichtingsplan Franekeradeel – Harlingen

De voorbereiding van de herinrichting van Oosterbierum is ver gevorderd.

Verkeerseducatie

De geplande cursussen hebben plaatsgevonden.

Overdracht vaarwegen

In maart is de overeenkomst Overdracht vaarwegbeheer door het Wetterskip, Provincie en gemeente ondertekend.

Beheerplannen uitvoeren

De beheerplannen voor 2014-2018 zijn vastgesteld. De Raad heeft besloten om in de toekomst via een groeimodel ook het groot onderhoud structureel in de begroting op te nemen.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Verkeer, vervoer en waterstaat
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				
Overige lasten	4.814	7.601	5.551	2.050
Totaal Lasten	4.814	7.601	5.551	2.050
Baten				
Overige baten	583	588	613	26
Totaal Baten	583	588	613	26
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	4.231-	7.013-	4.937-	2.076
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	2.741	1.073	1.668-
Gerealiseerde resultaat	4.231-	4.272-	3.864-	408

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 210 Wegen, straten en pleinen
- 211 Verkeersmaatregelen te land
- 212 Openbaar vervoer
- 214 Parkeren
- 215 Baten parkeerbelasting
- 221 Binnenhavens en waterwegen
- 240 Waterkering, afwatering en landaanwinning

2.1.4. Programma 4 Economische Zaken

Hoofdkenmerken

Dit programma richt zich op de lokale omstandigheden van de gemeente Franekeradeel. Provinciaal beleid en ook rijksbeleid hebben invloed op onze lokale economische mogelijkheden en omstandigheden.

De bedrijvigheid op de bestaande bedrijventerreinen valt in de categorie middelzware industrie en landbouw verwerkende en complementaire bedrijvigheid. De positie van Franeker in de detailhandel is ook van regionale betekenis. De landbouwsector is in onze gemeente goed vertegenwoordigd.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Voorwaarden scheppen om werkgelegenheid in alle sectoren te behouden c.q. te versterken binnen de gemeente/regio

De Raad is tevreden als:

- *we in 2015 minimaal bij de eerste 15 staan in het MKB onderzoek.*
- *de groei van de werkgelegenheid in 2014 gelijk is aan de groei van de werkgelegenheid in de provincie.*
- *het werkloosheidscijfer in 2014 niet hoger is dan het provinciale cijfer.*
- *de werkgelegenheid toerisme/recreatie in 2014 toeneemt met 5% t.o.v. 2010 naar 330 in 2014*
- *het aantal overnachtingen verblijfsrecreatie en watersport toeneemt naar 85.000 in 2014*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Plaats ranglijst MKB onderzoek ²		25	15		13
Groei werkgelegenheid ³	≥ % prov	-1,9%	≥ % prov	≥ % prov	≥ % prov
Werkloosheidscijfer ⁴	≤ % prov.		≤ % prov.	≤ % prov.	≤ % prov.
Banen toerisme/recreatie ⁵	330	260*	330	330	335
Aantal overnachtingen	85.000	66.000*	85.000	85.000	87.000

*De uitgangscijfers voor het aantal banen en overnachtingen in de toerisme/recreatie sector zijn te hoog geschat.

*Cijfers 2013.

² Bron: MKBeterMeter Hanzeconnect Groningen

³ Bron: Werkgelegenheidsonderzoek provinsje Fryslân

⁴ Bron: Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân

⁵ Bron: Provinsje Fryslân

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bedrijfsbezoeken en structureel overleg met het bedrijfsleven

De bedrijfsbezoeken en de gestructureerde overleggen hebben plaatsgevonden. Een structureel overleg met de bedrijven uit de dorpen is niet tot stand gekomen. Wel zijn de bedrijven in Tzummarum hierover gepolst.

Stimuleren van regionale samenwerking

Afstemming over de planning en herstructurering van bedrijventerreinen vond in samenwerking met de provincie en de regiogemeenten plaats. Bedrijven in onze gemeente zijn gevraagd om mee te doen aan het Koploper project van de A7Westergozone, waarbij samenwerking op het gebied van duurzaamheid voorop stond.

Tevredenheid ondernemers

Op basis van eerder gehouden ondernemerslunches en de geluiden van ondernemers, zijn acties geformuleerd. Speerpunten hierbij zijn het verbeteren van de dienstverlening en de communicatie met als doel te stijgen naar plaats 15 op de ranglijst MKB. Om meer werkzaamheden door lokale bedrijven te laten doen is aan de ondernemers is gevraagd welke diensten/werkzaamheden zij kunnen leveren. Op deze wijze kreeg de gemeente meer zicht op welke bedrijven ze eventueel kunnen benaderen voor aanbestedingen.

Intern zijn procedures tegen het licht gehouden en verbeteringen aangebracht om de dienstverlening te optimaliseren. Er zijn gesprekken geweest met belangenbehartigers om te kijken hoe ondernemers meer betrokken kunnen worden bij de plannen van de gemeente. In het kader van het programma Waddenpoort zijn er diverse klankbordbijeenkomsten georganiseerd waarbij ook het bedrijfsleven in participeert.

Werkgelegenheid/werkloosheid

De invloed van de gemeente op het aantal arbeidsplaatsen was beperkt. Dit is primair aan de markt. Door het beschikbaar van voldoende vestigingsmogelijkheden heb wij het bedrijfsleven zoveel mogelijk gefaciliteerd. In 2014 is het ondernemersprogramma, waarbij aspirant ondernemers op weg worden geholpen bij het starten van een eigen bedrijf, twee keer aangeboden.

Werkgelegenheid gemeente vs provincie

De cijfers van de werkgelegenheid zijn als volgt:

	1 april 2014	1 april 2013	Stijging / daling
Fulltime banen Franekeradeel	6.222	6.341	- 1,9%
Fulltime banen Friesland	220.095	223.828	- 1,7%
Part-time banen Franekeradeel	1.781	1.758	+ 1,3%
Part-time banen Friesland	60.068	60.003	+ 0,1%

In vooral de sector industrie en bouw is er een verlies aan banen te constateren. In de financiële sector en de zorgsector kwamen er banen bij.

Werkloosheid gemeente vs provincie

Het aantal geregistreerde werkzoekenden en het aantal WW-uitkeringen zijn:

	1 nov 2014	% *	1 nov 2013	% *	Stijging/daling
Werkzoekenden Franekeradeel	1.110	11,9	990	10,7	+ 1,2%
Werkzoekenden Friesland	35.254	11,8	32.715	11,2	+ 0,6%
WW-uitkeringen Franekeradeel	600	6,4	593	6,4	+ 0,0%
WW-uitkeringen Friesland	18.321	6,1	18.567	6,3	- 0,2%

*Percentages van de beroepsbevolking.

Conclusies:

Ten opzichte van de werkgelegenheid in fulltime banen blijft Franekeradeel achter op Fryslân. Wel heeft Franekeradeel meer parttime banen gekregen t.o.v. de provincie. Franekeradeel heeft relatief meer werkzoekenden en meer WW-uitkeringen als we dit vergelijken met Friesland.

Visie detailhandelsstructuur Binnenstad.

Vanwege de beperkte ambtelijke capaciteit en de ontbrekende financiële middelen is het in 2014 niet gelukt om invulling te geven aan de aanbevelingen/maatregelen uit deze visie.

Stadspromotie

Ondanks de positieve conclusies van de evaluatie in 2013 en de goede resultaten die Stichting Ster van de Elfsteden heeft behaald, is het inningssysteem voor de financiering van stadspromotie verder onder druk komen te staan. In 2015 wordt onderzocht hoe de stadspromotie in de toekomst gefinancierd kan worden.

Banen toerisme/recreatie/ aantal overnachtingen

In 2014 zijn de voorbereidingen van het programma Waddenpoort gestart om in 2015 grotendeels te kunnen uitvoeren.

Op 24 april 2014 heeft de Raad in gestemd met deelname aan de nieuwe Regionale Marketingorganisatie. Tevens heeft de Raad geld beschikbaar gesteld voor de gevraagde financiële bijdrage voor de jaren 2014 en 2015.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Economische zaken
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten:				-
Overige lasten	681	890	766	123
Totaal Lasten	681	890	766	123
Baten				
Overige baten	125	161	198	37
Totaal Baten	125	161	198	37
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	556-	729-	568-	160
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	23-	23-	0-
Gerealiseerde resultaat	556-	751-	591-	160

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 310 Handel en ambacht
- 311 Baten marktgelden
- 320 Industrie
- 330 Nutsbedrijven
- 340 Agrarische productie en ontginning
- 341 Overige agrarische zaken, jacht en visserij

2.1.5. Programma 5 Onderwijs

Hoofdkenmerken

De gemeente heeft de regiefunctie in het lokaal onderwijsbeleid. Dit betekent dat zij zich richt op de huisvesting van de scholen en op kinderen met (onderwijs)achterstanden. Bovendien draagt de gemeente zorg voor de accommodaties van het gymnastiekonderwijs, leerlingenvervoer en het bestrijden van schooluitval. In regionaal verband biedt de gemeente mogelijkheden voor basiseducatie, beroepsonderwijs en het NT2 onderwijs (Nederlands als tweede taal) aan nieuwkomers.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- De gemeente maakt onderwijshuisvesting mogelijk die aansluit bij onderwijskundige en maatschappelijke behoeften

De Raad is tevreden als:					
◦ noodzakelijk onderhoud aan schoolgebouwen wordt uitgevoerd					
◦ bij nieuwbouw of aanpassing wordt ingezet op multifunctionaliteit en flexibiliteit					
Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Uitvoering Meerjaren Onderhoudsplan	100%	100% ⁶	100%	100%	100%
Uitvoering Integraal Huisvestingsplan		Zie tekst			
Rehoboth, Bongerd					
Fûgelflecht, Korendrager en Kleynburg			Vervangende nieuwbouw		
Barraboech				Voorberei- ding nieuwbouw	Vervangen- de nieuwbouw + gymzaal

- De gemeente voert de Leerplichtwet zodanig uit dat voortijdige schooluitval wordt voorkomen.

De Raad is tevreden als:					
◦ het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie jaarlijks teruggedrongen wordt					
◦ het toezicht op de leerplicht wordt uitgevoerd conform de leerplichtwet.					
Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Aantal VSV-ers ⁷	44	49	41	40	38
percentage VSV-ers dat teruggaat naar ⁸ : -Opleiding, Werk of Overig	57%	57%	60%	60%	62%
Percentage verzuim ⁹	11%	7,5%	10%	10%	10%

⁶ Door een wetwijziging wordt het volledige onderhoud van schoolgebouwen per 1 januari 2015 een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid.

⁷ Bron: Jaarverslag Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie Fryslân Noord

⁸ Bron: Jaarverslag Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie Fryslân Noord

⁹ Bron: Jaarverslag Leerplicht

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Meerjarenonderhoudsplan schoolgebouwen uitvoeren

Voor 2014 geen afwijkingen. Onderhoud werd conform meerjarenonderhoudsplanning door de schoolbesturen uitgevoerd.

Integraal Huisvestingsplan 2013-2017 uitvoeren

De integratieverbouw van de scholen in Achlum werd opgeleverd. Het schooljaar 2014/2015 begon voor Achlum met een nieuwe (samenwerkings)school.

Toekomst scholencluster MFA Oost heroverwogen

MFA Oost is een scholencluster van drie scholen Fûgelflecht, Kleyenburg en Korendrager. In maart 2014 besloot de gemeenteraad van Franekeradeel om de locatie de Schapenweide in Franeker verder uit te werken. Eind 2014 heeft echter de Stichting Radius heeft aangegeven de openbare scholen Fûgelflecht en Kleyenburg te willen samenvoegen tot één school in de huidige Kleyenburg. Dat zou betekenen dat de clustering van de scholen Fûgelflecht, Kleyenburg en de Korendrager op de Schapenweide niet door kan gaan. De drie partijen zijn met elkaar in gesprek over deze verandering van inzicht.

Realiseren van een integrale sluitende aanpak leerplicht

De gemeenten in regio Noard-Fryslân werken samen als het gaat om leerplicht en terugdringen aantal voortijdig schoolverlaters (VSV-ers). Onze regio boekt op het laatste onderdeel goede resultaten. In 2013-2014 is het aantal VSV-ers in de regio verder gedaald tot 883. Dat binnen de regio zich schommelingen voordoen is logisch. Het getal van 49 moeten we dan ook niet zien als een trendbreuk maar als een acceptabele schommeling binnen een meerjaren-streven.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk heeft Franekeradeel geparticipeerd in de regionale overleggen leerplicht en RMC. Naast de inzet op het voorkomen voortijdig schoolverlaten stonden deze overleggen in het teken van de ontwikkelingen rond de invoering van passend onderwijs en de transitie in het sociaal domein.

Inzet leerplichtambtenaar en uitvoering leerplichtadministratie

Het college heeft in oktober het jaarverslag leerplicht ontvangen. Eind 2014 is het periodiek voortgangsoverleg gevoerd met de gemeente Leeuwarden waarin het verslag is besproken. Het jaarverslag is met een informatief advies doorgestuurd aan de gemeenteraad.

Subsidiering VVE-activiteiten

In 2014 heeft Stichting Kinderopvang Friesland een subsidie ontvangen om uitvoering te geven aan het onderwijsachterstanden beleid van de gemeente. Dit op basis van de nota *Vroeg- en voorschoolse educatie(VVE) Franekeradeel 2010-2014*.

De indicatie doelgroepkinderen wordt verzorgd door de JGZ. In afstemming met Stichting Kinderopvang Franekeradeel verzorgt de JGZ thematische bijeenkomsten en adviseert/ondersteunt de leidsters als het gaat om de algehele gezondheidsontwikkeling van peuters.

Subsidiering Peuterspeelzaalwerk

Op basis van het uitvoeringsprogramma subsidies 2013-2016 heeft Stichting Kinderopvang Friesland (SKF) in 2014 een subsidie gekregen voor uitvoering peuteropvang. Uitvoering is gebeurd op basis van een uitvoeringsovereenkomst waarin afspraken zijn gemaakt over de uitvoering en de te behalen doelen. In 2014 is peuteropvanglocatie Dongjum gesloten in verband met een teruggang in peuteraantal.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Onderwijs
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				
Overige lasten	3.114	3.353	2.932	421
Totaal Lasten	3.114	3.353	2.932	421
Baten				
Overige baten	44	226	231	5
Totaal Baten	44	226	231	5
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	3.069-	3.126-	2.700-	426
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	67	67	
Gerealiseerde resultaat	3.069-	3.059-	2.633-	426

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 420 Openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting
- 421 Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting
- 423 Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting
- 430 Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting.
- 431 Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting.
- 441 Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting.
- 443 Bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting.
- 480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs.

2.1.6. Programma 6 Cultuur, Sport en Recreatie

Hoofdkenmerken

Franekeradeel kent een breed aanbod aan voorzieningen op het vlak van Cultuur, Sport en Recreatie. In de eerste plaats zijn deze voorzieningen op de eigen inwoners gericht. Zo is er een bibliotheek, een voorziening voor muziekonderwijs en een heel scala aan sportvoorzieningen met een goede spreiding over de gemeente. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan breedtesport. Franeker staat vooral ook bekend als de kaatsstad met de PC kaatspartij als nationaal bekend hoogtepunt.

In Franekeradeel is een theater gevestigd dat een functie vervult voor de regio Noordwest Fryslân. Daarnaast vinden we er museum Martena en het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium. Vooral het Planetarium trekt bezoekers uit de hele wereld naar Franeker.

Dankzij een rijk verleden als universiteitsstad bezit Franeker een groot aantal monumentale panden die een bezoek aan Franeker vanuit toeristisch oogpunt mede aantrekkelijk maken.

Franekeradeel kent een groot aantal toneel- en muziekverenigingen welke vooral een lokaal karakter hebben en goed over de gemeente gespreid zijn.

Bijna ieder dorp in de gemeente beschikt over een dorps huis dat onderdak biedt aan verschillende verenigingen, waar jong en oud kunnen deelnemen aan diverse lokale activiteiten.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Een aantrekkelijke gemeente te zijn met een inspirerend cultureel klimaat en goede sportvoorzieningen die maken dat mensen er graag willen wonen én werken.

De Raad is tevreden als:

- *er in 2012 een vastgestelde cultuurnota is*
- *gezondheid en de maatschappelijke participatie wordt bevorderd door beweging en sport.*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Percentage ouderen (65+) dat voldoet aan de combinorm ¹⁰	55 %	69%	57%	60%	60%
Percentage kinderen (groep 6,7,8) dat voldoet aan de combinorm ¹⁰	60%	Nb	65%	65%	70%
Percentage jongeren (klas 2 en 4) dat voldoet aan de combinorm ¹⁰	56%	63%	60%	60%	60%

¹⁰ Combinorm: Volgens de meest recente wetenschap houden we ons lichaam fysiek gezond en fit als we die Combi-Norm behalen. De Combi-norm is de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) in combinatie met de Fitnorm. Wie één van beide normen haalt, voldoet aan de combi-norm en beweegt genoeg voor een goede gezondheid.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Cultuur

Op basis van het uitvoeringsprogramma subsidies 2013-2016 is er subsidie verstrekt aan theater De Koornbeurs, het Planetarium, Museum Martena, de muziekschool en de bibliotheek. Met deze instellingen is een uitvoeringsovereenkomst gesloten waarin afspraken staan over de uitvoering en de te realiseren doelen.

Koornbeurs

In 2014 is een onderzoek uitgevoerd naar 'een toekomstbestendige exploitatie van de Koornbeurs, op basis van een gelijkblijvend subsidiepeil'. Het onderzoeksrapport is eind 2014 onderdeel van politieke besluitvorming.

Kaatsmuseum

De gemeenteraad heeft in 2014 ingestemd met een bijdrage van maximaal € 150.000 aan het nieuw te realiseren kaatsmuseum in de binnenstad van Franeker. Wanneer de stichting de benodigde € 450.000 binnen heeft zal het pand worden aangekocht en de benodigde verbouwing en inrichting plaatsvinden.

Koninklijk Eise Eisinga Planetarium

Het planetarium heeft uitbreidingsplannen. De gemeentelijke bijdrage hieraan is eind 2014 onderdeel van politieke besluitvorming. Daarnaast heeft het planetarium in 2014 haar (voorlopig) dossier ingediend met als doel de status van werelderfgoed te verwerven. Medio 2015 wordt duidelijk of en zo ja wanneer de regering het planetarium hiervoor gaat nomineren.

Bibliotheek

Met ingang van 1 juli zijn de Openbare Bibliotheken NoordWest Fryslân (BNWF) en Noordoost Fryslân (BNOF) gefuseerd tot stichting Openbare Bibliotheken Noord Fryslân. De wijze waarop de gemeenten uit beide voormalige regio's gaan samenwerken wordt ambtelijk uitgewerkt.

Frysk Belied

In 2014 heeft het basisonderwijs een subsidie ontvangen om activiteiten uit te voeren in het kader kader van Frysk Belied. Zie ook cultuureducatie.

Cultuureducatie basisonderwijs

Ook in 2014 heeft het basisonderwijs subsidie ontvangen voor de coördinatie tussen de culturele instellingen (aanbieders) en het basisonderwijs. Dit met als doel het samenstellen en uitvoeren van een jaarprogramma cultuureducatie. Het basisonderwijs onderzoekt de mogelijkheid om te komen tot een koppeling van cultuureducatie met het Fries en hier een doorgaande leerlijn voor te ontwikkelen. Dit onderzoek is in 2014 gestart.

Muziekschool Ritmyk

Als vervolg op schooljaar 2013-2014 gaat Ritmyk in schooljaar 2014-2015 verder met het project 'orkestspul'. Een samenwerkingsproject tussen muziekschool, basisonderwijs en de lokale hafa-bra-verenigingen.

Sport

Sporthal de Trije

In 2013 heeft een extern bureau onderzoek gedaan naar de optimale beheer- en exploitatievorm van sporthal de Trije. Gevolg hiervan was dat de gemeente in 2014 een traject is ingegaan van uitbesteding van het beheer en de exploitatie van de Trije. In Optisport BV heeft de gemeente een geschikte exploitant gevonden. Per 1 januari 2015 is het beheer en de exploitatie van Sporthal de Trije in handen van Optisport. In de exploitatie-overeenkomst is de publieke functie van de Trije goed geborgd.

Franekeradeel Actief

Samen met onderwijs, sportverenigingen en andere organisaties wordt onder de naam Franekeradeel Actief de breedtesport gestimuleerd. In samenwerking met de lokale organisaties en sportverenigingen

wordt jaarlijks een activiteitenaanbod ontwikkeld voor de doelgroepen jeugd en senioren, gericht op sport- en bewegingsstimulering met als doel te voldoen aan de raadsdoelstellingen voor breedtesport.

Begin 2014 is de raadscommissie geïnformeerd over de evaluatie (zowel intern als extern) van het breedtesportnetwerk Franekeradeel Actief. De conclusie was dat er inmiddels een sterk en uitgebreid lokaal sport- en beweegnetwerk staat. Van de bovenstaande doelstellingen is inmiddels duidelijk dat het percentage jongeren in klas 2 dat voldoet aan de combinorm is toegenomen van 47% in 2010 naar 63% in 2012. Het percentage ouderen (65+) dat voldoet aan de combinorm is toegenomen van 47% in 2010 naar 69% in 2012 (Bron GGD). Franekeradeel Actief is inmiddels een structurele aanpak.

Buurt sportcoaches

Buurt sportcoaches zorgen voor versterking en uitbreiding en met name structurele borging van Franekeradeel Actief.

Sportprijs

Op vrijdag 31 januari 2014 zijn de jaarlijkse sportprijzen uitgereikt door wethouder Twerda tijdens de feestelijke sportprijssavond in de Koornbeurs.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Cultuur, Sport en Recreatie
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				
Overige lasten	5.148	5.469	5.284	186
Totaal Lasten	5.148	5.469	5.284	186
Baten				
Overige baten	447	842	862	20
Totaal Baten	447	842	862	20
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	4.702-	4.628-	4.422-	206
Toevoeging/onttrekking aan reserves	266	99	99	-
Gerealiseerde resultaat	4.435-	4.529-	4.323-	206

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

510 Openbaar bibliotheekwerk
511 Vormings- en ontwikkelingswerk
530 Sport
531 Groene sportvelden en terreinen
540 Kunst
541 Oudheidkunde/musea
550 Natuurbescherming
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie
580 Overige recreatieve voorzieningen

2.1.7. Programma 7 Sociale voorzieningen en maatsch. dienstverlening

Hoofdkenmerken

Beleidsvorming en uitvoering van de sociale voorzieningen zoals Wet Werk en Bijstand, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en het minimabeleid is ondergebracht bij de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. De gemeente Franekeradeel is één van de acht deelnemende gemeenten.

Beleidsvorming en uitvoering van de sociale werkvoorziening vindt plaats binnen de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West (Empatec). Aan deze Gemeenschappelijke Regeling nemen 10 gemeenten deel.

De gemeente heeft de uitvoering van het sociaal cultureel werk ondergebracht in de stichting “De Skûle”. Er lopen diverse projecten zoals vrijwilligerswerk, jongeren op straat enz.

In de verschillende woonkernen zijn peuterspeelzalen, welke onder één stichting vallen en er is kinderopvang.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Iedere inwoner die niet in staat is zelfstandig regie over het eigen leven te voeren kan rekenen op steun van de gemeente.

De Raad is tevreden als:

- *er voor de verschillende doelgroepen inkomensvoorzieningen en ondersteuning op maat wordt geboden. Op maat wil zeggen vanuit de hele persoon, vanuit oplossingen en niet vanuit bestaande voorzieningen. Arbeid, onderwijs en het economisch verkeer moet voor iedereen toegankelijk zijn.*
- *er invulling wordt gegeven aan de compensatieplicht: wanneer iemand een ongelijke startpositie heeft wordt dit gecompenseerd. Het meedoen van ouderen en mensen met een beperking wordt ondersteund.*
- *er voor eenieder ruimte wordt geboden voor ontmoeting en participatie*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Percentage bijstandsgerechtigden dat uitstroomt naar regulier werk ¹¹	50%	24%	50%	60%	60%
Percentage dat duurzaam (> 24 maanden) aan het werk blijft	30%	n.b.	35%	45%	45%
Gemiddeld aantal bijstandsgerechtigden jonger dan 65 jaar	300	538	250	250	250
Poortwachter quote: percentage dat de bijstandsaanvraag intrekt	40%	30,8%	50%	50%	50%
Percentage succesvol afgeronde schuldhelpverleningstrajecten ¹²	35%	n.b.	35%	35%	35%
Aantal succesvolle matches bij de vrijwilligerscentrale ¹³	220	243	250	250	250

¹¹ Na het vaststellen van deze indicatoren is de Nederlandse economie nauwelijks gegroeid of zelfs gekrompen. Conjuncturele werkloosheid is een onvermijdelijk gevolg.

¹² Bron: rapportages Kredietbank Nederland

¹³ Bron: de Skûle Welzijn

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Decentralisaties

De ontwikkelingen rondom Programma 7 (en deels ook 8) hebben in 2014, naast de reguliere werkzaamheden, vooral ook in het licht gestaan van de drie decentralisaties in het sociaal domein. Per 2015 krijgen de gemeenten er veel taken bij. Een deel van de AWBZ wordt onder de Wmo gebracht en per 2015 wordt de nieuwe Wmo ingevoerd, wordt de Participatiewet ingevoerd en wordt de gemeente op basis van de Jeugdwet 2015 verantwoordelijk voor alle Jeugdzorg. Dat alles gebeurt onder de overdracht van het daarvoor bestemde budget van het Rijk naar de gemeenten onder een forse korting. De nieuwe taken kunnen alleen met een veel lager budget worden gerealiseerd als deze volgens een nieuwe aanpak, volledig integraal worden doorgevoerd. Daarbij vraagt preventie en versterking van de zelfredzaamheid en eigen kracht extra aandacht omdat die essentieel zijn voor het welslagen van die nieuwe aanpak. Het adagium bij deze nieuwe aanpak is; *één gezin, één plan, één regisseur*. Omdat dit geheel per 1-1-2015 moet 'draaien' heeft 2014 vooral in het teken gestaan van ombouw van de huidige werkwijze naar de nieuwe integrale aanpak.

Het nieuw gevormde gebiedsteam Franekeradeel is dé spil in de nieuwe werkwijze. Er is veel energie gestoken in de opzet en inrichting van die nieuwe aanpak zoals aan de instelling van het gebiedsteam Franekeradeel, de organisatie van de Front Office en de Back Office bij de Dienst SoZaWe, de gemeenschappelijke beleidsontwikkeling, de afstemming met het 'veld' zoals het meekrijgen van partijen in dit 'nieuwe denken' en bijbehorende aanpak en de inkoop en contracteren van partijen in het sociaal domein. Verder is 2014 vanzelfsprekend nog gewoon gewerkt volgens het staande beleid.

De Skule

De gemeente Franekeradeel en welzijnsorganisatie de Skûle Welzijn willen komen tot een verbeterd inzicht in de producten en diensten die de Skûle aan gemeenten en derden levert, en wat deze vervolgens kosten. Concreet willen we naar een begrotingssystematiek waarbij de geleverde producten en diensten berekend worden op basis van integrale uurtarieven. Dit is in 2014 opgestart, in 2015 zal dit zijn beslag gaan krijgen. Dan zal ook gekeken gaan worden hoe de bezuinigingstaakstelling voor de Skule ingepast kan worden.

Participatie

Op 1 februari 2013 is de pilot Pastiel gestart: een samenwerking tussen de gemeenten/sociale diensten en de sociale werkvoorziening in Fryslân-West. Tijdens de pilot waren de activiteiten van Pastiel gericht op de doelgroep met een maximale trajectduur van één jaar. Na afloop van het eerste pilotjaar is Pastiel geëvalueerd. Hieruit is gebleken dat de doelstellingen zijn gehaald. In de eindevaluatie werd wordt aanbevolen om Pastiel te continueren tot en met het jaar 2017. Begin 2015 wordt hiertoe een implementatieplan opgesteld.

Uitvoering WEB

De gemeente heeft in 2014 uitvoering gegeven aan de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Dit door het ROC Friesland College te faciliteren taal- en rekenlessen aan volwassenen te geven, met als doel: participatie in de samenleving, toeleiding naar (vervolg)onderwijs en naar werk.

De uitvoering van de WEB gebeurt in samenwerking met de andere 7 gemeenten in Noordwest Fryslân.

Subsidie regulier onderhoud dorps- en buurthuizen

Dorps- en buurthuizen vervullen een belangrijk rol als het gaat om leefbaarheid. Daarom krijgen ze een jaarlijkse subsidie voor uitvoering van het regulier onderhoud. Het jaar 2014 stond in het teken van evalueren. Met de betreffende besturen is gekeken naar de uitvoering in de afgelopen periode en zijn aanbevelingen gedaan voor de nabije toekomst. De evaluatie is besproken in de raadscommissie van december 2014.

Jeugd- en jongerenwerk

De Skûle Welzijn heeft in 2014 subsidie ontvangen voor uitvoering jeugd- en jongerenwerk. Dit gebeurt zowel ambulant als locatiegebonden. Uitvoering gebeurt op basis van werkafspraken. Medio 2014 heeft een voortgangsoverleg plaatsgevonden.

Vrijwilligerswerk

De Skûle Welzijn heeft in 2014 subsidie ontvangen voor facilitering van het vrijwilligerswerk. De vrijwilligerscentrale heeft een spilfunctie in de 5 basistaken van het vrijwilligerswerk. Te weten: vertalen, verbinden en makelen, versterken, verbreiden en verankeren.

Maatschappelijke stages

De Skûle Welzijn heeft in 2014 subsidie ontvangen voor uitvoering van de makelaarsfunctie maatschappelijke stages. In samenwerking met de gemeente Harlingen en de 3 regionale scholen voor voortgezet onderwijs maken 2^e en 3^e jaars-leerlingen kennis met het vrijwilligerswerk.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten;				-
Overige lasten	18.878	19.861	19.746	114
Totaal Lasten	18.878	19.861	19.746	114
Baten				
Overige baten	11.766	12.728	12.664	65-
Totaal Baten	11.766	12.728	12.664	65-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	7.113-	7.133-	7.083-	50
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	10	10	-
Gerealiseerde resultaat	7.113-	7.123-	7.073-	50

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 610 Bijstandverlening
- 611 Werkgelegenheid
- 614 Gemeentelijk minimabeleid
- 620 Maatschappelijke begeleiding en advies
- 621 Vreemdelingen
- 622 Huishoudelijke verzorging
- 623 Participatiebudget
- 630 Sociaal-cultureel werk
- 650 Kinderdagopvang
- 652 Voorzieningen gehandicapten

2.1.8. Programma 8 Volksgezondheid en Milieu

Hoofdkenmerken

Dit programma richt zich op preventieve en curatieve aspecten met betrekking tot de volksgezondheid.

Milieu

Speerpunten zijn:

- Regelgeving op een adequate manier uitvoeren;
- Bevorderen van milieubewust handelen zowel binnen de eigen organisatie als in de samenleving;
- De nadelige gevolgen van het opwekken van windenergie verminderen.

Het zwaartepunt van het milieubeleid ligt in de gemeente Franekeradeel op de adequate uitvoering van de rijksregelgeving. Verreweg de omvangrijkste taak is vergunningverlening en handhaving.

Milieu is een werkveld dat een groot raakvlak heeft met andere gemeentelijke werkvelden. Dit is met name van belang voor de duurzame ontwikkeling binnen de gemeente.

Volksgezondheid

De gemeente heeft op grond van de Wet Publieke Gezondheid wettelijk de verantwoordelijkheid voor de zorg van beschikbaarheid van voorzieningen op het terrein van geestelijke en lichamelijke gezondheid voor haar burgers.

Riolering

Het zwaartepunt van het beleid ligt op een adequate uitvoering van de wettelijke taken, zoals genoemd in de Waterwet, de Wet Milieubeheer en de Europese Kaderrichtlijn Water.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Een schone en gezonde leefomgeving waarin mensen graag willen verkeren.

De Raad is tevreden als:

- om de 3 jaar de woongebieden door de gemeente worden bezocht middels een schouw.
- de meldingen/klachten betreffende overlast door hondenpoep afnemen naar maximaal 5 stuks in 2016

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Aantal schouwen per jaar	11	11	11	11	11
Percentage opgeloste meldingen	80 %	100%	80 %	80 %	80 %
Aantal meldingen hondenpoep	8	17	7	5	5

- Inwoners van Franekeradeel weten wat een gezonde leefstijl is en hebben daardoor de mogelijkheden beter te functioneren.

<i>De Raad is tevreden als:</i>					
° <i>uitwassen van alcohol- en drugsgebruik worden bestreden en verslavingsproblemen worden voorkomen</i>					
° <i>er voldoende voorlichting wordt gegeven over de effecten van gezonde en ongezonde levensstijl</i>					
Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Aantal cliënten verslavingszorg ¹⁴	4,20	4.92	4,00	4,00	4,00
Aantal acties per jaar gericht op:					
- kinderen	2	1	2	2	2
- jongeren	2	5	2	2	2
- ouderen	1	2	1	1	1

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Schone en gezonde leefomgeving

Dorps- en wijkschouwen

In april en mei zijn de schouwen voor 2014 weer georganiseerd.

Hondenpoep

De doelstelling was maximaal 8 meldingen over hondenpoep in 2014. Deze doelstelling is niet behaald. Er zijn in totaal 17 meldingen binnengekomen.

Er zijn 2 controles uitgevoerd. De extra aandacht voor de controles hebben waarschijnlijk geleid tot meer klachten.

Verslavings- en voedingsproblemen voorkomen

Verslavingszorg wordt uitgevoerd door centrumgemeente Leeuwarden. Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) neemt deel aan het Sociaal Team Franekeradeel/Harlingen. Er vindt periodiek afstemmingsoverleg plaats met centrumgemeente Leeuwarden. Er is aandacht voor een integrale benadering bij het terugdringen van overgewicht bij kinderen. Er is veel aandacht voor voorlichting over allerlei gezondheidsrisico's zoals over alcohol- en drugsgebruik en overgewicht. Het periodiek gezondheidsonderzoek door de GGD laat zien dat dit werkt.

Inperken van huiselijk geweld

Opvangvoorzieningen voor slachtoffers van huiselijk geweld zijn georganiseerd via centrumgemeente Leeuwarden. De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid om bovenlokaal één Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) in te stellen en in stand te houden.

Deze samenvoeging van het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) wordt via de Jeugdwet wettelijk verankerd in de Wmo. De AMHK functie is belegd en het AHMK moet bereikbaar zijn op 1 januari 2015.

Probleemsituaties en afstemming tussen hulpverlening en politie

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg is vooral geconcentreerd in centrumgemeente Leeuwarden. Op gemeentelijk niveau wordt ingezet op de aanpak van problematiek in het Sociaal Team. Hiermee wordt maatschappelijk afhaken en marginalisering van burgers die in de problemen zijn geraakt zoveel mogelijk voorkomen.

Riolering

Fries Bestuursakkoord Waterketen

Met de regio (Harlingen, Franekeradeel, 't Bildt, Menameradiel en Littenseradiel) zijn enkele bijeenkomsten geweest om te komen tot speerpunten voor de bezuinigingsopgave.

¹⁴ Bron: VNN –kengetallen 2012 gemeenten Friesland-, het absoluut aantal personen per 1.000 inwoners (harddrugs/softdrugs/alcohol/gokken/rest)

Op basis van de Arkbak zijn voor onze regio kansrijke onderwerpen geselecteerd. De speerpunten richten zich op kennisuitwisseling en bundeling van kennis.

Daarnaast zijn enkele onderwerpen geselecteerd die in het zicht van de herindeling al moeten gaan plaatsvinden (gezamenlijk gegevensbeheer, gezamenlijk vGRP). Tevens is ingezet op kennisuitwisseling, specifiek op het gebied van “beoordelen” en “bepalen maatregelen” in het kader van rioolinspecties en ervaringen uitwisselen over gemeentelijke bedrijfsvoering (hoe doen we het en waarom).

Op basis van deze uitwerkingen is duidelijk zicht op het realiseren van de besparingsopgave voor regio en wordt voldaan aan de landelijke afspraken om tenminste 10% minder kosten te maken in de afvalwaterketen in 2020.

Uitvoering vGRP

In combinatie met de Maatschappelijke plus Oosterbierum is een start gemaakt met de voorbereiding rioolvervanging Haerdawei.

Ook voor het Oud Kaatsveld te Franeker is de voorbereiding gestart, in combinatie met het programma Franeker Waddenpoort.

De vervanging van de riolering in de Mr. de Bruinlaan in Tzum is in verband met werk-met-werk uitgesteld tot 2015.

Behalve deze specifieke werken is voor het regulier beheer gewerkt volgens de uitgangspunten uit het vGRP 2013-2018.

Windenergie.

Door de raad is een motie aangenomen dat opschaling van de windmolens alleen in de bestaande 2 windparken mag plaatsvinden. Er is geen ruimte meer voor nieuwe solitaire windmolens en de inzet is om de bestaande solitaire windmolens zoveel mogelijk op te ruimen.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Volksgezondheid en milieu
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				
Overige lasten	4.859	4.889	4.743	146
Totaal Lasten	4.859	4.889	4.743	146
Baten				
Overige baten	4.113	4.410	4.476	66
Totaal Baten	4.113	4.410	4.476	66
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	746-	479-	267-	213
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	321-	321-	-
Gerealiseerde resultaat	746-	800-	587-	213

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 714 Openbare gezondheidszorg
- 715 Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg)
- 716 Centra voor jeugd en gezin (onderdeel WMO)
- 721 Afvalverwijdering en verwerking
- 722 Riolering (gecombineerd)
- 723 Milieubeheer
- 724 Lijkbezorging
- 725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing
- 726 Baten rioolrechten (gecombineerd)
- 732 Baten begraafplaatsrechten

2.1.9. Programma 9 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Hoofdkenmerken

Dit hoofdstuk richt zich op het wonen en de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte.

Onze gemeente is een plattelandsgemeente met een stedelijke kern. De (kleine) dorpen liggen in een open en wijds landschap. De stad Franeker heeft een regionale verzorgende functie.

Deze kenmerken worden vastgelegd in actuele bestemmingsplannen met een gerichte handhaving daarvan.

De gewenste ruimtelijke ontwikkelingen worden vastgesteld in structuurvisies.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen gelden:

- Een goed woon- werk- en leefklimaat en een vitale en duurzame woningvoorraad, die aansluit bij de woningbehoefte.

De Raad is tevreden als:

- *de koop/huur verhouding 70/30 is*
- *het aantal rotte kiezen jaarlijks afneemt met 2 gebouwen*
- *de leegstand maximaal 4 % is*
- *50% van de nieuw gebouwde woningen levensloopbestendig is*
- *er voor de gehele gemeente actuele structuurvisies en bestemmingsplannen zijn*
- *planologische voorwaarden bedrijvigheid stimuleren*

Jaar:	2014	rekening	2015	2016	2017
Verhouding koop/huur	70/30	70/30	70/30	70/30	70/30
Afname aantal rotte kiezen	2	1*	2	2	2
% leegstand	4	4	4	4	4
% levensloop bestendige nieuw gebouwde woningen	40	71**	45	50	50
Actuele bestemmingsplannen	100%	100%	100%	100%	100%
Structuurvisies	75%	75%	100%	100%	100%

*Op dit moment zijn vijf panden in beeld, waarvan twee in het handhavingstraject zitten.

**Van de veertien nieuw gebouwde woningen in 2014 zijn tien levensloopbestendig. Deze tien levensloopbestendige woningen zijn allemaal gebouwd door de woningcorporatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering Regiovisie Volkshuisvesting Regiogemeenten Noordwest Friesland

In 2014 is het vastgestelde Herstructureringsprogramma gemeente Franekeradeel 2012 t/m 2014 nader uitgevoerd. De herinrichting van het Liefstinckplein is hierbij afgerond. De overige projecten zijn alle in uitvoering. Hierdoor komt de gewenste goede en evenwichtige woningbouw tot stand in onze regio.

Uitbreidingsplannen

De uitbreidingsplannen in Tzummarum (It Vossebosk) en Dongjum zijn vanwege de crisis in de bouw nog steeds niet tot uitvoering gekomen. Voor Franeker-Zuid zijn wel enkele aanvragen voor woningbouw in behandeling. In 2015 kan dit leiden tot nieuwbouw van enkele woningen in Franeker-Zuid.

Herstructureringsplannen

In Dongjum zijn 15 oude huurwoningen gesloopt. De aanpassing en omlegging van de infrastructuur is in volle gang. Naar verwachting zullen deze werkzaamheden rond mei 2015 gereed zijn. Ook het terrein voor de 8 nieuw te bouwen huurwoningen zal dan bouwrijp zijn. De start van de nieuwbouw door de woningcorporatie wordt verwacht halverwege 2015.

Ook in Tzummarum is gestart met de uitvoering. De sloop van de 25 oude huurwoningen en een gedeelte van het zorgcentrum Nij Bethanië is afgerond. Rond april 2015 wordt de aanvang van de bouw van 12 nieuwe huurwoningen aan de Buorren verwacht.

In Tzum zijn 14 oude huurwoningen gesloopt en 8 nieuwe levensloopbestendige huurwoningen teruggebouwd. De gemeente Franekeradeel zal in het voorjaar 2015 het voetpad aanleggen evenals de nieuwe groene inrichting van het gebied.

In Ried zijn 3 oude bejaardenwoningen gesloopt en zijn 4 nieuwe levensloopbestendige huurwoningen teruggebouwd. In 2015 zal de gemeente Franekeradeel het nieuwe fiets-/voetpad alsmede de nieuwe groeninrichting aanleggen.

Lokaal Akkoord

Eind 2014 hebben partijen een vernieuwd concept Lokaal Akkoord opgesteld. Dit Lokaal Akkoord 2015 - 2018 wordt in 2015 voorgelegd aan de diverse achterbannen van de betrokken partijen.

Actualiseren woonplan

Een concept woonplan 2015 - 2018 is opgesteld en zal in 2015 in procedure ter vaststelling worden gebracht. Hiermee sluit het herziene woonplan weer aan bij de actuele woningbouwsituatie.

Voortzetting beleid 'rotte kiezen'

Het kassencomplex in Tzummarum is in 2014 gesloopt. In het kader van het rotte kiezen beleid zijn momenteel nog vijf panden in beeld.

Structuurvisies en bestemmingsplannen

Het Bestemmingsplan Buitengebied is nog niet onherroepelijk in verband met nog lopende beroepen bij de Raad van State. Naar verwachting wordt het bestemmingsplan in 2015 onherroepelijk. Het ontwerp van de Structuurvisie Stad Franeker is eind 2014 geaccordeerd door het college en inspraak rijp verklaard.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

In 2014 zijn werkprocessen beter ingericht en de front office aangepast. Voor de medewerkers is een opleidingsplan vastgesteld en uitgevoerd. Eveneens zijn in 2014 de voorbereidingen voor het VTH-beleidsplan uitgevoerd. Vaststelling geschiedt in 2015.

De besproken verbeteringen tijdens de ondernemerslunches zijn in 2014 doorgevoerd. Tevens zijn ter controle hiervan de ondernemers na gebeld.

Gebiedsinrichting Franekeradeel-Harlingen

Voor de maatschappelijke plus is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen beide gemeenten en de provincie. Inmiddels is ook de verdeling van het budget over de dorpen bepaald en kan uitvoering de komende jaren plaatsvinden in de volgorde Oosterbierum, Tzummarum en Sexbierum. De herinrichting van Oosterbierum is in 2014 voorbereid. De uitvoering vindt plaats in 2015.

Door Vermillion is onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar bodemdaling door gaswinning tussen Herbayum en Franeker. Dit onderzoek maakt helder waarom de bodemdaling na stopzetting van de gaswinning in 2008 is doorgegaan en wat de prognose is met betrekking tot de eindsituatie. Daarover is voorlichting aan betrokkenen gegeven en kunnen aanvullende maatregelen worden voorbereid. Deze staan vooralsnog los van het gebiedsproces.

De vergunde bodemdaling in het zoutwinningsgebied Franekeradeel-Harlingen verschilt drie centimeter met de daling waarop de maatregelen uit het inrichtingsplan zijn gebaseerd. In dit plan staan compenserende maatregelen voor de bodemdaling door zoutwinning. Het verschil betekent dat voor bepaalde gedeelten van het gebied de maatregelen niet helemaal voldoende zijn. Zoutwinner Frisia onderzoekt momenteel hoe dit gerepareerd kan worden.

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Ruimtelijke ord. en volkshuisv.
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Verschil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Speerpunten				
Overige lasten	7.470	9.934	4.780	5.154
Totaal Lasten	7.470	9.934	4.780	5.154
Baten				
Overige baten	5.482	5.375	2.201	3.174-
Totaal Baten	5.482	5.375	2.201	3.174-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.988-	4.559-	2.579-	1.980
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	2.416	1.049-	3.465-
Gerealiseerde resultaat	1.988-	2.143-	3.628-	1.485-

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 810 Ruimtelijke ordening
- 820 Woningexploitatie/woningbouw
- 821 Stads- en dorpsvernieuwing
- 822 Overige volkshuisvesting
- 823 Bouwvergunningen
- 830 Bouwgrondexploitatie

2.1.10. Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Inleiding

De belangrijkste onderdelen van de algemene dekkingsmiddelen zijn de lokale heffingen en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en derhalve niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentefonds

Als gevolg van de economische crisis en de daarop volgende ombuigingen en bezuinigingen is de ontwikkeling van het gemeentefonds al lange tijd onzeker. Ook tussen de meicirculaire 2013 en de decembercirculaire 2014 is per saldo een grote afname van het accres te zien. Het gemeentefonds bestaat uit de Algemene uitkering (het deel waar de uitkeringsfactor invloed op heeft) en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. De ontwikkelingen van het accres (onderdeel van de Algemene uitkering) lopen met ingang van 2012 weer evenredig met de netto gecorrigeerde rijksuitgaven (NGRU). Dit betekent dat de groei van de algemene uitkering gelijk trap-op en trap-af gaat met de rijksuitgaven. Steeds vaker worden hier uitzonderingen op gemaakt.

Ontwikkelingen in de uitkering

In de primitieve begroting 2014 werd de uitkering uit het gemeentefonds geraamd op € 22.180.000. Naar aanleiding van de september- en decembercirculaire 2013 werd deze raming per saldo met € 265.000 naar boven bijgesteld.

In de meicirculaire werd de uitkering uit het gemeentefonds geraamd op € 22.660.000. De voorgaande jaren was de mei- of junicirculaire een moment waarop de uitkeringsfactor behoorlijk daalde. Dit viel mee in de meicirculaire 2014. Per saldo was er sprake van een afname van +/- 4 uitkeringspunten (-/- € 56.000). Voor de invoeringskosten van de Jeugdzorg was landelijk € 30 miljoen extra toegevoegd en leverde voor Franekeradeel een hogere raming van € 51.000 op. Actualisatie van de aantallen zorgde voor een stijging van € 169.000, waarvan € 176.000 als gevolg van een hoger aantal bijstandsontvangers. De overige beleidsmatige mutaties resulteerden in een stijging van € 51.000. In totaal leverde dit een hogere raming van € 215.000 op. Omdat er ook sprake was van een verrekening over 2012 van -/- € 21.000 en over 2013 van -/- € 57.000 is met de 50e begrotingswijziging de raming verhoogd met € 137.000.

De septembercirculaire 2014 leverde naast een toename van de uitkeringsfactor met 1 punt (€ 14.000) twee grote beleidsmatige mutaties op. De integratie-uitkering Wmo werd met € 70.000 verhoogd als gevolg van actualisatie van de maatstaven en er werd een koopkrachttegemoetkoming toegekend van € 75.000. De actualisatie van de aantallen zorgde voor een stijging van € 72.000, waarvan € 77.000 als gevolg van de actualisatie van het aantal leerlingen. De toename voor 2014 van in totaal € 231.000 is samen met de nabetaling over 2013 (€ 62.000) en overige kleinere mutaties (€ 3.000) met een bedrag van € 296.000 via de 59e begrotingswijziging in de begroting verwerkt.

De decembercirculaire 2014 leverde niet veel beleidsmatige mutaties op. Er werd 1 uitkeringspunt verdeelreserve 2014 (€ 14.000) toegekend. De actualisatie van de aantallen zorgde voor een stijging van € 41.000 waarvan € 28.000 als gevolg van een hoger aantal bijstandontvangers. Per saldo een toename van € 55.000. Over 2012 en 2013 werd als gevolg van de actualisatie van de aantallen nog een bedrag van € 23.000 ontvangen. Per saldo een afwijking van de begroting van € 78.000.

Samenvattend

Op basis van de laatste betaalspecificatie in december 2014 bedraagt de uitkering uit het gemeentefonds over 2014 € 22.946.000. Dit is € 766.000 hoger dan de raming in de primitieve begroting 2014. Deze hogere uitkering bestaat voor € 335.000 uit beleidsmatige mutaties en voor € 431.000 uit mutaties als gevolg van actualisatie van de aantallen. Van de beleidsmatige mutaties is

€ 560.000 ontvangen in het kader van decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Waarbij het grootste deel ontvangen is voor nieuwe taken. Van de overige beleidsmatige mutaties is +/- € 308.000 het gevolg van de trap-op-trap-af methodiek en overige algemene uitnamen uit het gemeentefonds en is € 83.000 ontvangen voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid.

De grootste posten als gevolg van de actualisatie van de aantallen zijn de aanpassing van het aantal bijstandsontvangers (€ 184.000) en de aanpassing van de WOZ-waarden (€ 189.000). Over 2012 is per saldo € 20.000 terug betaald, over 2013 is € 39.000 extra uitgekeerd. In hoofdzaak door autonome ontwikkelingen. In de jaarrekening is sprake van een positief saldo ten aanzien van de uitkering vanuit het gemeentefonds met een bedrag van € 78.000. Omdat deze overschrijding in december actueel werd, was aanpassing van de begroting niet meer mogelijk.

Lokale heffingen

De lokale heffingen kunnen onderverdeeld worden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen zijn heffingen waarvan vooraf het bestedingsdoel niet is vastgelegd, dit in tegenstelling tot gebonden heffingen. Een voorbeeld van een ongebonden heffing is de onroerend zaakbelasting (OZB). Tot de gebonden heffingen worden de rioolrechten en afvalstoffenheffingen gerekend.

De opbrengsten uit de OZB zijn in de begroting opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen. In de paragraaf Lokale Heffingen worden de belangrijkste ontwikkelingen in de gebonden en ongebonden heffingen beschreven.

Dividend

De gemeente was per 1 januari 2013 in het bezit van 34.554 aandelen Bank Nederlandse Gemeenten, 26.619 aandelen Enexis Holding N.V. en 120 aandelen N.V. Afvalsturing Friesland. Jaarlijks ontvangt de gemeente hierover dividenduitkeringen.

Het dividend van de BNG is opgenomen onder de Algemene Dekkingsmiddelen. In 2014 is € 44.000 ontvangen (oorspronkelijk begroot € 70.000).

Het dividend van Enexis Holding N.V. is opgenomen in het programma Economische zaken. In 2014 is € 30.000 ontvangen (begroot € 28.000).

Het dividend van de N.V. Afvalsturing Friesland is opgenomen in het programma Volksgezondheid en Milieu. In 2014 is € 29.000 ontvangen (begroot € 7.000).

Saldo van de financieringsfunctie

De gemeente Franekeradeel heeft per 1 januari 2014 € 19.944.000 (excl. lening Waddenglas) aan langlopende) vaste geldleningen. De totale rentelast bedraagt voor 2014 € 785.000. De betaalde rente op kort geld bedraagt € 6.000.

Het gehanteerde rente percentage voor eigen financieringsmiddelen bedraagt 6% (2013: 6%).

Uitgaande van een saldo aan reserves en voorzieningen per 1 januari 2014 van € 32.633.000 is € 1.958.000 (2013 € 2.023.000) berekend als rentelast eigen financieringsmiddelen.

In totaal is er dus sprake van een rentelast van € 2.749.000 aan eigen en externe financieringsmiddelen (begroot € 2.772.000) een verschil van € 23.000 positief, terwijl aan de programma's een rentelast van € 3.366.000, (begroot € 3.501.000) een verschil van € 135.000 negatief, is toegerekend.

Het verschil op de kostenplaats kapitaallasten is in totaal aldus € 112.000 negatief.

Het financieringsoverschot in het verslagjaar heeft geleid tot een totaal aan rentebaten van nihil (begroot was € 0), aldus geen lagere opbrengst dan begroot. Verder leidt de hiervoor vermelde lagere rente bate (lagere doorberekende rente aan de programma's) op de kostenplaats kapitaallasten van € 112.000 tot een min of meer vergelijkbare lagere rente last van € 137.000 binnen de exploitatie. Het verschil tussen beide bedragen wordt onder andere veroorzaakt door de hogere vermogensbehoefte dan begroot voor grondexploitaties per aanvang dienstjaar.

Uiteindelijk als totaal een voordelig verschil ten opzichte van de begroting van € 25.000 (€ 23.000 positief, € 135.000 negatief, € nihil en € 137.000 positief).

Wat heeft het gekost?

Tabel: Baten en lasten Financ. en alg. dekkingsmiddelen
(Bedragen in duizenden Euro's)

	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten				
Onvoorzien structureel	25	-	-	-
Onvoorzien overig	836	-	-	-
Saldo BCF	-	-	-	-
Overige lasten	364	503	436	67
Totaal Lasten	1.225	503	436	67
Baten				
Algemene uitkering	22.181	22.887	22.965	78
OZB	2.885	2.885	2.907	22
Overige financiële middelen	70	243	226	17-
Bespaarde rente	1.691	1.958	1.958	
Saldo financieringsfunctie	603	729	617	112-
Overige baten	390	620	949	329
Totaal Baten	27.820	29.322	29.622	300
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten				
	26.594	28.819	29.186	367
Toevoeging/onttrekking aan reserves	54	1.436-	1.429-	8
Gerealiseerde resultaat	26.648	27.382	27.757	375

Toelichting

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de verschillenanalyse, opgenomen bij de jaarrekening.

Producten

In dit programma zijn de volgende beleidsproducten opgenomen:
(nummers refereren aan functie/productnummers uitvoeringsinformatie 2014)

- 911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar
- 913 Overige financiële middelen
- 914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar
- 921 Algemene uitkering gemeentefonds
- 922 Algemene baten en lasten
- 930 Uitvoering Wet WOZ
- 931 Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers.
- 932 Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren.
- 938 Baten reclamebelasting
- 940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen
- 960 Saldo van kostenplaatsen

2.2. Paragrafen

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten maken de paragrafen verplicht onderdeel uit van de programmaverantwoording. Ze bevatten de verantwoording van wat in de overeenkomstige paragrafen van de programmabegroting is opgenomen. In de paragrafen dienen de beleidslijnen te worden vastgelegd met betrekking tot een aantal beheersmatige aspecten, die echter een groot beslag op de financiële middelen (kunnen) leggen.

Het betreft de volgende (door het Rijk voorgeschreven) paragrafen:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

2.2.1. Paragraaf Lokale heffingen

Beleid

Onder de lokale heffingen in de Gemeente Franekeradeel vallen de onroerend zaakbelastingen (OZB), rioolrechten en afvalstoffenheffing. De besteding van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing is gebonden in tegenstelling tot de OZB.

In de nota Lokale Lasten 2014 (Raad 27 november 2014) is het tariefbeleid van de gemeente Franekeradeel vastgesteld. De uitgangspunten zijn:

- Kostprijsberekening toepassen en daarmee tarieven vaststellen die een reële vergoeding vormen voor de dienst of het product. Wettelijke en maatschappelijke beperkingen zijn daarop van invloed.
- Voor zover mogelijk aansluiting zoeken bij ‘marktprijzen’. Dit impliceert, dat kostendekking niet altijd mogelijk is.
- Jaarlijks de tarieven voor de OZB, AFV en RIO indexeren op basis van de consumentenprijsindex (CPI) van het CBS en/of het inflatiecijfer van het CPB binnen het kader van kostendekking.
- Regelmatig toetsen of de overige tariefstelling nog aan de criteria van doel, nut, offer en effect beantwoordt. Zo niet dan heroverwegen.
- Onderzoeken of een aantal gelijksoortige handelingen geclusterd kunnen worden naar één tarief.
- Vaststellen van een minimumtarief voor in rekening te brengen bedragen, waarbij de administratiekosten in ieder geval zijn opgenomen.
- Verordeningen zijn gebaseerd op de modelbepalingen zoals die door de VNG worden bekendgemaakt.

Bij nieuwe voorstellen vindt beoordeling van de bestaande tariefstructuur plaats in relatie tot de hierboven aangegeven uitgangspunten.

In het beleid wordt aansluiting gezocht bij de begroting wat betreft de geraamde baten en lasten en/of ‘markt’ gerelateerde prijzen. Vanzelfsprekend zullen ook de lasten op een goede wijze moeten worden toegerekend.

De Voorjaarsnota 2013 gaf een verhoging aan met het inflatiepercentage van 1,25%¹⁵. Dit betekende voor 2014 een verhoging met 1,25% voor zowel de OZB als de rioolrechten.

Reclamebelasting

In juni 2011 heeft de Raad besloten om een reclamebelasting in te voeren. Bijzonder is dat de opbrengst niet ten eigen bate wordt aangewend, maar in een ondernemersfonds wordt gestort. Dit wordt beheerd door de Stichting Ster van de Elf Steden.

OZB

De tarieven 2014 zijn gebaseerd op de taxatiewaarde met als peildatum 01-01-2013. Met ingang van 2009 wordt het tarief als % van de WOZ-waarde vastgesteld. Er gelden geen door het Rijk bepaalde maximum tarieven OZB. Wel geldt een macronorm voor de OZB. De economische crisis maakt, dat er bij de gemeenten op wordt aangedrongen om de lokale lasten niet of slechts minimaal te laten stijgen.

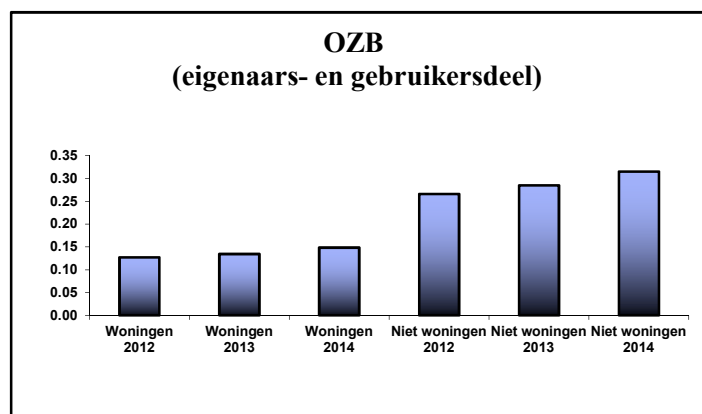
In de hierna opgenomen tabel is een tariefstijging voor de OZB verwerkt van 1,25% ten opzichte van 2013.

¹⁵ Voor de berekening van de tarieven wordt gerekend met een inflatiepercentage van voor vorig begrotingsjaar (t-2), dat wil zeggen voor het begrotingsjaar 2014 wordt gerekend met het inflatiecijfer van 2012.

Tabel: Tarieven OZB. Het tarief is een percentage van de WOZ-waarde.

Woningen	2013	2014	Niet Woningen	2013	2014
Eigenaarsdeel	0,1341	0,1482	Eigenaarsdeel ¹⁶	0,1581	0,1749
Gebruikersdeel			Gebruikersdeel	0,1265	0,1399
Totaal	0,1341	0,1482		0,2846	0,3148

Grafiek: OZB-tarieven in meerjarenperspectief (eigenaars- en gebruikersdeel tezamen)

Afschaffing OZB-gebruikersbelasting voor woningen en het overgangstraject

De afschaffing van de OZB-gebruikersbelasting voor woningen is geëffectueerd per 1 januari 2006. Als gevolg van de wijze van compenseren (via de belastingcapaciteit) zal er een verschil optreden tussen de compensatie en de inkomstenderving van gemeenten. Per gemeente is dit effect anders: sommige gemeenten ondervinden een nadeel (wanneer zij hogere inkomsten hebben dan waarin het gemeentefondsstelsel normatief van uit wordt gegaan, bijvoorbeeld doordat de werkelijke belastingtarieven boven het rekestarief liggen); anderen gaan erop vooruit.

Het uitgangspunt dat geen enkele gemeente er reëel op achteruit mag gaan maakt, dat het verschil wordt verevend door middel van een suppletierегeling in de Algemene Uitkering. De voordelen van de voordeeltgemeenten worden verevend met de nadelen van de nadeeltgemeenten. In het eerste jaar is deze verevening volledig, daarna wordt de suppletie stapsgewijs afgebouwd doordat het accres wordt ingezet om het nadeel te compenseren. Het verloop van de regeling is dus afhankelijk van het verloop van het accres. Als het accres laag uitkomt, loopt de afbouw van de regeling trager.

Mocht het accres in enig jaar op nul uitkomen, dan staat de afbouw van de regeling dat jaar stil. Het accres beïnvloedt dus het tijdsverloop van de regeling. Omdat het accres geen vaststaand gegeven is, zal ook de raming van het verloop van de suppletierегeling jaarlijks worden bijgesteld. In 2014 bedroeg de suppletie voor onze gemeente € 85.792.

Rioolrechten

Het tarief voor de rioolheffing steeg in 2014 met 1,25 % ten opzichte van 2013.

Met ingang van 2008 is de heffing van het rioolrecht gewijzigd. Naast de invoering van een tarief voor één- en meer persoonshuishoudens is een heffing opgenomen met waterverbruik >250 m³ als basis. Bij deze belasting geldt als uitgangspunt dat de lasten voor 100% worden gedekt binnen het tarief.

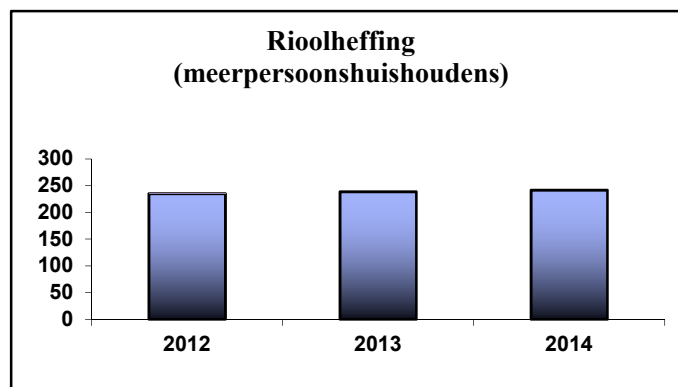
Tabel: Tarief rioolheffing 2012-2014 (Bedragen in Euro's)

	2012	2013	2014
Eenpersoonshuishoudens ¹⁷	211,41	214,58	217,26
Meerpersoonshuishoudens	234,90	238,42	241,40

¹⁶ Het eigenaarsdeel is genormeerd op maximaal 125% van het gebruikersdeel.

¹⁷ De tarieven voor eenpersoonshuishoudens zijn genormeerd op 90% van de meerpersoonshuishoudens.

Grafiek: Rioolrechten in meerjarenperspectief (meerpersoonshuishoudens, <250m³ waterverbruik)

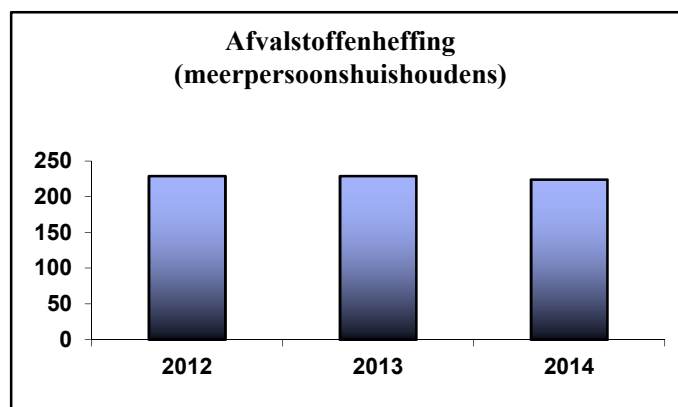
Afvalstoffenheffing

Het tarief voor de afvalstoffenheffing daalt in 2014 met 2,15% ten opzichte van 2013 en zit daarmee op het niveau van 2000. Ook bij deze belasting geldt als uitgangspunt dat de lasten voor 100% zijn gedekt binnen het tarief.

Tabel: Tarieven afvalstoffenheffing 2012-2014 (Bedragen in Euro's)

	2012	2013	2014
Eenpersoonshuishoudens ¹⁸	206,19	206,19	201,75
Meerpersoonshuishoudens	229,10	229,10	224,17

Grafiek: Afvalstoffenheffing in meerjarenperspectief (meerpersoonshuishoudens)

Geraamde inkomsten

Tabel: Geraamde inkomsten lokale heffingen in 2014: (Bedragen in Euro's)

Opbrengsten¹⁹	Geraamd	Gerealiseerd
OZB (gebruikers en eigenaren)	€ 2.885.000	€ 2.907.001
Rioolheffing	€ 2.110.000	€ 2.115.826
Afvalstoffenheffing	€ 1.871.000	€ 1.882.883
Totaal	€ 6.866.000	€ 6.905.710

Een afwijking aldus van € 39.710 positief ten opzicht van de raming (0,58%)

¹⁸ De tarieven voor eenpersoonshuishoudens zijn genormeerd op 90% van de meerpersoonshuishoudens.

¹⁹ Exclusief kwijtscheldingen

Lokale lastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) brengt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Uit de Atlas van de lokale lasten 2014 blijkt dat de bruto woonlasten in de Gemeente Franekeradeel in vergelijking tot omliggende gemeenten niet meer de hoogste zijn.

De bruto woonlast is het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolrecht en reinigingsheffing.

Ten opzichte van het gemiddelde niveau in Nederland in 2014, te weten € 704 voor meer-persoonshuishoudens liggen de bruto woonlasten in Franekeradeel daar onder.

Gerelateerd aan jaarbedragen zijn de verschillen op jaarbasis overigens beperkt.

Tabel: Bruto woonlasten in 2014 van een zestal gemeenten in Noordwest Friesland (Bedragen in Euro's)

Gemeente		Een persoonshuishoudens		Stijging/ daling	Meer persoonshuishoudens		Stijging/ daling
		2013	2014		2013	2014	
Franekeradeel	(130)	635	633	-0,0%	681	679	-0,0%
Menameradiel	(269)	624	625	+0,2%	746	744	-0,3%
Súdwest Fryslân	(87)	614	610	-0,6%	662	647	-2,3%
Littenseradiel	(155)	659	653	-0,9%	704	693	-1,6%
Het Bildt	(221)	591	595	+0,7%	712	722	+1,4%
Harlingen	(18)	520	522	+0,4%	580	576	-0,7%

Bron Coelo Het rangnummer voor meerpersoonshuishoudens staat () Nummer 1 heeft de laagste lasten.

Tabel: Overzicht gemiddelde WOZ-waarde van woningen. (Bedragen in Euro's)

Gemeente	Gemiddelde WOZ waarde		Stijging/ Daling
	2013 Peildatum 01-01-2012	2014 Peildatum 01-01-2013	
Franekeradeel	159.000	145.000	- 8,8 %
Menameradiel	178.000	167.000	- 6,2%
Súdwest Fryslân	184.000	175.000	- 4,9%
Littenseradiel	198.000	185.000	- 6,6%
Het Bildt	154.000	142.000	- 7,8%
Harlingen	167.000	153.000	- 8,4%

Bron Waarderingskamer

Kwijtscheldingsbeleid

Voor inwoners met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding van de geheven belasting. De vereisten om in aanmerking te komen voor kwijtschelding staan beschreven in de Uitvoeringsregeling gebaseerd op artikel 26 van de Invorderingswet.

In september 2012 is aan de Raad een Verordening kwijtschelding aangeboden. Dit is het gevolg van iets meer beleidsvrijheid op het terrein van de strikte ministeriële kwijtscheldingsregeling.

In 2014 zijn ongeveer 490 huishoudens voor kwijtschelding in aanmerking gekomen. Daarvan hebben 140 automatische kwijtschelding en 350 huishoudens op verzoek kwijtschelding gekregen

De raming is onvoldoende gebleken. Het totaalbedrag voor kwijtschelding is opgelopen tot € 194.480.

	Geraamd	Gerealiseerd
Kwijtschelding 2010	€ 165.000	€ 149.753
Kwijtschelding 2011	€ 165.000	€ 150.758
Kwijtschelding 2012	€ 165.000	€ 183.547
Kwijtschelding 2013	€ 165.000	€ 191.114
Kwijtschelding 2014	€ 185.000	€ 194.480

2.2.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Weerstandsvermogen is de mate waarin een gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid ingrijpend moet worden gewijzigd.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie;
- De weerstandcapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Ten aanzien van het weerstandsvermogen maken we onderscheid tussen

- incidenteel weerstandsvermogen; dit is de mate waarin risico's met een eenmalig karakter opgevangen kunnen worden door de incidentele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in hoofdzaak uit de Algemene Reserve.
- structureel weerstandsvermogen; dit is de mate waarin risico's met een structureel karakter opgevangen kunnen worden door structurele weerstandscapaciteit. Dit betreft de structurele ruimte in de exploitatie en bestaat o.a. uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien structureel en het structureel begrotingssaldo.

Het incidenteel weerstandsvermogen is de mate waarin over de algemene reserve beschikt kan worden zonder dat het beleid ingrijpend moet worden gewijzigd. Dit houdt in dat het deel van de algemene reserve dat een inkomensfunctie heeft (€ 10 miljoen), niet beschikbaar is voor de bufferfunctie. Dit principe wordt bij de bepaling van de ratio weerstandsvermogen los gelaten. Dit betekent wel dat elk éénmalig risico een structurele component heeft.

Het structurele weerstandsvermogen is beperkt van omvang en is negatief in de meerjarenraming. (De jaarschijf 2018 bedraagt -0,948 miljoen negatief). Dit betekent dat risico's met een structureel karakter niet opgevangen kunnen worden en extra bezuinigingen tot gevolg hebben

Kwantificeren van risico's

Door de Raad is de wens geuit om het beleid ten aanzien van risico's verder uit te werken. In de nota Reserves en Voorzieningen 2012 heeft de Raad een systematiek vastgesteld om bepaalde risico's te kwantificeren en de relatie met de weerstandscapaciteit inzichtelijk te maken. Deze systematiek heeft betrekking op de *financiële risico's die bekend zijn met een éénmalig karakter* en leidt tot een ratio voor het incidentele weerstandsvermogen.

Deze ratio wordt (cf. de notitie Reserves & Voorzieningen) jaarlijks beoordeeld in de paragraaf Weerstandsvermogen van de programmabegroting.

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt deze ratio daarom niet berekend, maar worden de belangrijkste onderdelen tekstueel toegelicht onder het kopje 2.3. Projectverantwoordingen.

A. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan onderscheiden worden in een weerstandscapaciteit in de exploitatie en een weerstandscapaciteit in het vermogen.

Weerstandscapaciteit in de exploitatie (structurele weerstandscapaciteit)

De berekening van de weerstandscapaciteit in de exploitatie is opgenomen in de programmabegroting over 2015 en wordt door het vaststellen van de jaarstukken gewijzigd. Zoals nader uitgewerkt bij het onderdeel jaarrekening is het totaal van negatieve structurele effecten berekend op € 14.000 negatief. Tevens zijn na het vaststellen van de begroting 2015 ook andere structurele gevolgen verwerkt in de begroting van 2015. In de voorjaarsnota 2015 wordt het meest recente meerjaren beeld gepresenteerd.

Weerstandscapaciteit in het vermogen (incidentele weerstandscapaciteit)

Algemene Reserve

De algemene reserve is in 2014 door de afwikkeling van de Zuidelijke rondweg/reserve Grote projecten toegenomen met € 1,182 mln. Naar aanleiding van berap I en II is € 650.000 toegevoegd. Door de verkoop van grond en aandelen etc. is de algemene reserve toegenomen met € 64.000. Verder is het saldo van de uitkering Tijdelijke regeling CJG ad. € 148.000 toegevoegd. Tot slot is het positieve saldo van het complex rondweg Franeker ad. € 265.000 toegevoegd. In totaliteit een toename met € 2,309 miljoen.

Tegenover die groei staat een afname van € 2,094 miljoen.

Voor de ontwikkeling programma Kanaalzone is € 625.000 gebruikt. € 400.000 is beschikbaar gesteld voor de diverse voorzieningen onderhoud kapitaalgoederen. € 600.000 is toegevoegd aan de reserve Raadsprioriteiten en € 400.000 is toegevoegd aan de Reserve Dorpenvisies. Daarnaast is het negatieve rekening saldo over 2013 van € 69.000 in mindering gebracht.

Het saldo van de Algemene Reserve bedraagt hierdoor op 31 december 2014 € 10,192 miljoen (2013 € 9,977 miljoen).

Voor een juiste interpretatie van het saldo dient rekening te worden gehouden met bestaande claims op de Algemene Reserve. Na aftrek van deze claims (hoofdzakelijk ICT samenwerking Leeuwarden) bedraagt het saldo van de Algemene Reserve € 8,613 miljoen (2013 € 9,167 miljoen).

Overige bestemmingsreserves

Overige mutaties van enige omvang die nog niet separaat zijn vermeld betreffen de dotaties aan de reserve Grondexploitatie van € 1.019.000, dotatie reserve maatschappelijke plus € 0.6 miljoen, dotatie reserve Waddenpoort € 1,1 miljoen, dotatie aan de reserve S&D van € 0,580 mln., dotatie reserve Dorpenvisies van € 0,250 mln. en dotatie reserve Speeltuinen van € 0,230 mln.

Als belangrijkste onttrekkingen zijn te vermelden € 0,865 mln. ten laste van de reserve grote projecten, en € 0,460 mln. uit de reserve Uitgestelde kosten Waddenglas.

Totaal

Het saldo van alle reserves bedraagt ultimo 2014 op transactiebasis, dus verminderd met de al aangegane verplichtingen bijna € 12,2 miljoen (2013 € 11,5 miljoen).

Weerstandvermogen in 'Stille Reserves'

In het kader van de inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, dienen de stille reserves in beeld te worden gebracht. Vanuit het verleden heeft onze gemeente niet strategische gronden in bezit.

Het beleid van de Raad is erop gericht deze niet strategische gronden te verkopen. In de jaarstukken worden de waarden van deze gronden zonder boekwaarde in de toelichting van de balans opgenomen onder activa met economisch nut. De waarde van deze gronden dragen bij aan de weerstandscapaciteit van de gemeente Franekeradeel.

B. Gekwantificeerde risico's (financiële risico's die bekend zijn met een éénmalig karakter)

Voor zover niet toegelicht onder het kopje 2.3. Projectverantwoordingen.

Risico: Overige complexen

De boekwaarde van de overige complexen bedraagt ongeveer € 500.000. De kans dat er op deze complexen verlies geleden wordt is klein maar aanwezig.

Risicobeheersing

Onderhandelingen met de verkoper.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 500.000	Klein (25%)	€ 125.000

Risico: Beheerplannen doorgeschoven onderhoud kademuren Vliet

Bij het vaststellen van de beheerplannen 2012 is het onderhoud aan de kademuren aan het Vliet buiten de plan periode geschoven. Deze post is daarmee niet opgenomen in de financiële dekking van de beheerplannen. Uit de inspecties blijkt dat de onderhoudsstaat van de kademuren Vliet slecht is. De kans dat de kademuren eerder vervangen moeten worden is gemiddeld.

Risicobeheersing

Aan de hand van meetpunten worden de kademuren gemonitord.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 3.000.000	Gemiddeld (50%)	€ 1.500.000

Risico: Ontbreken beheerplan baggeren

Er is geen beheerplan baggeren vastgesteld aangezien de financiële middelen voor dekking ontbreken. Er worden wel baggerwerken uitgevoerd op ad hoc basis en gefinancierd met eenmalige middelen. Op basis van de Waterwet 2009 kunnen de waterwegen overgedragen aan vaarwegbeheerders (de Provincie of het Wetterskip). Voor overdracht moet het onderhoud op orde zijn gebracht. Dit betekent dat er gebaggerd moet worden of dat het onderhoud wordt afgekocht. Recent heeft geen taxatie plaatsgevonden. Op basis van eerdere gegevens kan uitgegaan worden van ongeveer € 2,0 miljoen. Om er rekening mee te houden dat een dekking niet tijdig gespaard kan worden, wordt de kans beoordeeld op gemiddeld.

Risicobeheersing

Door werk met werk te maken wordt het onderhoud bijgehouden en worden de kosten laag gehouden. Daar waar mogelijk worden vaarwegen overgedragen naar het Wetterskip Fryslân of de Provincie.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 2.000.000	Gemiddeld (50%)	€ 1.000.000

Risico: Alternatieven in beheerplannen

In de beheerplannen zijn ten aanzien van het groot onderhoud alternatieven doorgevoerd die gericht zijn op kostenbesparing. Het onderhoudsniveau is verlaagd naar sober doch doelmatig. Keerzijde hiervan is dat de kans op achterstallig en acuut aan te pakken onderhoud behoorlijk groter wordt. Daarbij is er voor ruim € 1,0 miljoen aan onderhoud buiten de planperiode geschoven. De kans is aanwezig dat het onderhoud toch eerder uitgevoerd moet worden. Dit brengt een risico met zich mee. Stel het financieel risico op € 1.000.000 en een gemiddelde kans.

Risicobeheersing

Door werk met werk te maken wordt het onderhoud bijgehouden en worden de kosten laag gehouden.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 1.000.000	Gemiddeld (50%)	€ 500.000

Risico: Misschatting in beheerplannen

De kosten voor vervanging en groot onderhoud in beheerplannen is gebaseerd op inspecties en reële schattingen. In totaal bedraagt de omvang van de beheerplannen in de planperiode € 22.000.000. Er is een kans op misschatting, voordelig en nadelig. Dit kan leiden tot extra kosten, stel 5%. Door de economische situatie wordt door partijen vaak scherp ingeschreven. Hierdoor is de kans op aanbestedingsvoordelen groot. Per saldo wordt uitgegaan van een neutraal effect.

Risicobeheersing

Regelmatig actualiseren van kostenramingen.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 1.250.000	Nihil	€ -

Risico: Incidenteel Aanvullende Uitkering WWB (Dienst SoZaWe)

Artikel 11 lid 1 WWB bepaalt: Iedere in Nederland woonachtige Nederlander die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien, heeft recht op bijstand van overheidswege.

Deze bepaling vormt het sluitstuk van het stelsel van sociale zekerheid: bijstand is het laatste vangnet.

Gemeenten krijgen van de rijksoverheid twee budgetten: een inkomensdeel en een werkdeel. Uit het inkomensdeel moeten de uitkeringen worden betaald. Uit het werkdeel moeten de re-integratie-activiteiten worden betaald. Het werkdeel valt onder het zogenoemde participatiebudget. De budgetten worden jaarlijks in september definitief vastgesteld. Gemeenten dienen zelf tekorten op die budgetten aan te vullen. Daar staat tegenover dat overschotten op het inkomensdeel in de gemeentekas vloeien.

Overschrijding van het budget tot 10% is voor rekening van de gemeente. Voor het meerdere wordt een IAU aangevraagd. Over 2013 is een aanvraag van €327.000 ingediend en medio oktober 2014 toegekend. Over 2014 wordt op dit moment geen aanvraag verwacht (kwartaal rapportage Dienst SoZaWe t/m september 2014). Om voor compensatie in aanmerking te komen moet aan een groot aantal eisen voldaan worden. De aanvragen tot en met 2013 zijn door het Rijk gehonoreerd en uitbetaald. Daarom wordt de kans op het niet ontvangen van de aanvragen klein beoordeeld.

Risicobeheersing

Initiatieven nemen en alert zijn om te voldoen aan de regels voor toekenning.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 0	Klein (25%)	€ 0

Risico: Deelneming in Westergo CV/BV (zeehaven Harlingen)

De deelneming van de gemeente Franekeradeel in de cv/bv is gewaardeerd op € 49.000. De deelneming van € 49.000 is bij begrotingswijziging in december 2014 afgeboekt. Risico kan vervallen.

Risico: Gewaarborgde leningen

Naast gewaarborgde leningen via de WSW (waarborgfonds sociale woningbouw) staat de gemeente ook rechtstreeks garant voor leningen aan diverse woningstichtingen, de stichting GGZ Friesland, Zorggroep Noorderbreedte, voetbalvereniging AVC, Franeker Tennisclub, St. Koornbeurs en St. recreatiehaven Ried. In totaal bedraagt het gewaarborgde bedrag ongeveer € 60 miljoen. Hiervan is € 25 miljoen voor 50% gewaarborgd. Voor het resterende bedrag van € 35 miljoen staat de gemeente voor 100% garant. De kans dat een beroep gedaan wordt op de garantstelling van de gemeente is zeer klein maar wel aanwezig. Omdat het om verschillende geldnemers gaat kan het maximaal risico op € 20.000.000 geschat kunnen worden.

Risicobeheersing

De mogelijkheden van risicobeheersing zijn beperkt.

Max. financieel risico	Kans	Financiële impact
€ 20.000.000	Zeër klein (5%)	€ 1.000.000

C. Niet-gekwantificeerde risico's, ontwikkelingen en onzekerheden

De niet-gekwantificeerde risico's hebben ook een (negatief) effect op de bedrijfsvoering en/of de financiële positie. Het effect is echter niet meetbaar gemaakt in euro's. Hieronder is een groot aantal risico's en onzekerheden benoemd, zowel eenmalig, structureel, groot, klein, etc. De volgorde van presentatie geeft geen indicatie van prioriteit of rangorde.

Kapitaallasten

Conform de nota reserves & voorzieningen wordt alle bespaarde rente ten gunste van de exploitatie gebracht, met uitzondering van de bespaarde rente over het saldo boven de algemene reserve van € 10.000.000. Gevolg van dit besluit blijft dat de omvang van de reserves en/of voorzieningen direct van invloed zijn op de (rentelasten/baten in de) exploitatie en dat hierdoor de verschillen tussen begroting en rekening per jaar sterk kunnen wisselen, zowel in positieve als in negatieve zin.

Risicobeheersing

Door mutaties in de overige reserves en voorzieningen is de verwachte rente bate aangepast. In het meerjaren beeld is -voor zover bekend- rekening gehouden met een afname van de reserves en voorzieningen o.a. in verband met de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Rijksbeleid (o.a. gemeentefonds, decentralisaties)

Het rijksbeleid is van grote invloed op de gemeentelijke organisatie. Bezuinigingen, decentralisatie van taken, herijking van het gemeentefonds zijn actuele onderwerpen die tot onzekerheden in het (financieel) beleid leiden.

Risicobeheersing

De ontwikkelingen in het rijksbeleid worden op de voet gevolgd en waar mogelijk vertaald in maatregelen.

Ten aanzien van de decentralisatie van taken is het uitgangspunt dat taken uitgevoerd worden op basis van beschikbaar budget, daarmee worden de financiële risico's beperkt. Risico's in uitvoering en bedrijfsvoering worden beheerst door de samenwerking met omliggende gemeenten te zoeken.

Kosten juridische bijstand bij gegrond verklaarde bezwaren

Sinds 15 maart 2002 bestaat voor burgers de mogelijkheid om bij de indiening van bezwaarschriften tegelijk te verzoeken de kosten van juridische bijstand te vergoeden. De gemeente is verplicht deze kosten te vergoeden als een bezwaarschrift gegrond wordt verklaard en vaststaat dat het besluit waartegen de bezwaren zich richtten, onrechtmatig is genomen. In de afgelopen jaren is eenmaal tot vergoeding overgegaan.

Risicobeheersing

De gemeente heeft een beperkte capaciteit in huis als het gaat om juridische ondersteuning. Bij specifieke casussen wordt er ingehuurd.

Verzekeringen

De gemeente is in de meeste gevallen voor risico's betreffende brand en storm verzekerd. Als basis daarvoor geldt de verzekerde waarde zoals die ten tijde van het afsluiten van de verzekering bekend was. De verzekerde waarden worden geïndexeerd en zijn per definitie op niveau.

Eisen door ICT- en beveiligingsontwikkelingen naast extra aanschaf en vernieuwing van inventaris, computers e.d. leiden tot verandering. Wijzigingen zal wat betreft de verzekerde waarden zo veel mogelijk moeten blijven geregistreerd.

Risicobeheersing

Preventiebeleid draagt bij tot beperking van risico's.

WA-verzekering en frauderisico

Op het terrein van de wettelijke aansprakelijkheid is in de jurisprudentie een verschuiving waarneembaar, waardoor de positie van de ‘benadeelde’ ten opzichte van de bestuursorganen sterker wordt. Ook is de aansprakelijkheid van werkgevers verruimd. Er is een toenemende claimbereidheid te bespeuren. De risico’s van besturen worden hierdoor vergroot.

Risicobeheersing

Preventiemaatregelen ter voorkoming van fraude verdienen in relatie tot integriteit de nodige aandacht

Automatisering/ICT

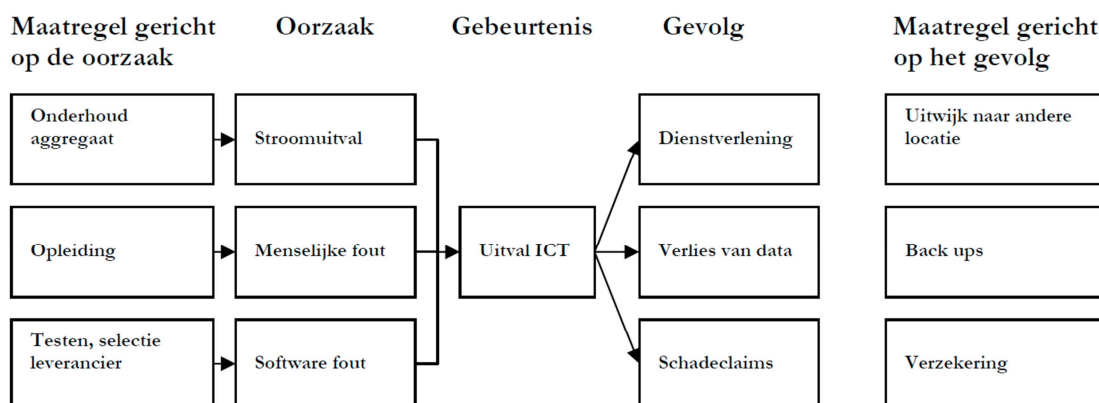
Automatisering en ICT zijn essentieel voor de werkprocessen in de organisatie. Dit betekent dat systemen up to date moeten zijn en blijven, dat informatie goed beveiligd moet zijn en dat uitval opgevangen moet kunnen worden.

In 2014 zijn de eerste stappen gezet voor het migreren van de ICT naar het Shared Service Centrum (SCC) bij de gemeente Leeuwarden. Het jaar 2015 zal volledig in het teken staan van de migratie van onze ICT naar SSC Leeuwarden.

Risicobeheersing

Voor het geval dat uitval van ICT zich voordoet, zorgen maatregelen die gericht zijn op de oorzaak ervoor, dat (de kans op) een gebeurtenis wordt voorkomen dan wel verminderd. Maatregelen gericht op de gevolgen zorgen ervoor, dat de gevolgen minder zijn als de gebeurtenis zich voordoet.

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Voor beveiliging van informatie heeft de gemeente een informatiebeveiligingsplan opgesteld met richtlijnen en controles.

De visie op het up to date houden van automatisering en ICT is beschreven in het Informatieplan. Nieuwe ontwikkelingen worden continue gevolgd.

BTW

Voor de diverse particuliere projecten die met steun van de gemeente worden gefinancierd, of projecten waarvan de gemeente de projectleider is met particuliere steun, is het erg belangrijk dat de btw component niet vergeten wordt. Deze vorm heeft vaak te maken met mengpercentages.

Voorafgaand aan de uitvoering van het project is toestemming van de belastingdienst wenselijk.

Risicobeheersing

Periodiek en ad hoc overleg tussen afdeling Middelen en vakafdelingen. Daarnaast worden kredietaanvragen en boekingen gescreend op btw-vraagstukken.

BTW / BTW compensatiefonds

Op 12 april 2011 hebben de gemeente Franekeradeel en de Belastingdienst een convenant ondertekend waardoor de gemeente Franekeradeel onder het zogenaamde Horizontaal Toezicht valt. Op deze manier vervalt de 5-jaarlijkse controle en worden (nadelige) verrassingen achteraf voorkomen. Bij Horizontaal Toezicht gaat het om het proces dat de Belastingdienst bij alle fiscale facetten wordt betrokken. Vooraf en open overleg met de Belastingdienst is hierbij belangrijk.

Een van de onderdelen die de Gemeente aan het ontwikkelen is is het zgn. Tax Control Framework (TCF). Hierin moeten alle processen van de Gemeente die te maken hebben met fiscaliteit worden beschreven. De voortgang van de ontwikkeling van dit TCF is mede bepalend voor het in stand blijven van het convenant. Sinds 3 april 2013 zit de gemeente Franekeradeel in fase 5 van het Horizontaal Toezicht. Dit is het hoogst haalbare van het HT-traject.

De Belastingdienst zal een stap terug zetten, en de ingediende aangiften als “goed genoeg” accepteren.

Risicobeheersing

Borging in processen en toepassen van interne controles

VPB

Op 1 januari 2015 is het wetvoorstel “Modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen” in werking getreden.

Op 1 januari 2016 start de belastingplicht. Op dit moment is het nog niet duidelijk wat voor gevolgen dit heeft voor de gemeente Franekeradeel.

De gevolgen van het wetvoorstel zijn:

- vennootschapsbelasting op belaste activiteiten;
- meerjarenbegroting / dividendpolitiek
- gevolgen grondexploitatie
- inrichten fiscale administratie, waaronder de fiscale openingsbalans financieel systeem.

Risicobeheersing

Borging in processen en toepassen van interne controles.

Leerlingenvervoer

Gemeenten zijn verplicht een regeling vast te stellen op basis waarvan ouders van leerlingen - onder bepaalde voorwaarden - aanspraak kunnen maken op bekostiging van de vervoerkosten van en naar school. Het leerlingenvervoer omvat leerlingen van basisscholen, speciale scholen voor basisonderwijs en scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Leerlingen van het regulier voortgezet onderwijs die gehandicapt zijn komen ook in aanmerking voor bekostiging van het vervoer.

Gemeenten hebben de (wettelijke) zorgplicht ‘passend vervoer’ aan te bieden. Uitgangspunt van de regeling is een vergoeding op basis van de kosten van het openbaar vervoer, zo nodig met begeleiding. Ook kan een fietsvergoeding worden verstrekt.

Risicobeheersing

Het leerlingenvervoer is een zogenaamde “open-eind-regeling”. Dit betekent dat het aantal aanvragen en de daarmee gepaard gaande kosten moeilijk in te schatten zijn. Toetsen aan de verordening.

Peuterspeelzalen

De bekostigingssystematiek is nu zodanig dat ouders een inkomensafhankelijke bijdrage betalen voor deelname peuterspeelzaalwerk. Afhankelijk van het inkomen krijgen ze nu een toeslag van de Belastingdienst. Bij kostwinnersgezinnen wordt deze toeslag (een vast bedrag per kind, betaald aan de SKF) door de gemeente betaald. Het aantal kinderen dat van deze voorziening gebruik maakt fluctueert elk jaar.

Risicobeheersing

De gemeente Franekeradeel heeft een subsidieplafond vastgesteld.

Algemene risico's verbonden aan het subsidiëren van instellingen

De gemeente Franekeradeel verstrekt jaarlijks vele subsidies, van kleine bedragen tot vele tonnen. Risico's liggen er vooral op het gebied van de verbonden partijen. Dit zijn de gesubsidieerde instellingen die grotendeels gefinancierd worden door de gemeente en die een bestuurlijke relatie met de gemeente hebben. Als er iets mis gaat is, is het de gemeente die problemen moet oppakken en vaak opdraait voor de financiële gevolgen. Daarnaast kan er sprake zijn van politieke gevolgen, afhankelijk van het publieke belang dat aan een instelling gehecht wordt. Risico's liggen er niet alleen bij de verbonden partijen, ook wanneer andere gesubsidieerde instellingen in problemen komen zullen ze sneller bij de gemeente aankloppen voor een extra financiële bijdrage.

Risicobeheersing

Beoordelen jaarstukken van de instelling en in gesprek gaan als er problemen zijn.

Risico: Overschrijding budget Sociaal Domein

In voorgaand onderdeel B is het incidentele risico van implementatie van de 3D's gekwantificeerd. Er moet echter ook rekening gehouden worden met effecten die structureel zijn en niet gekwantificeerd kunnen worden. In het sociaal domein gaat het om forse bedragen. In totaal bedraagt het budget sociaal domein voor Franekeradeel in 2015 ongeveer € 30,2 miljoen (voor bestaande en nieuwe taken). Het budget zegt echter niets over de totale kosten van de taken. Deze zullen in de komende jaren inzichtelijk worden.

Het financiële uitgangspunt is een budgettair neutrale implementatie van de nieuwe taken in het sociaal domein. Om de taken uit te kunnen voeren met de beschikbare budgetten wordt gekozen voor een samenhangende benadering van het hele sociale domein. In de beleidsnota's wordt dit de 'Verzilveringsstrategie' genoemd. Of deze aanpak voldoende is om de kortingen op te kunnen vangen moet in de komende jaren blijken. Daarin spelen ook politieke keuzes een belangrijke rol.

Door onzekerheid over de uitwerking van het nieuw vorm te geven beleid ontstaan financiële risico's. Daar komt bij dat door de invoering van objectieve verdeelmodellen ook de budgetten vanaf 2016 nog onzeker zijn.

Risicobeheersing

Inrichten van een adequate planning en control.

Ziekteverzuim

Op 1 januari 2004 is de Wet verlenging loondoorbetalingverplichting bij ziekte (WVLBZ) in werking getreden. Deze wet vormt een eerste onderdeel van de totale herziening van het arbeidsongeschiktheid stelsel. Doel van de wet is het verder versterken van de verantwoordelijkheden van werkgever en werknemer voor de aanpak van het ziekteverzuim. Als gevolg van deze wet is de loondoorbetalingperiode verlengd van één naar twee jaar. Het totale loon over deze periode mag niet meer bedragen dan 170% van het laatstverdiende loon.

In de CAR/UWO, zijnde de CAO voor de sector gemeenten, is in verband hiermee bepaald dat een zieke medewerker gedurende de eerste zes maanden recht heeft op volledige doorbetaling van de bezoldiging. In de zevende tot en met de twaalfde maand wordt de aanspraak verminderd tot 90% en in het tweede ziektejaar tot 75%. Na deze 24 maanden moet bij voortdurende arbeidsongeschiktheid tot aan het einde van het dienstverband 70% van het loon worden doorbetaald.

In het verlengde hiervan is de wachttijd voor een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) – voorheen WAO – verlengd naar twee jaar. Dit geldt voor volledig arbeidsongeschikten. Voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten, die op of na 1 juli 2007 ziek zijn geworden, geldt sinds 1 juli 2008 zelfs een "derde ziektejaar"

Risicobeheersing

Maatregelen gericht op preventie zoals coaching, stimuleren van een gezonde leefstijl, aanbieden van een preventief medisch onderzoek (PMO).

Wet WIA

Per 1 januari 2006 is de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) in de plaats gekomen van de WAO. De nadruk komt voortaan te liggen op de geschiktheid om te werken. Tenzij een medewerker volledig arbeidsongeschikt is, is hij altijd in de eerste plaats voor een deel arbeidsgeschikt. Voor het deel dat niet gewerkt kan worden, ontvangt men een uitkering. Men heeft de keus om voor het overige deel te gaan werken. Dat wordt door de overheid ook gestimuleerd, want doe je dit niet, dan holt de aanvullende uitkering achteruit. Deze wijziging betekent het één en ander voor de organisatie. Het vraagt een nog actievere en zorgvuldiger hantering van het ziekteverzuimbeleid. Regelmatige toetsing in hoeverre het huidige beleid voldoet aan nieuwe wetgeving moet zeker plaatsvinden.

Risicobeheersing

Hoewel Franekeradeel al jaren een laag ziekteverzuimcijfer heeft en er slechts incidenteel een medewerker geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt verklaard, is er niet voor gekozen eigen risicodrager te worden.

Keuzepensioenen

In 2005 is een akkoord bereikt waarbinnen toekomstgerichte afspraken zijn gemaakt die de feitelijke pensioneringsdatum doen stijgen. Individuele keuzemogelijkheden nemen toe en er wordt meer verantwoordelijkheid bij de individuele werknemer gelegd. Een evenwichtige verdeling van de lusten en de lasten voor de oudere- en de jongere generatie is een belangrijk uitgangspunt voor de inhoud van de maatregelen geweest.

Onduidelijk is wat dit precies gaat betekenen voor onze organisatie. Medewerkers hebben meer keuzemogelijkheden. Voorheen was het gebruikelijk om op 61-jarige leeftijd volledig uit te treden. Nu bestaat de mogelijkheid om tussen 60 en 70 jaar uit te treden en bovendien zal dit waarschijnlijk meer in deeltijd gebeuren. Dit onvoorspelbare vraagt een grote mate van flexibiliteit van de organisatie.

Risicobeheersing

De mogelijkheden van risicobeheersing zijn beperkt.

Pensioenen en wachtgelden van wethouders

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume zijn verwerkt in de begroting en meerjarenraming. Ook verplichtingen ten aanzien van lopende wethouders pensioenen en wachtgelden zijn hierin opgenomen. Deze uitgaven zijn te kwalificeren als een jaarlijkse verplichting van een vergelijkbaar volume, waarvoor op basis van de voorschriften geen voorziening mag worden gevormd.

Wet Appa (Algemene Pensioenwet Politieke ambtsdragers)

Bij wet van 14 juni 2001 (Stb. 2001, 365) heeft de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) rechtstreekse werking gekregen in de gemeenten. De Wet is op 15 augustus 2001 in werking getreden met terugwerkende kracht tot 25 maart 2000. Nieuwe ontslaguitkeringen, lopende en nieuwe pensioenen worden beheerst door de bepalingen van de APPA.

Op dezelfde data is het bovendien door een wijziging van de APPA voor wethouders mogelijk geworden de waarde van door hen opgebouwde pensioenen over te dragen naar de gemeente of naar het fonds waar hun pensioen is ondergebracht na hun aftreden. De gemeente is verplicht medewerking te verlenen aan verzoeken tot waardeovername of waardeoverdracht van belanghebbenden die op 1 januari 1998 het ambt vervulden of daarna zijn gaan vervullen. Dit betekent, dat zij die op die datum wethouder waren of daarna wethouder zijn geworden (en op dit moment nog geen 65 jaar zijn) een verzoek tot waardeovername of – overdracht bij onze gemeente kunnen indienen. Een dergelijk verzoek dient binnen zes maanden na aan- of aftreden te worden ingediend.

Risicobeheersing

Voor het risico van het moeten voldoen aan een verzoek tot waardeoverdracht dient de gemeente op basis van wegingsfactoren, die los staan van de budgettaire situatie, zelf te bepalen of bij een arbeidsgerelateerde verplichting sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume en te bepalen of de desbetreffende kosten een voorspelbaar gelijkmatig patroon dan wel ongelijkmatig patroon hebben en of er een voorziening moet worden getroffen. Op grond van het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (artikel 44 derde lid) zal, gelezen het hiervoor gestelde, mogelijk een voorziening moeten worden getroffen.

Bepalend voor het instellen van een voorziening voor de overdracht van toekomstige pensioenen en wachtgeldten voor wethouders is het ongelijkmatig karakter van een dergelijke verplichting. Eventuele verplichtingen en/of risico's door mogelijke (tussentijdse) wethouderswisselingen of overlijden voor de pensioengerechtigde leeftijd, zijn op grond van ervaringen voor wat betreft aantal en omvang redelijkerwijs niet in te schatten en worden om die redenen opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen, als onderdeel van de inventarisatie van mogelijke financiële risico's.

Daar een verzoek tot waardeoverdracht binnen zes maanden na aftreden moeten worden ingediend is het risico per 31 december 2014 berekend op maximaal 18,2 pensioenjaren (3 wethouders). Het financiële risico, dat de gemeente moet voldoen aan een dergelijk verzoek, wordt om die reden als klein bestempeld. In 2008 heeft een wethouder zijn elders opgebouwde pensioen naar de gemeente laten overdragen. Dit saldo is gereserveerd in een voorziening.

WW en bovenwettelijke WW

Sinds 1 januari 2001 is de Werkloosheidswet (WW) ook van toepassing op overheidspersoneel. Dit betekende een achteruitgang in vergelijking met de oude wachtgeld- en uitkeringsregeling. Ter compensatie is toen voor het overheidspersoneel een bovenwettelijke WW-regeling getroffen, die de laatste jaren geleidelijk verslechtert.

Per 1 juli 2008 is het bovenwettelijke werkloosheidsstelsel ingrijpend veranderd. Dit is een gevolg van de afspraken, die in de CAO 2007-2009 zijn opgenomen. Het nieuwe stelsel houdt in dat voor medewerkers, die vanaf 1 juli 2008 wegens reorganisatie of ongeschiktheid/onbekwaamheid worden ontslagen, langere opzegtermijnen gaan gelden dan tot 1 juli 2008 het geval was. Hier tegenover staat dat het recht op een uitkering wordt ingekort.

De wettelijke en bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen aan voormalig personeel worden maandelijks door de uitkeringsinstanties UWV en Raet bij onze gemeente in rekening gebracht. De pseudo WW-premie, die op het salaris van de medewerkers wordt ingehouden, vormt (deels) de dekking van de uitkeringskosten. Deze premie hoeft namelijk niet te worden afgedragen. De pseudo WW-premie bedraagt sinds 1 januari 2009 0%.

Risicobeheersing

In de praktijk komt het incidenteel voor dat personen, die in het verleden wegens arbeidsongeschiktheid zijn ontslagen, na verloop van tijd in aanmerking komen voor een WW-uitkering. Reden hiervan is dat bij een herkeuring een lager arbeidsongeschiktheidspercentage is vastgesteld, hetgeen vervolgens tot een lagere arbeidsongeschiktheidsuitkering leidt. Zij komen dan, afhankelijk van hun diensttijd, in aanmerking voor een (aanvullende) WW-uitkering, alvorens ze een beroep op bijstand kunnen doen. Deze WW-uitkering wordt door de uitkeringsinstantie bij de laatste werkgever, in dit geval onze gemeente, in rekening gebracht.

Dergelijke tegenvallers zijn niet in te schatten, omdat we als gemeente geen enkele band meer hebben met bedoelde oud-medewerkers.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën

Op 23 april 2013 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel houdbare overheidsfinanciën. De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof) stelt dat de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven om te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen. De wet kwantificeert deze gelijkwaardige inspanning echter niet, maar stelt dat deze wordt ingevuld door na aanvang van een nieuw kabinet in een bestuurlijk overleg een EMU-saldopad voor de gezamenlijke decentrale overheden af te spreken. Op 18 januari 2013 hebben het Rijk en de decentrale overheden een financieel akkoord gesloten. Onderdeel daarvan is genoemd saldopad voor de EMU-macronorm voor de gezamenlijke decentrale overheden. In het financieel akkoord is onderscheid gemaakt tussen een genormeerd saldopad en een saldo-ambitie. Voor de ambitie is aangesloten bij de CPB-raming ten tijde van het Regeerakkoord, die laat zien waarop het saldo van de medeoverheden volgens de modellen van het CPB zou uitkomen door uitvoering van het Regeerakkoord. Bij de norm is daar bovenop een marge ingebouwd. Als de ambitie dus onverhoopt niet gerealiseerd wordt, hoeven de decentrale overheden niet direct maatregelen te nemen. In het voorjaars-Bofv 2015 wordt gezien of op basis van de dan beschikbare realisaties de geprojecteerde daling in 2016 en 2017 verantwoord en mogelijk is. In het financieel akkoord is ook afgesproken dat deze kabinetsperiode van een sanctie wordt afgezien zolang er geen sanctie uit Europa volgt.

Risicobeheersing

Invoering van de wet HOF betekent voor de gemeente Franekeradeel dat de begroting voortaan niet alleen sluitend moet zijn conform de Gemeentewet maar ook moet voldoen aan de normen die via de wet HOF afgeleid worden uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact. Belangrijk verschil tussen beide is dat de gemeente begroting sluitend moet zijn op basis van het baten en lastenstelsel. En het begrotingstekort EMU berekend wordt op basis van kasstelsel. Dit kan vooral tot problemen leiden bij investeringen en het inzetten van reserves.

2.2.3. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In 2014 zijn de beheerplannen 2012-2016 voor wegen, bruggen, gebouwen, kademuren en damwanden, openbare verlichting, sportvelden en groen het uitgangspunt geweest voor het onderhoud. Voor de riolering is dit het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2013-2018 (vGRP) geweest. Het budget voor het regulier onderhoud was toereikend voor deze planperiode voor alle kapitaalgoederen. Voor groot onderhoud zijn de voorzieningen op niveau gebracht zodat het budget voor deze planperiode hiervoor toereikend was. Wel is een aantal maatregelen van groot onderhoud doorgeschoven tot buiten de planperiode.

In 2014 hebben college en Raad beheerplannen voor de periode 2014-2018 vastgesteld. Hierbij is het onderhoudsniveau sober doch doelmatig het uitgangspunt gebleven. Ook zijn er weer een aantal werken doorgeschoven in wordt in geval van noodzaak een beroep gedaan op eenmalige middelen.

Beheerplan Bruggen (2012–2016)

Beschikbaar regulier	€	89.500	Uitgaven	€	92.922
Aangevraagd groot onderhoud	€	45.000	Uitgaven	€	81.500

Uitgangspunt is beheerplan bruggen en daarbij de jaarlijkse inspectie die door de beleidsmedewerker wordt uitgevoerd. Deze inspectie is mede leidend voor het bepalen van de prioriteit.

- De werkzaamheden aan de brug in de H. van Saxenlaan zou in november 2013 worden uitgevoerd. Door een te lage omgevingstemperatuur (er was nachtvorst waardoor betonreparatie niet mogelijk was) zijn deze werkzaamheden uitgevoerd in het voorjaar 2014.
 - Er is een krediet van € 45.000 beschikbaar gesteld uit de voorziening bruggen voor het uitvoeren van herstelwerkzaamheden aan de monumentale Vlietsterbrug. Na demontage van de brug kwam er meer slechte houten onderdelen aan het licht dan was begroot. Hierbij is ook geanticipeerd op werkzaamheden die anders binnen 5 jaar opnieuw plaats zouden moeten vinden. Ook is de brug hoger geplaatst, dit naar aanleiding van een vraag van een Raadslid. De extra kosten zijn deels gefinancierd uit het onderhoudsbudget. Van het Nationaal restauratiefonds is een subsidiebedrag van € 12.057 ontvangen. Overschrijding n.a.v. onvoorziene werkzaamheden bedraagt daarmee ca. € 8.000.
- Saakstra's brug: uit metingen blijkt dat de brug in 2014 stabiel gebleven is. Er is ook weinig tot geen (doorgaand) vrachtverkeer geweest door het verbod voor vrachtverkeer op de Stationsbrug.
- Er heeft een gedetailleerde inspectie en herberekening plaatsgevonden van de betonbrug aan de Hoofdweg in Hitzum. Dit naar aanleiding van een scheur aan onderkant dek. Conclusie is dat er geen direct risico is voor de functionaliteit en constructieve veiligheid. De brug dient wel frequent gemonitord te worden.
 - Er is, in het kader van de Waddenpoort Franeker, begonnen met de voorbereiding van de vervanging van de Saakstra'sbrêge.
 - De aanbrug van de fiets/voetbrug bij de Ypeysingel is aan de zijde van het bolwerk opgehoogd op verzoek van de buurtvereniging.

Het regulier inspectiewerk en onderhoud aan de bruggen heeft plaatsgevonden.

In het fietspad Franekerweg is een fietsbrug vervallen en vervangen door een duiker in het kader van reconstructie Tzummerweg/Franekerweg die in 2015 zal plaatsvinden.

Beheerplan Kademuren/Damwanden en beschoeiingen (2012–2016)

Beschikbaar regulier	€	26.800	Uitgaven	€	8.750
Aangevraagd groot onderhoud	€	163.000	Uitgaven	€	11.000

Uitgangspunt is beheerplan kademuren, damwanden en beschoeiingen. Het regulier inspectiewerk en alleen direct noodzakelijk onderhoud in kader van veiligheid hebben plaatsgevonden.

De volgende locaties vragen speciale aandacht: kademuur Oud Kaatsveld, Molenpolle, Prins Hendrikkade en kademuren Vliet.

Vervanging van Oud Kaatsveld, Molenpolle en Noorderbolwerk worden uitgevoerd in programma Franeker Waddenpoort in 2015. De vervanging van de beschoeiing van de Krommegracht wordt tegelijkertijd opgepakt.

De beschoeiing langs de Tzummerfeart in Tzum, ter hoogte van het kaatsveld en de Wommelserweg, is via Wetterskip Fryslân aanbesteed en wordt begin 2015 uitgevoerd.

Aan de kademuren Prins Hendrikkade en Vliet vielen incidenteel gaten die door de buitendienst zijn hersteld.

Monitoring kademuren Vliet:

In 2011 heeft de 0-meting plaatsgevonden van de kademuren aan het Vliet. In 2012 heeft de 1^e meting na de 0-meting plaatsgevonden. In 2013 en 2014 heeft resp. de 2^e meting en 3^e meting plaatsgevonden. Conclusie is dat er in 3 jaar tijd geen grote verschillen zijn opgetreden in de verplaatsing van de kademuren.

Beheerplan Gebouwen (2012–2016)

Beschikbaar regulier	€	228.170	Uitgaven	€	209.700
Aangevraagd groot onderhoud	€	342.390	Uitgaven	€	293.730

Uitgangspunt is het Beheerplan Gebouwen 2012-2016. Inspecties zijn daarbij bepalend geweest voor het daadwerkelijke jaar van uitvoering.

Het Korendragershuisje, de Liauckemapoort, vier theehuisjes en de twee gemetselde hekpijlers Westerbolwerk zijn begin 2014 overgedragen aan de *Stichting tot behoud monumenten in gemeente Franekeradeel* overgedragen.

In het Gemeentehuis is de luchtinblaas van het archief onderzocht. Naar aanleiding hiervan is een plan opgesteld om deze aan te passen. Begin 2014 is in het Buitendienstgebouw binnenschilderwerk aan de kozijnen uitgevoerd. In december is de olieafscheider van de wasplaats bij het buitendienstgebouw vervangen. De oude put voldeed niet meer aan de milieunormen.

Het buitenschilderwerk aan het Martenahuis is in de winter (luiken in de werkplaats) en in het voorjaar verder opgepakt en afgehandeld. Bij het monumentale Stadhuis is het binnenschilderwerk van de keuken/bodekamer in januari 2014 uitgevoerd. De aanpak van de stuc-laag in de burgemeesterskamer is in de zomer uitgevoerd. Door de lange droogperiode van de speciale pleisterlaag is de afwerking in december 2014 uitgevoerd. De problemen met de stookruimte zijn onderzocht en worden aangepakt in samenwerking met een gespecialiseerd bedrijf.

Aan theater De Koornbeurs is het vervangen van de dakbedekking en de luchtbehandeling (gepland voor 2014) in overleg met Koornbeurs doorgeschoven naar 2015. Het onderzoek naar comfortverbetering (klimatologisch) en de voorbereiding van dit groot onderhoud wordt uitgevoerd door specialisten bij adviesbureau Grontmij. Bij dit groot onderhoud zijn we afhankelijk van de bedrijfsvoering van het theater (uitvoering in zomerperiode).

Sport- en evenementencomplex De Trije heeft in 2014 veel aandacht gevraagd van de organisatie. Gaandeweg 2012 kwamen er veel garantie- en gebruiksproblemen aan het licht. Hiervoor werd in samenwerking met cluster Vastgoed een bouwkundig specialist ingehuurd met veel ervaring in schade- en garantiezaken. Het in januari 2013 gestarte onderzoek heeft geresulteerd in een 0-lijst met op te lossen problemen betreffende het nieuwbouwdeel uit 2010.

Verder speelde er bij De Trije de aanpak van het buitenterrein. Hierbij werd een deel van de oude fundering aangepast ten behoeve van een aantal parkeerplaatsen. Eind 2014 is er nog veel werk betreffende De Trije verricht voor een goede overdracht naar de nieuwe exploitant per 1 januari 2015.

Verder werden een aantal onderdelen van gemeentelijke panden gesloopt. De noodlokalen bij de voormalige school in Herbayum en de voormalige loods bij windmolenpark Herbayum vielen in 2014 ten prooi aan de sloophamer.

Omdat begin 2014 duidelijk werd dat de oude loods in Tzum, een voormalige bewaarschool en tevens Rijksmonument, niet kon worden overgedragen aan derden werd in de zomer van 2014 besloten zelf in te grijpen. Het object verpauperde sterk en de constructie van het pand was niet meer veilig. In augustus 2014 zijn de voorbereidingen gestart om het pand te behouden door een aantal noodingrepen te plegen. Deze noodwerkzaamheden zijn eind november gestart en deze worden naar verwachting eind februari 2015 afgerond. De verwachting is dat het gebouw rond 2019 een volledige restauratie moet ondergaan. Mogelijk kan het pand worden herbestemd.

Beheerplan Wegen (2012–2016)

Asfaltwegen:

Beschikbaar regulier	€	1.203.900	Uitgaven	€	1.138.212
Aangevraagd groot onderhoud			Uitgaven		

Naast regulier groot onderhoud van asfaltwegen, waarbij deklagen op verschillende plaatsen zijn aangebracht, zijn er meerdere werkzaamheden uitgevoerd zoals het aanbrengen oppervlakbehandeling op diverse plaatsen, plaatselijke reparaties d.m.v. bakfrezen op diverse wegen, scheuren vullen, sporen en verzakkingen in bermen herstellen.

De kosten voor het maken van bestek additioneel toezicht, kwaliteitscontrole, scheuren vullen in wegen, onderhoud semiverhardingen van wegen, onderhoud betonverhardingen, vervangen en reparatie veeroosterbakken, bermonderhoud, bedroegen ca. € 125.200 en zijn uit bovengenoemd regulier budget gefinancierd.

Groot Onderhoud:

In 2014 zijn de werkzaamheden aan de verbreding van de Tzummerweg afgerond en is het project reconstructie Tzummerweg/Franekerweg bestek gereed gemaakt en aanbesteed.

Elementenverharding:

Beschikbaar regulier	€	336.100 ¹	Uitgaven	€	335.054
Aangevraagd groot onderhoud			Uitgaven		

¹ € 309.100 + 51.000 reserve jaarovergang 2013 – 24.000 jaarovergang 2014 = € 336.100

Beschikbaar regulier onderhoud:

Onderverdeeld in:

Beschikbaar voor elementenverharding	€ 244.900	
Voordeel wegininspectie	€ 10.000	
Beschikbaar voor inhuur Empatec	€ 64.200	
Subtotaal		€ 319.100

Uitgegeven voor elementenverharding

Empatec	€ 64.215	
Aannemer diverse klussen/wensen afdeling ruimte	€ 24.706	
Aannemer (regulier onderhoud)	€ 246.133	
Subtotaal		€ 335.054

Hierbij is in grote lijnen het volgende uitgevoerd:

Door de eigen dienst: verhelpen van klein leed, verzakkingen in trottoir, rijbaan enz. Door Empatec zijn diverse trottoirs in Tzummarum, Oosterbierum, Sexbierum, Hitzum, Tzum en in Franeker, hergetegeld. Diverse aannemers hebben diverse wegen plaatselijk of geheel herstraat, het groot regulier onderhoud is onderhands aanbesteed. Uitvoering hiervan op verschillende plaatsen in de stad en dorpen. Door vroeg aan te besteden heeft de aannemer met scherpe tarieven ingeschreven. Het zogenaamde college-potje wensen dorpen is dit jaar niet gebruikt.

Van het onderhoudsbudget zijn ook enkele wensen uit de dorp- en wijkschouw gerealiseerd. Voorbeelden hiervan zijn o.a.:

- Verkeer remmende voorzieningen en invalide opritten bij herstraatwerkzaamheden Schapendijkje, Juckemastraat en Christiaan van Saarloosstraat Franeker.
- Harlingerweg Franeker invalide opritten.
- Jan Stapertlaan Franeker aanleg parkeervakken.
- Walburgastrjitte Sexbierum verkeer remmende voorziening.
- Oostelijke Industrieweg Franeker, klein onderhoud op verzoek van ondernemers;
- Tuinen Franeker berm voorzien van grastegels, op verzoek van school en ondernemer;

Voor 2014 werd een Rationalisatie en Automatisering Grond-, Water- en Wegenbouw (RAW) bestek gemaakt voor de elementenverharding. In september 2014 zijn de wegininspecties voor zowel binnen als buiten de bebouwde kom uitgevoerd door derden. Het Vliet in Franeker is in 2014 te herstraat, waarbij enkele gaten in de damwand eerst tijdelijk zijn hersteld met anti-worteldoek.

Riolering

Beschikbaar regulier	€	1.114.005	Uitgaven	€	292.165
Aangevraagd groot onderhoud			Uitgaven		

Op 24 april is het nieuwe Verbreed GRP door de Raad vastgesteld.

Uitvoering vGRP

In combinatie met de Maatschappelijke + Oosterbierum is een start gemaakt met de voorbereiding van de rioolvervanging Haerdawei en de rioolrenovatie in de Lidlumerwei.

Ook voor het Oud Kaatsveld te Franeker is de voorbereiding gestart, in combinatie met het programma Franeker Waddenpoort.

De vervanging van de riolering in de Mr. de Bruinlaan in Tzum is in verband met werk-met-werk uitgesteld tot 2015.

Behalve deze specifieke werken is voor het regulier beheer gewerkt volgens de uitgangspunten uit het vGRP 2013-2018.

In combinatie met herstraat werkzaamheden zijn in de L. Doniastraat te Franeker van huis-/kolleidingen de aansluitingen op het hoofdriool vervangen.

Beheerplan Groen (2014-2018)

Beschikbaar regulier	€	1.199.150	Uitgaven	€	1.180.494
Aangevraagd groot onderhoud	€	55.200	Uitgaven	€	15.200

Er wordt jaarlijks onderhoud gepleegd aan 146 hectare aan openbaar groen. Hiervan ligt in het buitengebied 91 hectare aan te maaien bermen + taluds. Voor het berm- en slootonderhoud is een nieuw meerjarencontract geregeld met behulp van een Europese aanbesteding. Door bijzonder gunstige weersomstandigheden heeft de nieuwe aannemer het bijbehorende onderhoud probleemloos kunnen uitvoeren.

2014 stond in het teken van bomen. Daar is het hele jaar door aan gewerkt. We hadden in 2013 10.750 stuks bomen in onderhoud. Na de storm van 28 oktober 2013 is dat aantal met circa 250 stuks bomen afgenomen. Vanwege de boomveiligheid moest er aan circa 10% van de bomen onderhoud worden gepleegd. Dit heeft in 2014 nog eens € 65.000 onvoorziene kosten opgeleverd. Met het verwijderen van de stobben van alle omgewaaide bomen is aan het eind van de zomer de onderhoudstoestand van het areaal bomen weer op peil gebracht. Boomplantdag werd dit keer in Firdgum gehouden. In het dorpje zijn veel bomen omgewaaid. In het vroege voorjaar is er een project opgestart tegen roekenoverlast. In Franeker langs de Professor Greijdanusstraat is een kolonie deels verjaagd. Franekerdeel heeft hiervoor een ontheffing gekregen voor de looptijd van 3 jaar. Wij hopen hiermee wat voor de inwoners van Franekerdeel te kunnen betekenen. Tenslotte is het beheer en onderhoud van de bossen en landschapselementen geprivatiseerd. Stichting Bosbeheer Fryslân heeft meteen flink

uitgepakt door in december het achterstallige onderhoud van het Franekerbos weg te werken. De ingreep is niet onopgemerkt gebleven. Nut en noodzaak is meerdere keren aan het publiek uitgelegd.

Het onderhoudsniveau van het openbaar groen is “sober en doelmatig”. Het was een gunstig jaar voor wat betreft de weersomstandigheden. Hier is namelijk het jaarlijkse groenonderhoud deels van afhankelijk. Dit bracht voor dit jaar met zich mee dat er specifiek voor het seizoenswerk (m.n. onkruidvrij maken beplantingen) 10% minder kosten zijn gemaakt.

Begraafplaats

In 2014 is de infrastructuur verbeterd. De paden zijn in 2 delen opgeknapt. Als laatste zijn in de zomer de paden met een nieuwe slijtlaag afgestrooid. Bij de entree is een informatiepunt ingericht met een gieterrek, een rek voor vazen en een weersbestendige plattegrond van de begraafplaats.

In dit jaar zijn er 42 overledenen begraven. Daarnaast zijn 10 urnen bijgezet op de daarvoor beschikbare plaatsen, hebben er 2 as verstrooiingen plaatsgevonden en zijn er 3 opgravingen geweest. Per 1 januari 2013 zijn de tarieven verhoogd. Ook in 2014 waren de hoge tarieven voor enkele families aanleiding uit te wijken naar bijzondere begraafplaatsen in de directe omgeving van Franeker.

Beheerplan Sportvelden (2012–2016)

Beschikbaar regulier	€	53.700	Uitgaven	€	59.593
Aangevraagd groot onderhoud			Uitgaven		

De gemeente heeft 3 stuks kunstgrasvelden, 16 stuks grassportvelden, 1 natuurgrastrainingsveld en 1 sport-speelveld in beheer en onderhoud. Sinds 2013 leveren de sportverenigingen een bijdrage in het onderhoudskosten door het onderhoud “buiten de lijnen” zelf te organiseren. Naast de benodigde onderhoudsbewerkingen aan de velden zijn er dit jaar nogal wat onvoorziene uitgaven. Dit betreft schades aan hekwerken, een uitgezakt talud van een grenssloot en schade aan een pomp die de waterhuishouding van het sportcomplex Hertog van Saxenlaan regelt. Ook op het Sjukelân was dit jaar meer onderhoud nodig door een toename van het aantal evenementen.

Beheerplan Openbare verlichting 2012-2016

Beschikbaar regulier	€	188.800	Uitgaven	€	124.330
Aangevraagd groot onderhoud			Uitgaven		

Per 1 januari 2014 was het onderhoudsbestek met Ziut en de Stichting OV Fryslân afgelopen en zou er een nieuw onderhoudsbestek in gaan.

Eind 2013 zou er een beheerpakket worden aangeschaft door de Stichting. Dit pakket zou de aannemer van het nieuwe onderhoudsbestek informatie moeten verschaffen over de openbare verlichting en mutaties van de werkzaamheden aan te brengen. Een leverancier van het softwarepakket maakte bezwaar tegen de aanbestedingsprocedure wat geleid heeft tot een rechtszaak. Hierdoor kon het onderhoudsbestek ook niet kon worden aanbesteed. Er is voor 2014 een tijdelijk contract met Ziut en de Stichting gemaakt (op basis van oude bestek) voor de afhandeling van alleen storingen en schades. Lampen vervangen (remplace 1x per 4 jaar), schilderwerk en reiniging van lichtmasten heeft dit jaar dus niet plaatsgevonden. De aanbesteding van het softwarepakket en het onderhoudsbestek heeft in het najaar van 2014 plaatsgevonden en is eind december gegund.

Er is gestart met het opstellen van het bestek grootschalige vervanging van armaturen en lichtmasten. In het Schalsumerplan en op het industrie terrein West zijn diverse proefopstellingen van led-armaturen opgesteld. In overleg met buurt-, wijkverenigingen, ondernemers en dorpsbelangen is een keuze gemaakt voor de toe te passen armaturen in onze gemeente.

Water

Fries Bestuursakkoord Waterketen

Met de regio (Harlingen, Franekeradeel, 't Bildt, Menameradiel en Littenseradiel) zijn enkele bijeenkomsten geweest om te komen tot speerpunten voor de bezuinigingsopgave.

Op basis van de Arkbak zijn voor onze regio kansrijke onderwerpen geselecteerd. De speerpunten richten zich op kennisuitwisseling en bundeling van kennis.

Daarnaast zijn enkele onderwerpen geselecteerd die in het zicht van de herindeling al moeten gaan plaatsvinden (gezamenlijk gegevensbeheer, gezamenlijk vGRP). Er is ingezet op kennisuitwisseling, specifiek op het gebied van “beoordelen” en “bepalen maatregelen” in het kader van rioolinspecties en ervaringen uitwisselen over gemeentelijke bedrijfsvoering (hoe doen we het en waarom).

Op basis van deze uitwerkingen is duidelijk zicht op het realiseren van de besparingsopgave voor regio en wordt voldaan aan de landelijke afspraken om tenminste 10% minder kosten te maken in de afvalwaterketen in 2020.

Er is met het Wetterskip Fryslân een klein begin gemaakt met de overdracht van het stedelijk waterbeheer.

Er is met de provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân een overeenkomst gesloten over de overdracht vaarwegbeheer van de Achlumerfeart, de Tsjummearumerfeart en de Zuiderkade (gedeeltelijk). De financiële overdracht van de Achlumerfeart en een gedeelte van de Zuiderhaven is gebeurd. Het voorbereiden van het baggeren van de Tsjummearumerfeart is aanbesteed in het kader van het gebiedsproces (meeliften).

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het opwaarderen van de gehele Arumerfeart als vaarroute had in 2014 om diverse redenen geen voortgang.

Diepte schouw Wetterskip Fryslân:

Wetterskip Fryslân heeft eigenaren van schouwsloten verplicht om schouwsloten die niet op diepte zijn te baggeren. Tot 15 oktober 2015 hebben de eigenaren de gelegenheid de sloten te baggeren. In 2013 bedroeg dit in onze gemeente 3.500 meter schouwsloot die grenzen aan gemeentelijke wegen. Het areaal te baggeren schouwsloten bedraagt nu ca. 47.000 meter. De aanpak hiervan (advisering extra krediet, aangrenzende perceeleigenaren aanschrijven en financiële afhandeling) heeft veel ambtelijke uren gekost. Hierdoor kon o.a. de voorbereiding en uitvoering van maatregelen in het GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan) niet plaatsvinden.

2.2.4. Paragraaf Financiering

Inleiding

Op grond van de wet Financiering decentrale overheden (Fido) is door de gemeenteraad het Treasurystatuut voor onze gemeente vastgesteld in de raadsvergadering van 7 mei 2009.

Uitgangspunt begroting

In de begroting 2014 is voor wat betreft het financieringstekort uitgegaan van een percentage van 6. Dit ligt boven het percentage van zowel de geld- als de kapitaalmarkt. Het totale geraamde financieringstekort wordt geheel of gedeeltelijk via de geldmarkt afgedekt.

Treasurybeheer

Algemeen

De financiële administratie is meer ingericht op budgetbeheer dan op het volgen van kasstromen. Dit heeft tot gevolg, dat investeringen budgettair snel worden verwerkt, maar dat er beperkt zicht is op het betalingsmoment.

Renterisicobeheer

In de wet Fido is een norm gegeven voor de omvang van het renterisico. Onder renterisico wordt verstaan de gevoeligheid van de financiële positie van de organisatie voor renteschommelingen. De beheersing bestaat eruit, dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden.

Renterisiconorm

Herziening van de wet Fido per 1 januari 2009 leidt tot verruiming van de norm. Niet langer wordt een percentage van de vaste schuld gehanteerd, maar geldt de omvang van de begroting als basis. Het percentage van 20% is niet gewijzigd. De gemeentelijke aflossingsverplichtingen bevinden zich ruim binnen deze norm.

(Bedragen in duizenden Euro's)

1	Begroting 2014 t/m 82 ^e wijziging	63.323
2	Renterisiconorm	12.665

Beschrijving renterisiconorm

De renterisiconorm stelt in de kern dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. Het maximum percentage van 20% moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor het komende jaar. De horizon van het begrotingsjaar plus de drie daarop volgende jaren komt overeen met de periode van de meerjarenbegroting.

De norm is bedoeld om het budgettaire risico van rentestijgingen te maximeren. Het gaat erom dat openbare lichamen bewust omgaan met de risico's van langlopende financiering, vooral het renterisico bij herfinanciering. Hoe meer de looptijd van schuld gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De nieuwe norm houdt nadrukkelijker dan de vorige norm rekening met het budgettaire risico. Als de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen worden begrensd tot 20% van de begroting, leidt een rentestijging van 1 procentpunt tot 0,2 procentpunt hogere rentelasten op de begroting. Als de rente met 5 procentpunt stijgt, stijgen de rentelasten op de begroting met 1 procentpunt.

In het licht van dit begrotingsrisico lijkt de norm van 20% een redelijk percentage. Na verloop van tijd zal bezien moeten worden of dit percentage inderdaad aan de verwachtingen voldoet.

Kasgeldlimiet

Bij een begrotingsomvang van ± 63 mln. bedraagt de toegestane kasgeldlimiet 8,5% van dit bedrag ofwel 5,4 mln. Het aantrekken van langlopende leningen zal bij de verwachte renteontwikkeling niet eerder gebeuren dan op het moment, dat de kasgeldlimiet nagenoeg wordt bereikt. De ontwikkeling van de liquiditeitspositie in 2014 gaf geen aanleiding tot het aantrekken van een geldlening.

Intern liquiditeitsbeheer

Aan de interne liquiditeitsplanning wordt de nodige aandacht besteed. Dit geldt in het bijzonder voor de liquiditeitsplanning van investeringen. Mede in het kader van de planning- en controlfunctie zal elke afdeling betrokken worden bij de verdere invoering van de liquiditeitsplanning.

Bij de huidige renteontwikkeling in relatie tot het in de begroting opgenomen rentepercentage achten wij het risico van misschattingen minimaal.

Gemeentefinanciering

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten en investeringen wordt uitgegaan van integrale financiering. Dat wil zeggen, dat steeds gekeken wordt naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente. Bij de huidige verwachtingen over de renteontwikkeling wordt eerst maximaal met kort geld gefinancierd. Pas wanneer de kasgeldlimiet wordt genaderd wordt overgegaan tot het aantrekken van middelen op lange termijn. De termijn wordt daarbij bepaald door de aard van de te financieren investeringen, de resterende looptijd van de bestaande leningen en de te betalen rentepercentages bij de verschillende looptijden van de leningen.

Wet HOF

De in werkingtreding van de wet Houdbare Overheidsfinanciën zal gaandeweg leiden tot een EMU-macronorm voor de decentrale overheid als geheel. De praktijk zal moeten uitwijzen wat de precieze effecten voor de gemeentelijke financiering zal zijn.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is eind december 2013 in werking getreden. Voor zover de gemeente overtollige middelen heeft, worden die afgeroomd ten gunste van de schatkist, vanaf een drempelbedrag.

Het drempelbedrag wordt als volgt bepaald:

Voor gemeenten met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt.

Voor gemeenten met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 3,75 miljoen (0,75% x 500 miljoen) plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat boven de € 500 miljoen komt.

Voor Franekeradeel is het drempelbedrag $\pm$ € 450.000.

Administratieve organisatie

De administratieve organisatie heeft onze doorlopende aandacht. In het Treasurystatuut 2009 is het door het College van Burgemeester en wethouders vastgestelde uitvoeringsbesluit als bijlage opgenomen.

2.2.5. Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Traditioneel worden onder bedrijfsvoering de PIOFACH-taken geschaard. PIOFACH staat voor personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting.

Tegenwoordig wordt het begrip bedrijfsvoering ruimer uitgelegd: de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van beheer en beleid behoren ook tot het domein van de bedrijfsvoering

Personeel

Op 31 december 2014 bestaat de personeelsformatie (excl. bestuur en voormalig personeel) van de gemeente Franekeradeel uit 119,06 fte (bezetting 108,24 fte). Het aantal medewerkers bedraagt 120. Van de totale formatie is 59,2% ouder dan 45 jaar, verder is 28,3% ouder dan 55 jaar. Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage bedroeg in 2014 3,82% (2013 4,85%) (exclusief zwangerschapsverlof).

In 2014 is onder meer aan de volgende onderwerpen aandacht besteed:

- Zelfbewuste organisatie
- Vervolg deelname Warber en Werken in Friesland
- Werkkostenregeling;
- BRAVO (meer Bewegen, stoppen met Roken, matig gebruik van Alcohol, gezonde Voeding en voldoende Ontspanning);
- Aanbestedingstraject betreffende de Sporthal;
- De herindeling 2018 kent in de voorbereiding 2 fasen, namelijk richten en inrichten. In 2014 is aandacht besteed aan het richten in voorbereidende sfeer met de toekomstige Westergo gemeenten.

Informatie en Communicatie

De gemeente Franekeradeel gaat in de komende jaren fuseren met andere gemeenten. Een goede interne communicatie in alle fases van het herindelingsproces is belangrijk. Daarom is er speciale aandacht voor de interne communicatie over de herindeling. In 2014 is druk gewerkt aan de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl voor de fusiegemeente. Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een website voor de fusiegemeente. Op ons eigen intranet is een banner geplaatst waaronder allen informatie is te vinden over het fusietraject

Organisatie

Voortgang organisatieontwikkeling

Het streven is te komen tot een krachtige overheid, die de samenleving centraal stelt, wendbaar is en tijdig inspeelt op maatschappelijke veranderingen. Dit willen we realiseren door een betere dienstverlening aan burgers en bedrijven, minder bureaucratie, minder regelzucht en een efficiëntere organisatie. Kortom; een overheid die slimmer, sneller en slagvaardiger werkt door verandering c.q. vernieuwing van cultuur en werkprocessen.

Voor de verbetering van de dienstverlening is de volgende visie ontwikkeld: "Iedereen vindt zich in de contacten met de gemeente Franekeradeel op maat bediend en goed behandeld door vakkundige en goed geïnformeerde medewerkers." Hierbij past de slogan: "U krijgt maatwerk!"

KlantenContactCentrum/afdeling Publiekszaken

In 2014 is onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de telefonische dienstverlening door het Kwaliteitsinstituut voor Nederlandse Gemeenten. In de periode van 19 mei tot en met 10 juli 2014 is in totaal 74 keer telefonisch contact door mystery callers met onze gemeente opgenomen. De uitkomst hiervan is vertaald naar de kwaliteitsmonitor. Vergeleken met andere gemeenten wordt in onze gemeente vaker het juiste antwoord gegeven. In 32% is dit antwoord juist en in 41% van alle gevallen bijna juist. Percentages die dicht bij het streefgetal van 80% uitkomen. Wel zijn er nog diverse verbeterpunten waar we in 2015 mee aan de slag gaan.

Herindeling

In oktober 2013 besloten de raden van de gemeenten het Bildt, Franekeradeel en Menameradiel, voorbereidingen te treffen voor herindeling, samen met een deel van Littenseradiel, per uiterlijk 1 januari 2018. De raden droegen de colleges op een plan van aanpak op te stellen. Het plan van aanpak gaat over de periode mei 2014 – mei 2016. Hierin staat o.a. een beschrijving van de projectorganisatie. Voor de projectorganisatie wordt een projectbureau ingesteld. Er zijn intern werkgroepen gestart op het gebied van de thema's: nabij besturen, naamgeving, beleidsontwikkeling, planning & control, personeel en communicatie. De komende jaren zal hier steeds meer tijd aan besteed gaan worden. Hoeveel uren hieraan besteed worden is op dit moment nog niet in te schatten. Voor iedere werkgroep wordt een plan van aanpak gemaakt met daarin ook een schatting van de uren. Daar waar mogelijk worden keuzes gemaakt in de werkzaamheden om de gevraagde tijd te creëren voor dit traject of wordt gekeken naar een mogelijkheid om capaciteit in te huren.

Traject zelfbewuste organisatie/ Flexibiliteit

Het is onrustig in gemeenteland, ontwikkelingen als gevolg van digitalisering, decentralisatie van taken, herindeling en nieuwe bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Binnen de organisatie wordt al een aantal jaar gewerkt met competenties gekoppeld aan functiefamilies. In 2014-2015 krijgen deze competenties een update om zoveel mogelijk medewerkers regisseur te laten zijn van hun eigen loopbaan. Het afgelopen jaar is daarnaast geconstateerd, dat er binnen de organisatie toenemende behoefte is aan een "kapstok", die zicht geeft op een integrale visie op de ontwikkeling van onze organisatie.

Daarnaast bleek, dat er behoefte is aan het verder ontwikkelen van de organisatie naar een hoger zelfbewustzijn. In 2014-2015 wordt de medewerkers inzicht gegeven in de persoonlijke kwaliteiten en de mate van inzetbaarheid op basis van de kwaliteiten om de medewerkers vanuit dat perspectief voor te bereiden op de gemeentelijke herindeling in 2018. Via de POP gesprekken gaan zij in gesprek met hun leidinggevende. Goed werkgeverschap en de eigen verantwoordelijkheid van de werknemer is belangrijk. In de CAO is ingezet op noodzakelijke mobiliteit van werknemers en flexibiliteit. Bijvoorbeeld flexibiliteit van arbeidsvoorwaarden, individueel loopbaanbudget en alle werknemers hebben inmiddels een aanstelling in algemene dienst.

Beschrijving werkprocessen

De (primaire) processen van de gemeente worden beschreven om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren. De werkprocessen worden op intranet geplaatst om de inbedding in de organisatie gestalte te geven. Een goede beschrijving van de werkprocessen is een voorwaarde om digitalisering van de dienstverlening te realiseren.

Financiën

Planning & Control

In de voorjaarsnota is een beschouwing gegeven over het belang van bestuurlijke Planning & Control, dit in verband met de noodzaak tot het benoemen van de gewenste maatschappelijke en meetbare effecten en de rol van de Raad daarin. In het coalitieakkoord zijn de doelen en indicatoren opgenomen en hiermee geeft de Raad aan actief inhoud te willen geven aan zijn eigen begroting, de programmabegroting. Door zelf te benoemen "wat wil de Raad bereiken" (in doelen) en "wanneer is de Raad tevreden" (in indicatoren) neemt de waarde van zowel de programmabegroting als stuurinstrument, als van de rekening als controle-instrument toe. Met het unaniem vaststellen van de Voorjaarsnota 2014 heeft de Raad aangegeven achter de doelen en indicatoren te staan.

Verder doorlopen de binnen de P&C cyclus ontwikkelde (rapportage) instrumenten een constante ontwikkeling. De Berap (bestuursrapportage) is een instrument dat de Raad informeert omtrent afwijkingen t.o.v. de programmabegroting. Deze rapportages zullen regelmatig moeten worden geëvalueerd en waar nodig verder worden uitgebouwd.

Rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid/ interne controle

Begin 2005 is een start gemaakt om rechtmatigheid handen en voeten te geven middels een notitie “uitgangspunten binnen de gemeente Franekeradeel m.b.t. rechtmatigheid”. Aan deze notitie heeft de Raad vervolg gegeven door voor de jaarrekeningcontrole 2005 een controleprotocol vast te stellen, waarin de kaders voor de rechtmatigheidstoets zijn vastgelegd. In het BADO (Besluit accountantscontrole decentrale overheden) is vastgelegd dat elke gemeente over regelgeving ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid) dient te beschikken. In 2006 is een start gemaakt om richtlijnen op te stellen die het gemeentelijk beleid op het gebied van M&O formaliseren. Als tastbaar resultaat van al deze handelingen zijn over de jaren 2006 tot en met 2013 goedkeurende rechtmatigheidsverklaringen ontvangen.

Controle op rechtmatigheid heeft alleen maar zin als dit in samenhang gebeurt met een goede administratieve organisatie, een waarneembare interne controle, beschreven actuele processen en een goede dossiervorming.

Het opstellen van een plan van aanpak interne onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid, de jaarlijkse toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking, de rechtmatigheid van beheershandelingen en de daadwerkelijke uitvoer hiervan, vindt vanaf 2007 plaats, de eerste onderzoeksrapporten zijn in 2008 aan de Raad gepresenteerd.

Medio 2005 is de rekenkamerfunctie ingesteld teneinde de gemeenteraad het instrument te geven om de doelmatigheid en doeltreffendheid van gemeentelijke beheershandelingen nader te laten onderzoeken. De “eigen” onderzoek thema’s worden met de rekenkamer afgestemd. Met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2014 heeft de Raad besloten het budget voor de rekenkamer te verlagen tot nihil.

Sinds 2010 heeft de Gemeente Franekeradeel een intern controle plan dat jaarlijks wordt vastgesteld door het S&H. In dit IC plan staat hoe de interne controle binnen de gemeente is vastgelegd, zodat het een totaalbeleid van de financiële beheersing van de gemeente kan geven. De rechtmatigheidscontroles en de interne controles krijgen steeds meer raakvlakken met elkaar.

Frauderisicoanalyse

In de managementletter 2013 heeft de accountant het advies gegeven om periodiek een zelfassessment op te stellen waarbij frauderisico’s in beeld worden gebracht en waarbij wordt geëvalueerd in hoeverre deze worden afgedekt door de getroffen interne beheersmaatregelen.

Tijdens de interim-controle 2014 heeft onze accountant geconstateerd dat het onderwerp Fraude voldoende aandacht van de gemeente heeft zodat we voldoen aan de eisen voor de jaarrekeningcontrole.

Financiële applicatie

Vanaf 2009 wordt gewerkt met de financiële applicatie Key2financiën. Deze applicatie richt zich op de mogelijkheden van het internet en het verstrekken van managementinformatie.

In september 2010 is de koppeling Key2Datadistributie gerealiseerd. Dit is een koppeling tussen Key2financiën en het gemeentelijke GBA waardoor de uitwisseling van basisgegevens, waaronder adressen, goed geregeld is.

Medio 2012 is in de gehele organisatie de digitale factuurverwerking ingevoerd. De koppeling Key2financiën en DIS4all inclusief OCR tekstherkenning is ontwikkeld voor de digitale verwerking en archivering van facturen, waarbij facturen ingescand en digitaal verwerkt worden.

In 2013 is de overstap gemaakt naar de informatie tool Cognos 8. Met deze informatie tool worden door middel van verschillende rapportagevormen de managementrapportage beheerd.

Automatisering/Informatisering

Werkgroepen ‘Westergo’

Vanuit het programmteam ICT bereiden we ons zo optimaal mogelijk voor op de ICT migratie naar het SSL Leeuwarden en de komende herindeling. Een aantal, voor ons, belangrijke onderwerpen zijn daarom al uitgezet in werkopdrachten. Het gaat hierbij om onderwerpen waarin we als afdeling informatievoorziening qua Westergo een duidelijke rol hebben.

Dit kan over ons gezamenlijk informatiebeleid, ICT of functioneel beheer zijn. Het is belangrijk om een aantal uitgangspunten nu helder te hebben zodat we hier ons voordeel mee kunnen doen in onze samenwerking met het SSL Leeuwarden. Op die manier kunnen we ook helder en duidelijk zijn in onze eisen en wensen. De werkgroepen hebben verschillende samenstellingen waarin alle 3 fusiegemeenten, en in veel gevallen de Sozawe vertegenwoordigd zijn. Elk lid van het programmteam ICT is verantwoordelijk als opdrachtnemer voor één of meer van deze werkopdrachten.

De volgende werkgroepen zijn op dit moment samengesteld:

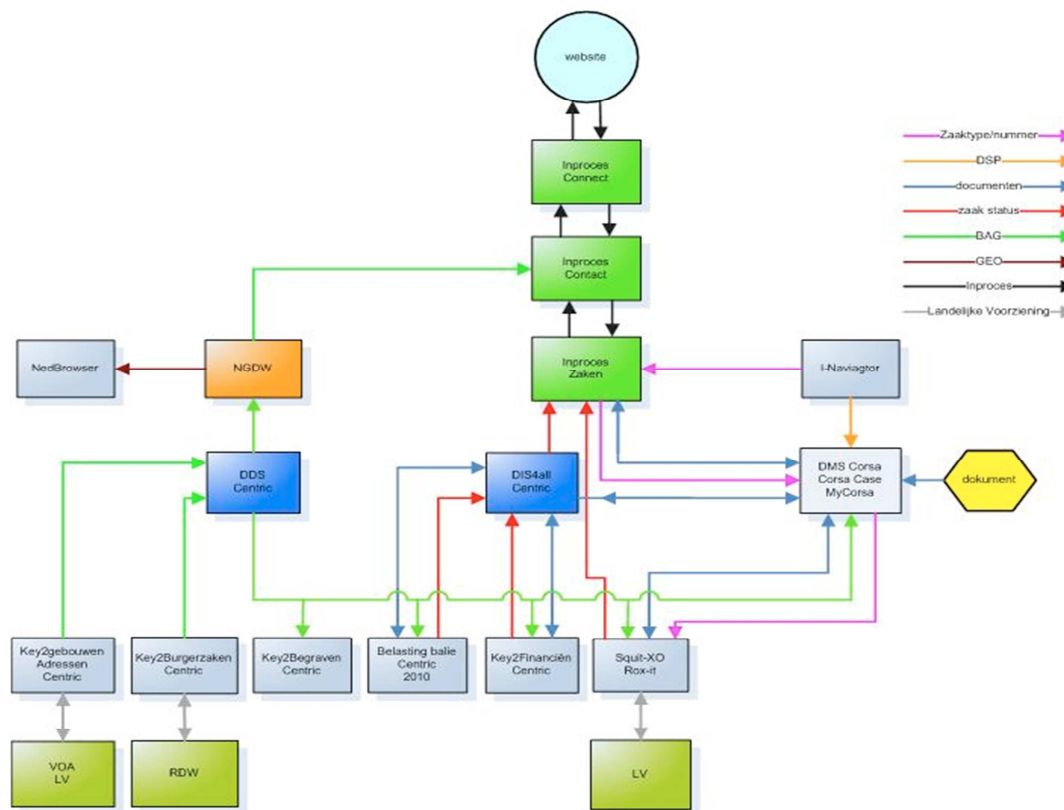
- Werkgroep Informatiebeleid/i-NUP
- Werkgroep Telefonie
- Werkgroep Website
- Werkgroep Informatiebeveiligingsbeleid
- Werkgroep Beheer ICT

Vanaf 1 januari 2014 werken de drie Westergo-gemeenten (Menameradiel, het Bildt en Franekeradeel) samen aan het project “Opbouw BGT/IMGeo”. In het laatste kwartaal van 2014 is ook begonnen met de harmonisatie van de werkprocessen Basisregistraties Adressen en Gebouwen, Burgerzaken en Begraven. Het doel hiervan is op een uniforme werkwijze deze processen gezamenlijk uit te voeren en de applicatie die dit ondersteunen gelijk te trekken.

Informatiearchitectuur

Wij vertalen de vraag naar informatievoorziening van de organisatie in de informatie-architectuur. De informatie-architectuur beschrijft de inhoudelijke relaties en samenhang tussen toepassingen en *gegevensverzamelingen* onderling. De informatie-architectuur is leidend bij het opstellen van de *applicatie-architectuur* (applicatielandschap).

De GEMMA vormt de basis voor de architectuur en is richtinggevend bij het realiseren van de elektronische overheid. Ook bieden wij functionele en technische ondersteuning voor de applicaties. Het huidige applicatielandschap ziet er schematisch als volgt uit:

E-formulieren

E-Formulieren dragen bij aan de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening aan burgers en bedrijven. Burgers en bedrijven regelen hun zaken digitaal met hun gemeente, op een tijdstip dat hen zelf schikt, en zijn niet meer afhankelijk van openingstijden. Het aanbieden van online diensten, en dus het gebruik van e-Formulieren, kan veel tijd en geld besparen. Als diensten worden aangeboden via de website neemt het baliebezoek van burgers af. Dit sluit aan bij de ambities van Digitaal 2017. Eind 2014 is het eerste E-formulier online gezet. Pre-fill van e-Formulieren met DigiD wordt in 2015 gerealiseerd. De persoon die een e-Formulier gebruikt, wordt dan niet meer gevraagd om bekende gegevens opnieuw in te voeren.

Aansluiting Corv

Onze gemeente heeft zich eind 2014 aangemeld voor aansluiting op de CORV, het justitiële informatieknooppunt voor de jeugdzorg. CORV staat voor Collectieve Opdracht Routevoorziening. Het is een veilig informatieknooppunt voor verschillende typen berichten die tussen het gemeentelijk domein en justitiële instellingen worden uitgewisseld na 1 januari 2015. Hiervan maken de Gebiedsteams gebruik. In 2015 wordt gewerkt aan E-herkenning 2. Dit is noodzakelijk voor een optimale aansluiting.

DigiD audit

De beveiliging van de digitale informatie die we delen, blijkt niet altijd zo sluitend als we graag zouden wensen. In Nederland is het onderwerp niet voor niets het afgelopen jaren diverse malen negatief in het nieuws gekomen. Iedereen kan zich de Lektoker crisis vast nog wel herinneren. Deze crisis heeft helaas bevestigd dat diverse instanties persoonsgegevens niet goed beheeren en ook niet in staat zijn om hun databases en websites adequaat beveiligen. Om het vertrouwen van de burger in de elektronische dienstverlening van gemeenten te behouden, heeft de minister van BZK de opdracht gegeven om te (laten) onderzoeken of de web-omgevingen van alle DigiD gebruikende organisaties in voldoende mate beveiligd zijn. Dus ook die van de Nederlandse gemeenten. Een van de

concrete maatregelen is dat alle gemeenten nu jaarlijks een DigiD Audit voor elke aansluiting uit moeten voeren. Voor Franekeradeel gaat het hierbij om twee DigiD aansluitingen (WOZ portaal en onze eigen website)

Implementatie Baseline Informatiehuishouding Gemeenten

Op 1 oktober 2012 is de wet Revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Deze wet heeft gevolgen voor het toezicht van de Provincie op onze gemeente bij de uitvoering van de Archiefwet 1995. In 2015 is onze informatievoorziening op orde. In 2012 is het projectplan Implementatie Baseline vastgesteld.

Met de implementatie voldoet onze informatie aan de normen en maatregelen die vertaald zijn in de zeven normen van de Baseline Informatiehuishouding Gemeenten. Deze richtlijn verbindt het informatiebeheer inclusief archivering met de doelstellingen en de werkwijze van een moderne, elektronische gemeente. De Baseline heeft tot doel de betrouwbaarheid van de informatie van de gemeente te bevorderen. Het is een handreiking voor gemeenten om grip en sturing te krijgen op het informatiebeheer. Risicomanagement en kwaliteitsbeleid vormen belangrijke uitgangspunten. Voor uitvoering van de Baseline wordt samengewerkt met de gemeenten Súdwest Fryslân, De Friese Meren, Littenseradiel, Harlingen, Het Bildt, Menameradiel en Leeuwarderadeel. De normen worden samen uitgewerkt.

De Baseline is nog niet volledig geïmplementeerd. Daarom is er nog geen kwaliteitsaudit gehouden. Als referentiepunt worden nu de resultaten uit de nulmeting Generiek Toezicht van de Provincie Fryslân gebruikt.

Uit deze nulmeting zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen. Met name het beleid over het archiveren van digitale archiefbestanden is nog niet goed beschreven. In 2015 zullen deze punten verwerkt worden in de Baseline.

Huisvesting

Geen bijzondere acties in 2014.

2.2.6. Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn, volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), samenwerkingsverbanden (rechtspersonen) waarin de gemeente een direct bestuurlijk én financieel belang heeft. Hierbij gelden de in het onderstaande kader genoemde definities.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Deze verbindingen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De rechtsvorm die daarvoor wordt gekozen kan variëren, veelal afhankelijk van de activiteiten die aan de verbonden partij zijn gekoppeld. Zo kan er bijvoorbeeld sprake zijn van een verbonden partij met een publiekrechtelijke grondslag (gemeenschappelijke regeling), maar ook met een privaatrechtelijke grondslag (vennootschap.)

In de financiële verordening ex art. 212 is aangegeven dat met betrekking tot verbonden partijen is gekozen voor een paragraaf en niet voor een vierjaarlijkse beleidsnotitie.

In lijn met de algemene strekking van het rapport van de rekenkamer (2008) over verbonden partijen, is met ingang van 2009 onderstaand het kader/beleid gemeenteraad opgenomen. In 2010 is de alinea 'informatievoorziening' aangepast aan de hand van het in april 2010 aan de Raad aangeboden implementatieplan.

In 2013 is de paragraaf verbonden partijen aangepast aan de wijziging van het BBV (dd. 25-6-2013). Deze wijziging houdt in dat informatie over de financiële positie van verbonden partijen voortaan in de paragraaf moet worden opgenomen. Voorheen was deze informatie als bijlage in de productenraming opgenomen.

Kader / beleid gemeenteraad

Wettelijke kaders

Er is een aantal wettelijke kaders en verplichtingen inzake verbonden partijen. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn generieke voorschriften omtrent verbonden partijen opgenomen en in de gemeentelijke financiële verordening ex art. 212 zijn minimumvereisten opgenomen omtrent op te nemen informatie omtrent verbonden partijen in de gemeentelijke planning & controlproducten. Daarnaast bepaalt de rechtsvorm van de verbonden partij welke wettelijke kaders en verplichtingen meer specifiek van toepassing zijn, bijvoorbeeld de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) indien de verbonden partij een gemeenschappelijke regeling is.

Aangaan nieuwe participaties

Conditie voor het aangaan van nieuwe participaties vallen grofweg uiteen in een drietal aandachtspunten; condities waaronder het publiek belang is gediend met behartiging door de verbonden partij, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verbonden partij en financiële voorwaarden.

Publiek belang

Het doel van de verbonden partij moet passen in de doelstellingen zoals geformuleerd in de programmabegroting en daaraan ondersteunend zijn. Door het aangaan van de participatie kunnen gemeentelijke doelstellingen meer doelmatig en doeltreffend worden gerealiseerd.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Bij het aangaan van een nieuwe participatie is het helder hoe de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen gemeente en verbonden partij zijn geregeld. Met de verbonden partij worden afspraken gemaakt over het aanleveren van verantwoordingsgegevens, welke passen in de cyclus van planning en control van de gemeente Franekeradeel.

Financiële voorwaarden

De (financiële) risico's die de gemeente loopt dienen onderkend en inzichtelijk te zijn. Rapportage hierover vindt plaats in de te onderscheiden planning & control documenten (paragraaf verbonden partijen, overzicht verbonden partijen en risicoparagraaf). Voorafgaand aan de daadwerkelijke participatie moet inzichtelijk zijn welke (financiële) consequenties uittreding met zich mee zal brengen (beëindiging participatie).

Informatievoorziening

In Fryslân is over de 'relatie gemeenteraden - gemeenschappelijke regelingen' een eenduidig verbetervoorstel geformuleerd. Het voorstel is gericht op rolverheldering en een grotere betrokkenheid van gemeenteraden bij gemeenschappelijke regelingen. Het omvat de volgende vier punten:

1. het zwaartepunt van democratische gemeenteraadscontrole wordt verlegd naar "sturing vooraf": doelen en indicatoren zijn helder geformuleerd;
2. beleidsplannen in conceptstadium en politiek gevoelige informatie worden voor wensen en bedenkingen voorgelegd aan de gemeenteraad;
3. verantwoordingsinformatie en controle vindt plaats via de reguliere gemeentelijke planning- en controlcyclus;
4. de gemeenschappelijke regeling stelt éénmaal per raadsperiode een evaluatierapport op en de gemeenteraad bespreekt dit evaluatierapport.

Het voorstel heeft maximaal draagvlak gekregen van de Friese gemeenteraden (en colleges). Zo ook in Franekeradeel. In april 2010 is het implementatieplan aan de Raad aangeboden. Het is de bedoeling deze punten naar analogie ook toe te passen op de andere verbonden partijen.

De Raad heeft besloten²⁰ dat (in ieder geval tijdelijk) alle stukken van verbonden partijen op de raadsagenda komen en niet meer op de lijst van ingekomen stukken. Stukken waarover de Raad een zienswijze kan geven (begrotingen etc.) worden voor wensen en bedenkingen op de agenda geplaatst. Overige stukken (jaarverslagen etc.) worden ter kennisneming op de agenda geplaatst. Met ingang van begrotingsjaar 2014 worden de overige stukken via een raadsmemo aan de Raad aangeboden.

Onderscheid verbonden partijen

Verbonden partijen zijn te onderscheiden in publiek- en privaatrechtelijke verbonden partijen. Een publieke verbonden partij is in de meeste gevallen opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De gemeenschappelijke regeling regelt de vertegenwoordiging van de deelnemende gemeenten in het bestuur en de financiële aansprakelijkheid van elke gemeente. De meest voorkomende privaatrechtelijke verbonden partijen zijn de naamloze en besloten vennootschappen en stichtingen of verenigingen.

²⁰ In het seniorenconvent van 10 juni 2010

A. Gemeenschappelijke regelingen

Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân – Franeker (progr. 7)

De taak van de Dienst SoZaWe is het maken van beleid en uitvoeren van sociale voorzieningen zoals de Wwb (Wet, werk en bijstand), WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) het minimabeleid en overige wetten op de terreinen van sociale zekerheid en gesubsidieerde arbeid waarvan de uitvoering aan de gemeentebesturen is opgedragen.

- Wijzigingen: Naar aanleiding van de ontwikkelingen die gaande zijn in het sociale domein en een toekomstige herindeling van het werkgebied heeft het bestuur van de Dienst SoZaWe NW Fryslân (de Dienst) een toekomstvisie opgesteld. Ferwerderadiel treedt per 1 januari 2015 uit de gemeenschappelijke regeling. Dit heeft in principe geen gevolgen voor de financiële bijdrage van de andere gemeenten. Per 1 januari 2015 krijgen de gemeenten extra taken in het kader van de drie decentralisaties van de Jeugdwet, de Participatiewet en de nieuwe Wmo. De Dienst gaat hier een grote rol in spelen.
- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling. Er zijn acht gemeenten in Noordwest Friesland aangesloten. Met ingang van 2015 bestaat dit nog uit zeven gemeenten.
- Vertegenwoordiging: Dagelijks en algemeen bestuur: wethouder T. Twerda. Ambtelijke vertegenwoordiging in financieel en beleidsmatig overleg.
- Financieel belang: De uitvoeringskosten van de Dienst SoZaWe worden door de aangesloten gemeenten gefinancierd: 30% naar rato van het inwoneraantal en 70% naar rato van het aantal cliënten.

EV ultimo 2013	€	742.916	EV primo 2013	€	742.916
VV ultimo 2013	€	4.605.358	VV primo 2013	€	5.736.925
Resultaat 2013	€	Nihil			

Fryske Utfieringstjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) (progr. 8)

Als gevolg van voortgaande maatschappelijke ontwikkelingen is landelijk de vorming van zogeheten Regionale Uitvoeringsdiensten gestart. Ook in Friesland zijn die voorbereidingen in de loop van 2011 van start gegaan. Per 1 januari 2014 is deze Regionale Uitvoeringsdienst voor Friesland van start gegaan. Het grootste deel van de taken werd voor deze datum uitgevoerd door de Milieudienst Regio Noord-Friesland (MAD). De regeling heeft ten doel het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht.

- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling. Alle Friese gemeenten, het Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân zijn aangesloten.
- Vertegenwoordiging: Algemeen bestuur: wethouder J. Bekkema. Ambtelijke vertegenwoordiging in een overleggroep.
- Financieel belang: De FUMO zal gefinancierd worden door de aangesloten organisaties.

EV ultimo 2013	€	n.v.t	EV primo 2013	€	n.v.t
VV ultimo 2013	€	n.v.t	VV primo 2013	€	n.v.t
Resultaat 2013	€	n.v.t			

Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân – Leeuwarden (progr. 2 en 8)

De Veiligheidsregio Fryslân verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg voor de ruim 640.000 inwoners van de provincie. De veiligheidsregio is een samenwerkingsverband tussen de Friese gemeenten, politie, brandweer, GGD Fryslân en de geneeskundige hulpdiensten.

- Wijzigingen: Het project ‘Samen naar één Brandweer’ heeft geleid tot één regionale brandweer in Fryslân op 1 januari 2014. Hiermee is de brandweer uit de gemeentelijke organisatie verdwenen en is onderdeel geworden van de Veiligheidsregio Fryslân.
- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling (Wgr). Alle Friese gemeenten zijn aangesloten.
- Vertegenwoordiging: Algemeen bestuur: burgemeester F. Veenstra.
- Financieel belang: De Veiligheidsregio wordt gefinancierd door de aangesloten gemeenten op basis van het aantal inwoners met uitzondering van het programma Brandweer. De bijdrage voor het programma Brandweer is bepaald op basis van historische gegevens uit 2011. Hierbij wordt in 4 jaar ingegroeid naar een verdeling volgens het OOV-model (algemene uitkering). Door de overname van roerende en onroerende zaken van gemeenten is het balanstotaal per 1-1-2014 behoorlijk toegenomen evenals het begrotingstotaal.

EV ultimo 2013	€	3.507.737	EV primo 2013	€	4.378.230
VV ultimo 2013	€	13.032.760	VV primo 2013	€	15.763.842
Resultaat 2013	€	94.223			

Werkvoorzieningschap Fryslân-West - Sneek. (progr. 7)

Het besturingsconcept van de sociale werkvoorziening is ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling, genaamd werkvoorzieningsschap Fryslân-west. De uitvoeringsorganisatie is ondergebracht in de NV Empatec.

Van oorsprong is Empatec verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening voor tien gemeenten in West-Fryslân. Maar steeds meer houdt Empatec zich daarnaast bezig met andere re-integratietrajecten voor bijvoorbeeld mensen uit de WWB en de WAJONG.

- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling (Wgr).
- Vertegenwoordiging: Dagelijks en algemeen bestuur: wethouder T. Twerda; Raad van Commissarissen N.V. Empatec: burgemeester F. Veenstra.
- Financieel belang: Door de aangesloten gemeenten wordt een bijdrage per werknemer betaald. GR Fryslân-West is 100% aandeelhouder van NV Empatec.

EV ultimo 2013*	€	4.538.000	EV primo 2013	€	4.538.000
VV ultimo 2013	€	6.608.000	VV primo 2013	€	5.331.000
Resultaat 2013	€	nihil			

* Het eigenvermogen van GR Fryslân –West betreft de deelneming NV Empatec. Het eigenvermogen van de NV Empatec bedraagt ultimo 2013 € 13.263.000.

Gemeenschappelijk regeling Hûs en Hiem – Leeuwarden (progr. 9)

Belangrijkste zijn: welstandsadviesing als bedoeld in de Woningwet; adviseren van gemeenten over artikel 11 van de Monumentenwet en de Monumentenverordening; op verzoek van gemeenten uitbrengen van adviezen ten aanzien van beschermde gemeentelijke monumenten en/of beeldbepalende panden binnen beschermde stads- en dorpsgezichten.

- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling (Wgr)
- Vertegenwoordiging: Algemeen bestuur: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: Bijdrage in de kosten op basis van tarieven dienstverlening. Onvoorziene tekorten in verhouding tot het aantal inwoners.

EV ultimo 2013	€	-/- 109.100	EV primo 2013	€	-/- 15.800
VV ultimo 2013	€	218.300	VV primo 2013	€	121.000
Resultaat 2013	€	-/- 192.500			

Recreatieschap De Marrekrite – Leeuwarden (progr. 6)

Het doel van de Marrekrite is om de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de watersport en waterrecreatie, met inachtneming van de belangen van natuur en landschap. De belangrijkste taak is het beheer en onderhoud van meer dan 3.800 gratis aanlegplaatsen en het fietsknooppuntennetwerk.

- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke Regeling, bestaande uit 22 gemeenten en provincie Fryslân.
- Vertegenwoordiging: Algemeen en dagelijks bestuur: wethouder C. de Pee.
- Financieel belang: Door de aangesloten gemeenten wordt een bijdrage betaald.

EV ultimo 2013	€	4.456.500	EV primo 2013	€	4.413.300
VV ultimo 2013	€	410.200	VV primo 2013	€	254.000
Resultaat 2013	€	43.200			

B. Naamloze en Besloten Vennootschappen

Ontwikkelingsmaatschappij Westergo CV/BV – Harlingen (progr. 4)

In deze privaatrechtelijke constructie werken de vier Westergo-gemeenten en de provincie samen met de OPP (Ontwikkelings- en Participatiebedrijf Publieke sector BV (relatie BNG)).

De CV heeft tot doel het voor gemeenschappelijke rekening tot ontwikkeling brengen en uitbreiden van een industrie- en zeehavencomplex en het initiëren en intensiveren van de samenwerking met gemeenten en bedrijven in de Westergozone.

- Wijziging: De Ontwikkelingsmaatschappij wordt voortgezet door BNG Gebiedsontwikkeling B.V. en de gemeente Harlingen. De aandelen worden voor € 1 overgedragen. De aandelenoverdracht zal in 2015 plaatsvinden.
- Rechtsvorm: Privaatrechtelijke CV/BV, vertegenwoordiging via commissariaat in CV/ BV
- Vertegenwoordiging: CV Burgemeester F. Veenstra – BV wethouder C. de Pee
- Financieel belang:
 - 5,85 % deelneming in de CV van € 226.890; gevormd uit een gemeentelijke bijdrage van € 45.378 (bijdrage a fonds perdue) en € 181.512 (a fonds perdue) verstrekt door de provincie Fryslân voor de gemeente Franekeradeel
 - 10% aandeel in BV; 80 aandelen nominaal € 45,38 totaal € 3.630.

De deelneming op de balans van de gemeente bedraagt daarmee € 49.008 (€ 45.378 + € 3.630) (zie toelichting in jaarstukken). Dit is het maximale risico wat de gemeente loopt.

De jaarrekening 2010 is de laatst vastgestelde jaarrekening.

EV ultimo 2010	€	5.294.675	EV primo 2010	€	5.362.367
VV ultimo 2010	€	9.237.610	VV primo 2010	€	9.501.968
Resultaat 2010	€	-/- 67.694	Dividend	€	-

Afvalsturing Friesland NV (Omrin) – Leeuwarden (progr. 8)

Bijna alle Friese gemeenten zijn aandeelhouder van Afvalsturing Friesland NV (handelsnaam 'Omrin') dat een volledig overheidsbedrijf is. Gemeente Franekeradeel is naast aandeelhouder ook klant van Afvalsturing Friesland NV.

De kerntaken van Afvalsturing Friesland zijn transport en overslag en verwerking van rest- en gft-afval. En het bewerken en verwerken van afvalstromen.

Afvalsturing Friesland NV staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. O.a. de Reststoffen Energie Centrale (REC) is onderdeel van Afvalsturing Friesland NV.

- Rechtsvorm: NV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA): wethouder J. Bekkema. Ambtelijke vertegenwoordiging in een contactpersonenoverleg (beleidsmatig en informierend).
- Financieel belang: 120 aandelen nominaal € 453 totaal € 54.360.

EV ultimo 2013	€	43.794.000	EV primo 2013	€	41.634.000
VV ultimo 2013	€	196.330.000	VV primo 2013	€	204.858.000
Resultaat 2013	€	2.255.000	Dividend	€	3.800

NV Fryslân Miljeu (concern) - Leeuwarden (progr. 8)

Verschillende Friese gemeenten (zestien) zijn aandeelhouder van Fryslân Miljeu (Omrin). Gemeente Franekeradeel is naast aandeelhouder ook klant van Afvalsturing Friesland N.V. De kerntaak is inzameling, reiniging en beheer van de openbare ruimte.

NV Fryslân Miljeu staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Dit zijn:

- BV Fryslân Miljeu Noordwest (letteraandelen A)
 - BV Fryslân Miljeu Noordoost
 - BV Fryslân Miljeu Zuidwest
 - BV Fryslân Miljeu Zuidoost
 - BV Fryslân Miljeu Bedrijfsservice (commerciële taken)
 - BV Fryslân Miljeu Diensten (leer-/werkbedrijf)
 - Stichting Estafette
- Wijzigingen: Eerder was BV Fryslân Miljeu Estafette (kringloopbedrijf) 100% dochter van de BV FM Noordwest. De rechtsvorm van Estafette is omgezet in een stichting. Aanleiding hiervoor is gewijzigde fiscale regelgeving ten aanzien van vennootschapsbelasting en de vrijwilligersregeling. Fryslân Miljeu houdt een bestuurders en toezicht rol.
 - Rechtsvorm: NV
 - Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA): wethouder J. Bekkema. Ambtelijke vertegenwoordiging in een contactpersonenoverleg (beleidsmatig en informierend).
 - Financieel belang: 7.823 aandelen letteraandelen A; nominaal € 4,53 totaal € 35.438. Agioreserve € 13.584.
 - Geconsolideerde balans en resultaat:

EV ultimo 2013	€	4.953.000	EV primo 2013	€	4.537.000
VV ultimo 2013	€	19.071.000	VV primo 2013	€	13.991.000
Resultaat 2013	€	661.000	Dividend	€	25.100

BV Fryslân Miljeu Noordwest – Leeuwarden (progr. 8)

BV Fryslân Miljeu Noordwest is een 100% dochter van NV Fryslân Miljeu en is in Noordwest de uitvoeringsorganisatie. De doelstelling van het bedrijf is het bevorderen en leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van verwijderen van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte ten behoeve van gemeenten in haar werkgebied. Kernactiviteiten zijn het verzamelen van huishoudelijk afval en onder meer straatvegen, onkruidbestrijding, gladheidbestrijding en kolken zuigen.

- Rechtsvorm: BV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) wethouder J. Bekkema.
- Financieel belang: 100% dochter van NV Fryslân Miljeu

EV ultimo 2013	€	2.824.000	EV primo 2013	€	2.520.000
VV ultimo 2013	€	8.839.000	VV primo 2013	€	7.924.000
Resultaat 2013	€	482.000	Dividend	€	-

Bank Nederlandse Gemeenten - Den Haag (progr. Algemene Dekkingsmiddelen)

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening wil BNG Bank bijdragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

- Rechtsvorm: NV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: 34.554 aandelen (0,06%) á nominaal € 2,50; € 86.385

EV ultimo 2013	€	3.430.000.000	EV primo 2013	€	2.752.000.000
VV ultimo 2013	€	127.753.000.000	VV primo 2013	€	139.476.000.000
Resultaat 2013	€	283.000.000	Dividend	€	44.000

Diverse deelnemingen in verband met verkoop Essent NV

In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf Essent N.V. na splitsing in een netwerk en productie- en leveringsbedrijf verkocht aan het Duitse RWE. Het netwerkbedrijf blijft eigendom van de overheden in de vorm van Enexis Holding NV. Daarnaast zijn er nog een aantal andere deelnemingen welke in eigendom van de overheid blijven.

De gemeente is voor 0,0179% aandeelhouder geworden van:

- Enexis Holding NV
- Attero (Essent Milieu Holding NV) => verkocht in 2014
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

En een viertal tijdelijke BV's welke gevormd zijn als onderdeel van de verkooptransactie.

- Vordering op Enexis BV
- Verkoop Vennootschap BV
- CBL Vennootschap BV
- Claim staat Vennootschap BV

Hierin is onder andere een deel van de verkoopopbrengst ondergebracht in de vorm van langlopende leningen, welke in de periode tot en met 2019 zullen worden afgelost.

Enexis Holding NV – Rosmalen (progr. 4)

Enexis is een onafhankelijke netbeerder en verantwoordelijk voor de aanleg, onderhoud, beheer en ontwikkeling van transport- en distributienetten voor elektriciteit en gas.

- Rechtsvorm: NV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € 42.624 aandelenkapitaal

EV ultimo 2013	€	3.370.100.000	EV primo 2013	€	3.244.900.000
VV ultimo 2013	€	2.894.800.000	VV primo 2013	€	3.778.600.000
Resultaat 2013	€	239.100.000	Dividend	€	20.000

Publiek belang Elektriciteitsproductie BV – Den Bosch (progr. 4)

Deze BV wordt op termijn overgedragen aan RWE. Dit wordt nog tegengehouden door een aantal juridische obstakels. De BV is 100% aandeelhouder van Energy Resources Holding BV, welke 50 % aandeelhouder is van Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid Nederland (EPZ). EPZ houdt zich bezig met de winning van energie uit een kerncentrale (Borsele), een kolen- en biomassacentrale en een windpark.

- Rechtsvorm: BV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € 17.875 aandelenkapitaal

EV ultimo 2013	€	1.616.680	EV primo 2013	€	1.634.784
VV ultimo 2013	€	111.272	VV primo 2013	€	154.916
Resultaat 2013	€	-/- 18.114	Dividend	€	100

Vordering op Enexis BV – Den Bosch (progr. 4)

Afhandelen van de verstrekte leningen aan Enexis.

- Rechtsvorm: BV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € 3,60 aandelenkapitaal; € 243.880 lening (in 2012 is € 81.000 afgelost).

EV ultimo 2013	€	82.250	EV primo 2013	€	94.168
VV ultimo 2013	€	862.176.944	VV primo 2013	€	1.367.290.974
Resultaat 2013	€	-/- 11.918	Rente	€	12.000
			Dividend	€	21.000

Verkoop Vennootschap BV – Den Bosch (progr. 4)

Financiële en juridische afhandeling van de verkoop van de aandelen Essent.

- Wijzigingen: Naar verwachting wordt de vennootschap eind 2015 (wellicht begin 2016) geliquideerd.
- Rechtsvorm: BV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € 3,60 aandelenkapitaal; € 79.481 lening.

EV ultimo 2013	€	347.336.890	EV primo 2013	€	415.870.934
VV ultimo 2013	€	98.127.539	VV primo 2013	€	30.416.365
Resultaat 2013	€	-/- 62.097.725	Agio	€	1.200

CBL Vennootschap BV – Den Bosch (progr. 4)

Beheerder CBL fonds.

- Wijzigingen: Naar verwachting wordt de vennootschap eind 2015 (wellicht begin 2016) geliquideerd.
- Rechtsvorm: BV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € € 3,60 aandelenkapitaal.
- De koers bedroeg op 31 december 2013 USD 1,377 (31 december 2012: USD 1,3175).

EV ultimo 2013	\$	9.877.738	EV primo 2013	\$	129
VV ultimo 2013	\$	103.732	VV primo 2013	\$	9.922.870
Resultaat 2013	\$	9.877.609	Dividend	\$	-

Claim Staat Vennootschap BV – Den Bosch (progr. 4)

Vertegenwoordigen van de aandeelhouders in het proces tegen de Staat der Nederlanden in verband met de nadelige gevolgen van de energiesplitsingswet.

- Rechtsvorm: BV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € € 3,60 aandelenkapitaal.

EV ultimo 2013	€	52.387	EV primo 2013	€	66.482
VV ultimo 2013	€	12.484	VV primo 2013	€	1.785
Resultaat 2013	€	-/- 14.095	Dividend	€	-

C. Overige rechtsvormen

Vereniging van Waddenzee gemeenten ((progr. 4)

Het betreft hier een samenwerking tussen overheidsinstanties van Rijk, Provincies en gemeenten doormiddel van een overeenkomst op het gebied van de handhaving van vele wettelijke regelingen die in de Waddenzee van toepassing zijn.

- Rechtsvorm: Vereniging
- Vertegenwoordiging: Algemeen en dagelijks bestuur: wethouder C. de Pee.
- Financieel belang: Door de leden wordt een contributie betaald.

EV ultimo 2013	€	16.500	EV primo 2013	€	23.400
VV ultimo 2013	€	119.100	VV primo 2013	€	145.700
Resultaat 2013	€	-/- 6.900			

Streekagenda Noardwest Fryslân 2014-2018 (progr. 5) (was Plattelânsprojecten Noardwest Fryslân)

Het projectbureau Streekwurk Noardwest Fryslân is gevestigd in Franeker. De doelstelling is breed geformuleerd en beschreven in een Streekagenda waarin de uitdagingen en opgaven voor de regio Noardwest Fryslân op de terreinen economie, bereikbaarheid en leefbaarheid zijn benoemd. De intentie is om regionale projecten op te zetten rond deze drie kernthema's. Voor de financiering wordt, naast zogenaamde Europese Leader gelden, gekeken naar andere subsidiebronnen om deze gebundeld en op projectbasis in te zetten voor projecten rondom deze drie thema's.

Bij een concrete kredietaanvraag krijgt de Raad informatie. Over het geheel aan activiteiten wordt in dit kader een jaarverslag gemaakt en verstrekt. Het betreffen veelal investeringsbedragen (geen exploitatielasten) die in veel gevallen met accountantsverklaringen worden getoetst door de budgethouders en kredietverstrekkers. Vanaf 2014 komen er nieuwe Europese fondsen voor het landelijk gebied, echter veel minder dan in de periode 2007-2013.

- Rechtsvorm: Samenwerking zonder rechtsvorm. Het projectbureau is onderdeel van de provinsje Fryslân
- Vertegenwoordiging: Bestuurlijk in de stuurgroep door wethouder C. de Pee. Ambtelijk in de regiegroep en het directeurenoverleg.
- Financieel belang: De gemeente verstrekt een structurele bijdrage aan het projectbureau (€ 14.500).

Stichting OV Fryslân (progr. 2)

Dit is een samenwerkingsverband van bijna alle Friese gemeenten en de provinsje Fryslân op het gebied van het beheer en groot onderhoud van openbare verlichting. De Stichting OV Fryslân ondersteunt de gemeente bij het opstellen en aanbesteden van een onderhoudsbestek, bij de uitvoering en bij het houden van toezicht op de werkzaamheden. Door de gezamenlijke inkoop wordt een inkoopvoordeel gerealiseerd.

- Rechtsvorm: Stichting
- Vertegenwoordiging: Raad van Bestuur: wethouder J. Bakkema, Raad van toezicht: wethouder T. Twerda.
- Financieel belang: Het beheer en groot onderhoud verloopt via Stichting OV Fryslân.

D. Vervallen verbonden partijen

Milieuadviesdienst Regio Noord-Friesland – Leeuwarden (progr. 8)

- Wijzigingen: Per 1-1-2014 is de gemeenschappelijke regeling MAD opgeheven. De taken zijn overgenomen door de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO). Er is een liquidatieplan opgesteld wat in 2014 uitgevoerd wordt.
- Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling conform Wgr. Er zijn 15 gemeenten in Noord Friesland aangesloten.
- Vertegenwoordiging: Dagelijks en algemeen bestuur: wethouder J. Bekkema. Ambtelijke vertegenwoordiging in een overleggroep.
- Financieel belang: De MAD wordt gefinancierd door de aangesloten gemeenten op basis van een algemene bijdrage per gemeente, een vergoeding op basis van verleende diensten en een bijdrage voor zonebeheer en geluid.

Attero (Essent Milieu Holding NV) – Arnhem (progr. 4)

Attero is een afvalverwerker en biedt haar klanten (overheden en bedrijven) milieubewuste oplossingen voor hun afval.

- Wijziging: In 2014 zijn de aandelen van Attero BV verkocht voor € 30.927.
- Rechtsvorm: NV
- Vertegenwoordiging: Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder T. Twerda
- Financieel belang: € 8.250.

2.2.7. Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

De Raad heeft tegelijk met de programmabegroting 2007 de paragraaf grondbeleid vastgesteld. Deze paragraaf heeft het midden tussen een paragraaf en een beleidsnotitie. De paragraaf is in twee delen gesplitst. Het eerste deel geeft het door de Raad vastgestelde kader aan, terwijl het tweede deel inzicht biedt in de wijze waarop het college binnen dit kader opereert.

Het college informeert de Raad middels de bestuursrapportages en bij de jaarstukken over de stand van zaken van de complexen (geactualiseerde cijfers).

Grondexploitatie

In 2014 waren er 6 actieve gemeentelijke grondexploitaties (complexen). Daarnaast zijn er complexen die nog moeten worden afgewikkeld, complexen die nog in voorbereiding zijn en complexen die in exploitatie genomen moeten worden. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie is het resultaat van de verschillende grondexploitaties samen.

Risico's

Binnen de grondexploitatie worden risico's gelopen bij vooral de langlopende projecten. Het belangrijkste risico is de schommeling in de economie. Een verandering van enkele procentpunten in rente heeft bijvoorbeeld direct grote gevolgen (voor onze kosten maar ook voor de uitgifte van gronden c.q. de inkomsten). De kans op beïnvloeding door economische omstandigheden is groot. Dit komt vooral doordat er veel tijd verstrijkt tussen het ontstaan van de eerste ideeën en de uiteindelijke voltooiing van een plan.

In 2014 werden vooral risico's gelopen bij de langlopende complexen Kie en Waddenglas. De huidige economische crisis maakte dat investeringen door de markt werden uitgesteld. Dit heeft gevolgen voor deze complexen.

Consumentenvertrouwen

Het consumentenvertrouwen is een belangrijke graadmeter voor de economie. Het vertrouwen dat de consument heeft in de economie heeft directe invloed op de verkopen van (bouw-)kavels. Het consumentenvertrouwen heeft een sterke relatie met de risico's die de gemeente bij grondexploitatie neemt. Het consumentenvertrouwen was in 2014 wel verbeterd maar was nog steeds negatief. Dit heeft gevolgen voor de ontwikkelingen in de grondexploitaties.

Reserve grondexploitatie

De positieve resultaten die op winstgevende complexen worden gerealiseerd, worden na afronding van het gehele complex aangewend om de reserve grondbedrijf op niveau te brengen. Verliesgevende complexen worden ten laste van de reserve grondbedrijf gebracht.

Reservepositie

Het spreekt voor zich dat er een verband moet zijn tussen de reservepositie en de ambities. Wanneer de ambities die in de hoofddoelen worden gesteld hoger zijn, houdt dit in dat er meer risico's worden genomen. Tegenover deze risico's moet een passende reserve staan.

De jaarrekening van 2014 laat de volgende cijfers zien: Voorraden bouwgronden, boekwaarde is per 31-12-2014 ca. € 22 miljoen en de reservepositie van het grondbedrijf bedraagt per die datum €2,3 miljoen (10,5% van de boekwaarde).

Grondprijzen

Het college heeft de bevoegdheid om de grondprijzen voor bouw kavels naar eigen inzicht vast te stellen. De vraag naar gemeentelijke bouw kavels voor woningen en bedrijven was zeer beperkt. De grondprijzen voor Kie (Franeker) en voor 't Nije Spoor (Tzummarum) zijn onveranderd gebleven.

Complexen in exploitatie

In vervolg op de bevindingen opgesteld door PWC bij de jaarrekening van 2010 wordt een uitgebreidere toelichting gegeven over de grotere complexen Waddenglas, Rondweg, de Elfstedenwijk, Kie 1. Dit noemen we de projectverantwoording. .

Kie-1

Zie projectverantwoording.

Tzummarum it Nije Spoar

In 2014 is de laatste kavel nog steeds niet verkocht. Deze kavel is al jaren in de verkoop en dat kan ook nog wel jaren zo duren. Er is daarom besloten dit complex af te sluiten. De kavel wordt opgenomen in “Gronden en Landerijen”. Daar is een waarde aan toegekend op basis van € 18 per m² (prijs voor restgrond in de dorpen). De waarde is dan 708 m² x € 18 = € 12.744. Het verschil tussen de balanswaarde en de complexwaarde van gaat naar de reserve grondexploitatie.

Ried

Voor de bouw van de school in Ried en enkele woningen voor Wonen Noordwest Friesland is in juni 2007 een complex geopend. De ondergrond voor de school is inmiddels verkocht en de school is in gebruik. Over de invulling van de resterende kavels is een ontwikkelingsovereenkomst getekend. De uitvoering is in 2013 gestart. Het financieel resultaat wordt geraamd op € 35.854 positief.

Waddenglas

Zie projectverantwoording.

Hitzum West

Alle grond is verkocht aan de woningstichting. Deze heeft nog twee kavels in de verkoop.. Dit is al jaren het geval en dat kan ook nog wel jaren duren. Daarom is besloten om het complex af te sluiten. De nog te verwachten kosten voor het woonrijp maken werden geraamd op ca. € 30.000. Dit bedrag is naar het complex “complexen in afwikkeling” overgeboekt. Het dan nog resterend bedrag is naar de reserve grondexploitatie geboekt.

Essolocatie

In 2011 is de intentieovereenkomst met Accolade ondertekend voor de ontwikkeling van een gezondheidscentrum. Het schetsontwerp is door Accolade in samenwerking met de toekomstige gebruikers en de gemeente verder uitgewerkt. Het plan is gepresenteerd aan de buurt en goed ontvangen. In vervolg daarop is een ontwikkelovereenkomst getekend. Het saneringsplan is door de provincie goedgekeurd en het bestek voor de sanering is in 2012 aanbesteed en in uitvoering genomen. Tevens is in 2012 de omgevingsvergunning verleend aan Accolade voor de bouw van het gezondheidscentrum. In 2013 is de bodemsanering afgerond en is gestart met de bouw. Oplevering en ingebruikname is in 2014 gebeurd.

De grondexploitatie per 1-1-2015 laat een negatief eindresultaat zien van € 180.546. Hiervoor is een voorziening getroffen.

Complexen zonder kostprijs

Naast de projecten in exploitatie (met kostprijs) heeft de gemeente nog enkele locaties in voorbereiding en uitvoering. Het gaat hierbij om de complexen:

1. Tzummarum – It Vossebosk (PPS)
2. Het uitgaans-/sportcentrum bij Kie te Franeker
3. De locatie Rinsma te Franeker (Tzummerweg,)

De boekwaarde van deze complexen bedraagt per 31-12-2014 totaal ongeveer € 275.000.

Tzummarum-It Vossebosk.

Het gebied is, nu de oude kassen zijn gesloopt, opgeknapt.

Door de woningbouwcrises zijn er in 2014 geen woningen gebouwd.

Uitgangscentrum-/sportcentrum Kie

De boekwaarde van het complex Uitgaans-/sportcentrum bij Kie per 31.12.2014 is € 52.022. Dit is lager dan de getaxeerde waarde zodat afwaardering niet nodig is.

Tzummerweg (de locatie Rinsma te Franeker)

In 2010 zijn de eerste stedenbouwkundige en exploitatie-technische verkenningen uitgevoerd. Dit is in 2011 verder uitgewerkt. Het raadsvoorstel voor het aanvragen van krediet voor het verder bouw- en woonrijp maken is aangehouden. De Raad wilde eerst meer zekerheid over de verkoop van de kavels. De ontwikkeling van deze locatie heeft ook een relatie met de heroriëntatie van Franeker Zuid.

Complexen in afwikkeling

Daarnaast staat er nog een reservering van ruim € 43.000 voor “complexen in afwikkeling”. Deze zijn bedoeld voor de nog te maken kosten voor Kie-2 en het woonrijp maken van Hitzum West.

Niet in exploitatie genomen bouwgronden/overige grondenHet Miedumerbos bij Zuid

De boekwaarde van dit complex is € 176.376 . De boekwaarde is lager dan de getaxeerde waarde zodat er geen afwaardering nodig is.

Elfstedenwijk (woon- en recreatiegebied Franeker Zuid)

Zie projectverantwoording.

De recreatieplas Franeker-zuid

De boekwaarde van dit complex is € 112.366. Dit is lager dan de getaxeerde waarde zodat afwaardering niet nodig is.

Rondweg

Zie projectverantwoording.

Waddenglas (uitgestelde kosten)

Vanuit de grondexploitatie Waddenglas worden de gemaakte uren vergoed. Deze vergoeding wordt in dit complex opgenomen. Dit complex wordt onder andere benut voor extra personele inzet.

Waddenglas schuld provincie

De provincie heeft financieel bijgedragen aan de aankoop van gronden voor Waddenglas. Een gedeelte is al door Waddenglas betaald, het resterende gedeelte zal met rente na afronding van het complex Waddenglas aan de provincie worden terugbetaald. De lening is op de balans opgenomen onder de leningen. De boekwaarde van de complexen zou anders te laag worden weergegeven.

Tabel

De volgende tabel geeft een overzicht van de complexen in de grondexploitatie. Zoals al aangegeven is voor de complexen, die in exploitatie zijn, een berekening gemaakt van het verwachte eindresultaat. Bij de complexen, die in voorbereiding zijn, is dat niet het geval.

De opgenomen cijfers zijn conform de jaarrekening 2014.

	boekwaarde		Voor- ziening	Balans waarde	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Verwacht eindresultaat
COMPLEXEN	1-1-2014	boekwaarde 31-12-2014	31-12-2014	31-12-2014			
A. GROND- EN HULPSTOFFEN							
1. NIET IN EXPLOITATIE GENOMEN BOUWGRONDEN							
83.037 Bos Zuid (Miedembos)	168.173	176.376		176.376	-	-	
83.036 Grondbank - Zuid	8.317.750	8.775.281		8.775.281	-	-	
83.043 Grond recreatieplas Zuid	109.655	112.366		112.366	-	-	
SUB-TOTAAL	8.595.578	9.064.023	-	9.064.023	-	-	-
2. OVERIGE GROND- EN HULPSTOFFEN							
83.027 Rondweg Zuid	243.239-	0-		0-	-	-	
83.035 PPS Franeker Zuid	1.054.660-	1.143.743-		1.143.743-	-	-	
83.045 Waddenglas (uitgestelde kosten)	385.038-	405.956-		405.956-	-	-	
83.047 Waddenglas schuld provincie	3.275.098-	3.471.604-		3.471.604-	-	-	
presentatie balans 50 lening	3.275.098	3.471.604		3.471.604	-	-	
83.049 Tunnel	1.459.376-	1.410.515-		1.410.515-	-	-	
SUB-TOTAAL	3.142.315-	2.960.214-	-	2.960.214-	-	-	-
GROND- EN HULPSTOFFEN	5.453.263	6.103.810	-	6.103.810	-	-	-
B. ONDERHANDEN WERK							
1. BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE							
a. Met kostprijs							
83.002 Kie	2.878.910	2.759.894	1.420.057	1.339.837	2.144.999	3.484.835	1.420.057 <i>nadelig</i>
83.017 t Nije Spoar (Tzumm.)	76.994-	-	-	-	-	-	-
83.038 Ried - de Oanset c.a.	35.210-	42.277-	-	42.277-	142.023	135.600	35.854- <i>batig</i>
83.044 Waddenglas	12.054.624	12.850.359	1.311.299	11.539.060	35.871.450	44.787.913	3.933.896 <i>nadelig</i>
83.046 Hitzum- West	164.328-	0	-	0	-	-	0
83.048 Essolocatie	78.294	94.857	180.546	85.689-	85.689	-	180.546 <i>nadelig</i>
SUB-TOTAAL	14.735.295	15.662.833	2.911.902	12.750.931	38.244.161	48.408.348	5.498.645
b. Zonder kostprijs							
83.026 Complexen in afwikkeling	14.358-	43.084-		43.084-	-	-	
83.031 Tzumm - It Vossebosk	236.342-	204.173-		204.173-	-	-	
83.039 Uitgaans-/Sportcentrum	49.077	52.022		52.022	-	-	
83.040 Tzummerweg	402.729	427.935		427.935	-	-	
SUB-TOTAAL	201.106	232.700	-	232.700	-	-	-
ONDERHANDEN WERK	14.936.401	15.895.533	2.911.902	12.983.631	38.244.161	48.408.348	5.498.645
VOORRADEN TOTAAL	20.389.665	21.999.343	2.911.902	19.087.441	38.244.161	48.408.348	5.498.645

2.3. Projectverantwoordingen

In de raadscommissie van 13 oktober 2011 is afgesproken dat in de berap (en het jaarverslag) volgens een vast format een aantal projecten zullen worden gevolgd:

1. projectbeschrijving
2. ontwikkelingen/voortgang
3. financiële ontwikkelingen/stand van zaken
4. verwachtingen
5. risico's/bedreigingen.

De volgende projecten vallen onder deze verantwoording:

1. Waddenglas
2. Rondweg
3. Elfstedenwijk (woon- en recreatiegebied Franeker Zuid)
4. Bedrijventerrein Kie-1
5. Gebiedsproces Franekeradeel en Harlingen
6. Ontwikkelingsvisie Tzummarum.
7. Franeker Waddenpoort Franeker Zuid

Het college en de Raad kunnen andere vergelijkbare projecten aan deze lijst toevoegen.

Met ingang van de berap II 2014 is het programma Franeker Waddenpoort toegevoegd. Tevens is het project Kie 2 uit de projectverantwoording gehaald, vanwege de financiële afwikkeling bij de jaarrekening 2013.

1. Waddenglas

Projectbeschrijving

Waddenglas is een nieuw tuinbouwgebied van ca. 200 ha. bruto ten zuiden van Sexbierum. Het betreft een gebied dat in samenwerking met de provincie Fryslân en D.L.G wordt ontwikkeld.

Ontwikkelingen/voortgang

Voor Waddenglas in zijn geheel is een structuurvisie vastgesteld met de daarbij behorende Mer. Voor de 1^e fase van Waddenglas is een bestemmingsplan vastgesteld. De 1^e fase van bruto ca. 80 ha. is aangekocht en qua grondwerk zo goed als bouwrijp. De eerste kavel van ca. 3 ha. is in 2011 verkocht. Het energieconcept gebaseerd op het gebruik van restwarmte van het REC in Harlingen is niet haalbaar gebleken. Het (nieuwe) energieconcept richt zich nu op aardwarmte.

In 2012 is de planologische procedure voor de kwelderwal afgerond, zodat ook in deze strook grond voor verkoop beschikbaar is.

Het afgelopen jaar heeft de tuinbouwsector weer met tegenvallers te maken. In 2014 bleven de prijzen voor de glasgroenten laag en had de sector te maken met de crisis in de Oekraïne. De sector kan niet investeren in nieuwe plannen. De geplande verkoop in 2014 is daarom niet gebeurd.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken

De boekwaarde bedroeg per 1-1-2014 € 12.054.624. De grex per 1-1-2014 liet een positief eindresultaat zien van € 363.652. De boekwaarde per 31-12-2014 bedraagt € 12.850.358. en het eindresultaat van de grex € -3.933.896 negatief.

Verwachtingen

Vanwege de slechte marktomstandigheden is de looptijd van de grondexploitatie verlengd tot en met 2027. De volgende verkopen worden op z'n vroegst pas in 2016 verwacht. Dit levert een negatief eindresultaat op van de grondexploitatie van ca. € 3,9 miljoen. Voor 1/3-deel van dit geraamd tekort is een voorziening getroffen.

De stuurgroep Waddenglas heeft deze grondexploitatie vastgesteld, en tegelijkertijd de opdracht gegeven om te onderzoeken of afronding van Waddenglas na fase 1 mogelijk is. Dit onderzoek zal in 2015 plaats vinden. Dit zou kunnen leiden tot het openbreken van de samenwerkingsovereenkomst.

Om als Waddenglas goed in te kunnen spelen op de wensen en eisen van de tuinders is een "ronde tafel" gesprek gevoerd met tuinders uit de regio. De gesprekken met de tuinders uit het Westland hebben niet plaats gevonden, omdat de sector zware tijden mee maakt en uitbreidingsplannen nu zeker niet aan de orde zijn.

Ook werd 2014 benut om het (nieuwe) energieconcept verder uit te werken met als focus aardwarmte. Veel zal daarbij afhangen van de resultaten van de eerste aardwarmteboring van Hartman. Grote investeringen voor bijvoorbeeld grondaankopen zijn niet gedaan, om het financieel risico zoveel mogelijk te beperken. De gemeente Franekeradeel loopt voor 1/3 deel risico.

Risico's/bedreigingen

Met behulp van een statistisch risicoprogramma van DLG zijn de risico's in de grex. per 1-1-2014 onderzocht. De algemene conclusie van de risicoanalyse is dat de risico's in de grex. beperkt van omvang zijn en grotendeels opgevangen kunnen worden door beheersmaatregelen. Groter zijn de risico's als gevolg van een stagnerende ontwikkeling van de glastuinbouwsector. In de grex per 1-1-2015 komt het risico van de stagnerende ontwikkeling tot uitdrukking met een negatief resultaat van ca. € 3,9 miljoen. Dit komt vooral door het verlengen van de looptijd. Uit de risicosessie blijkt ook nu weer dat de onzekerheid over de ontwikkeling van de glastuinbouw nog steeds groot is en van grote invloed is op het eindresultaat. Daarnaast is op basis van de grex per 1-1-2015 een aantal scenario's doorgerekend. De risico's voor de 3 partijen gezamenlijk kunnen oplopen tot € 11,4 miljoen wanneer geen enkele kavel wordt verkocht.

Inmiddels is de grondexploitatie dus herzien met een negatief resultaat van ca. € 3,9 miljoen. Ook dit resultaat is met zeer veel onzekerheden omgeven en daarom heeft de stuurgroep besloten om te onderzoeken of afsluiting van Waddenglas na fase 1 mogelijk is. De risico's van een kleiner plan met een korte looptijd zijn daarbij beter te overzien. De uitkomsten zullen in 2015 bekend zijn.

2. Rondweg

Projectbeschrijving

Aanleg van de rondweg aan de zuidkant van Franeker, vanaf de rotonde bij Kie tot aan de Wjelsryperweg bij Lutjelollum.

Ontwikkelingen/voortgang

De aanleg van het laatste gedeelte van de zuidelijke rondweg is voltooid. Daarmee is de rondweg in zijn geheel aangelegd.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken

De financiële balans is opgemaakt en de afrekening heeft plaats gevonden. De eindafrekening liet een positief bedrag zien van afgerond € 1,3 miljoen. De begrotingswijziging is op 11 september in de Raad behandeld.

Verwachtingen

Het project is afgesloten. De eigendommen zijn over en weer overgedragen en zowel de provincie als de gemeente zijn nu verantwoordelijk voor het eigendom, beheer en onderhoud van hun eigen delen.

Risico's/bedreigingen

Er zijn geen risico's meer in dit project.

3. Elfstedenwijk (woon- en recreatiegebied Franeker Zuid)

Projectbeschrijving

De Alvestêdewyk is een toekomstige woonwijk ten zuiden van Franeker met een omvang van ca. 625 woningen, waarvan de eerste fase en tweede fase (deels) bouwrijp zijn gemaakt en afgerekend en ca. 80 woningen zijn gerealiseerd. De woonwijk wordt door marktpartijen risicodragend ontwikkeld. De rol, verantwoordelijkheden en taken van de gemeente zijn in de exploitatieovereenkomst vastgelegd. In deze overeenkomst zijn de risico's volledig bij de marktpartijen gelegd.

Ontwikkelingen/voortgang

Ook dit woningbouwproject heeft "te lijden" onder de woningbouwcrisis. De verkopen van de woningen en kavels stagneert.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken

De gemeente heeft de gronden voor zover nog niet verkocht in eigendom (de Grondbank). Dit betreft de 1^e/2^e fase (deels) en 3^e / 4^e fase. De boekwaarde bedroeg per 31-12-2014 € 8.775.281. Contractueel is vastgelegd dat de marktpartijen uiterlijk 31 december 2013 de gronden uit de grondbank afnemen. Aan deze afname is door de Franeker Zuid CV in 2013 geen medewerking verleend. Een gerechtelijke procedure tot nakoming van de Exploitatieovereenkomst (t.b.v. € 11.076.846 per 31-12-2013) is in gang gezet. Naar verwachting zal medio 2015 de Rechtbank Leeuwarden uitspraak doen.

Verwachtingen

Vanwege de demografische en economische ontwikkelingen zijn de marktpartijen zich aan het heroriënteren op de planontwikkeling van de Alvestêdewyk. Daarbij is het verzoek gekomen of de gemeente bereid is mee te denken. Het college heeft de intentie uitgesproken mee te denken in een plaanpassing. De Franeker Zuid CV heeft aangegeven zich bij de planontwikkeling alleen nog te willen richten op de ontwikkeling van de percelen/gronden gelegen in fase 1 en 2 en de fasen 3 en 4 voorlopig niet te ontwikkelen. Overleg over fase 1 en 2 vindt op dit moment plaats.

Risico's/bedreigingen

Contractueel zijn de risico's voor de Gemeente Franekeradeel beperkt en afgekaderd in de Exploitatieovereenkomst Franeker Zuid. De uitname van de gronden door Franeker Zuid CV heeft per 31-12-2013 niet plaatsgevonden, omdat Franeker Zuid CV een andere uitleg geeft aan de bepalingen in de exploitatie-overeenkomst. De gemeente heeft inmiddels een gerechtelijke procedure aangespannen.

4.a. Bedrijventerrein Kie-1

Projectbeschrijving

Kie-1 is een bedrijfsterrein aan de zuidwestkant van Franeker. Er is nog voor ca. 8,8 ha's gemeentelijke bouwrijpe kavels beschikbaar voor de verkoop aan bedrijven.

Ontwikkelingen/voortgang

De laatste jaren werden geen gronden verkocht. Toch is er op de valreep in 2014 een kavel verkocht voor de ontwikkeling van een pompstation. In 2015 is een contract afgesloten voor verkoop van een 2e bouwkwavel.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken (grondexploitatie)

De boekwaarde bedroeg per 1-1-2014 € 2.878.910. De boekwaarde per 31-12-2014 is lager nl. € 2.759.894. Dit komt omdat eind 2014 er nog een kavel is verkocht. Toch zijn de verwachtingen niet positief en is daarom de looptijd van de grondexploitatie verlengd met 3 jaar tot en met 2024.

Verwachtingen

De verwachtingen van grondverkoop zijn sterk afhankelijk van de economische omstandigheden. De verwachting voor de toekomstige verkopen zijn naar beneden bijgesteld en de looptijd van de grondexploitatie eindigt nu in 2024.

Risico's/bedreigingen

Het grootste risico is het niet verkopen van de kavels. De grex. per 1-1-2015 heeft een verwacht tekort van € 1.420.057. Hiervoor is een voorziening getroffen.

5. Gebiedsproces Franekeradeel en Harlingen

Projectbeschrijving

Door de jarenlange gas- en zoutwinning in Franekeradeel is er schade ontstaan in de vorm van bodemdaling. Deze bodemdaling is vooral voor de landbouw en de waterhuishouding een groot probleem.

Om de schade als gevolg van de gas en zoutwinning te herstellen/compenseren is het Gebiedsproject Franekeradeel-Harlingen gestart. Een definitief Inrichtingsplan Franekeradeel-Harlingen is in 2013 vastgesteld en middelen zijn beschikbaar gesteld voor de uitvoering. In het Inrichtingsplan zijn maatregelen opgenomen gericht op het verbeteren van de waterhuishouding. Eveneens zijn maatregelen gericht op recreatie, landschap, cultuurhistorie en infrastructuur in het plan opgenomen.

Voor de uitvoering van het plan is een bestuurscommissie ingesteld. Daarin hebben de volgende partijen zitting:

- Wetterskip Fryslân
- Frisia Zout BV
- Gezamenlijke landbouworganisaties
- Gemeente Franekeradeel
- Federatie van Dorpsbelangen Franekeradeel
- De Friese Milieu Federatie

De bestuurscommissie heeft een onafhankelijk voorzitter en wordt ondersteund door de Dienst Landelijke Gebied.

Ontwikkelingen/voortgang

De Raad heeft in zijn vergadering van 4 juli 2013 kennis genomen van het Inrichtingsplan Franekeradeel-Harlingen. De Raad heeft een krediet van € 1.694.741 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Inrichtingsplan. Op 4 november 2013 is de bestuurscommissie voor de uitvoering van het inrichtingsplan geïnstalleerd door het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân. De bestuurscommissie voert in opdracht van de provincie het Inrichtingsplan uit. Reeds vorig jaar bleek uit de inspraakreacties en bij een nadere beschouwing door het Wetterskip dat planwijzigingen nodig zijn. Diverse maatregelen kunnen worden verbeterd en sommige kunnen vervallen zoals de brug in Tzummarum waar een hogere doorvaarhoogte niet relevant is. Gedeputeerde Staten zal de onderhavige planwijziging -met een reactienota op de in 2014 gehouden inspraak- komend voorjaar definitief vaststellen. Intussen kan wel worden doorgewerkt aan de niet gewijzigde maatregelen.

Door Vermillion is onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar bodemdaling door gaswinning tussen Herbayum en Franeker. Dit onderzoek maakt helder waarom de bodemdaling na stopzetting van de gaswinning in 2008 is doorgegaan en wat de prognose is met betrekking tot de eindsituatie. Daarover is voorlichting aan betrokkenen gegeven en kunnen aanvullende maatregelen worden voorbereid. Deze staan vooralsnog los van het gebiedsproces.

De vergunde bodemdaling in het zoutwinningsgebied Franekeradeel-Harlingen verschilt drie centimeter met de daling waarop de maatregelen uit het inrichtingsplan zijn gebaseerd. In dit plan staan compenserende maatregelen voor de bodemdaling door zoutwinning. Het verschil betekent dat voor bepaalde gedeelten van het gebied de maatregelen niet helemaal voldoende zijn. Zoutwinner Frisia onderzoekt momenteel hoe dit gerepareerd kan worden.

In de raadsvergadering van 8 mei 2012 heeft de gemeenteraad een krediet van € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld voor de Maatschappelijke Plus. Samen met bijdragen van Frisia Zout BV, de provincie Fryslân en de gemeente Harlingen is er een bedrag van € 6 miljoen beschikbaar voor de Maatschappelijke Plus. De stuurgroep voor het gebiedsproject heeft in haar vergadering van 23 mei

2013 besloten dat de maatschappelijk plus wordt uitgevoerd door de gemeenten Harlingen en Franekeradeel. Hiervoor is inmiddels een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen beide gemeenten en de provincie. Inmiddels is ook de verdeling van het budget over de dorpen bepaald en kan uitvoering de komende jaren plaatsvinden in de volgorde Oosterbierum, Tzummarum en Sexbierum. De planvorming voor de herinrichting van Oosterbierum is in 2014 voorbereid. De uitvoering zal in 2015 plaatsvinden.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken

Het totale plan bevat voor € 48,6 miljoen aan maatregelen. De precieze verdeling van bijdragen is tussen partijen vastgesteld. Bij besluit van de Raad van 4 juli 2013 is door de gemeente een krediet beschikbaar gesteld van € 1.694.741. De planwijzigingen leiden tot een aangepaste planbegroting, maar zullen geen noemenswaardige financiële gevolgen voor de gemeente hebben.

Verwachtingen

De besluitvorming over het Inrichtingsplan is afgerond. De uitvoering loopt vanaf eind 2013. De voorbereiding door de Commissie Uitvoering Werken is nog volop gaande en vooral de investeringen in de waterhuishouding krijgen prioriteit. Ook de commissie Grond en Toedeling is actief in overleg met eigenaren en gebruikers om verwerving van gronden mogelijk te maken alsook om de overloopgebieden te kunnen realiseren. In 2014 is hiervoor veel voorbereidend werk verricht.

Risico's/bedreigingen

De uitvoering van een integraal gebiedsplan waarbij meerdere partijen zijn betrokken is complex. Voor het plan is een risicoanalyse gemaakt. Deze risicoanalyse wordt tijdens de uitvoeringsperiode door de Bestuurscommissie gebruikt als een dynamisch werkdocument waarmee tijdens de uitvoering de risico's worden gemonitord.

De risico's bij dit project liggen in de komende jaren in het bijzonder bij de civiele voorbereiding en uitvoering, bijvoorbeeld door tegenvallende aanbestedingen en/of onvoorziene omstandigheden bij de uitvoering. In het contract afgesloten met Frisia Zout BV zijn afspraken gemaakt over hoe er om moet worden gegaan met mee- en tegenvallers. Met Vermillion Gas&Oil Nederland is een afkoopsom gecontracteerd.

Een wettelijke ruilverkaveling is onderdeel van het plan. De proceskosten voor deze ruilverkaveling zijn begroot. Ook dit proces brengt in de uitvoering risico's met zich mee. Het monitoren van de proceskosten is een taak van de Bestuurscommissie. De gemeente Franekeradeel deelt voor een vastgesteld percentage mee in de proceskosten.

6. Ontwikkelingsvisie Tzummarum

Projectbeschrijving

Een groot deel van Tzummarum rondom zorgcentrum Nij Bethanië wordt opnieuw ontwikkeld. Het dorp krijgt daarmee een grote kwaliteitsimpuls.

Het project kent drie samenwerkende partners:

- Zorg Partners Friesland
- Woningstichting Wonen Noordwest Friesland
- Gemeente Franekeradeel

Zorg Partners Friesland is verantwoordelijk voor de renovatie/nieuwbouw van het zorgcentrum Nij Bethanië.

Wonen Noordwest Friesland verzorgt sloop/nieuwbouw van 24 woningen en neemt de realisatie van kinderopvang voor haar rekening.

De gemeente Franekeradeel zal de nieuwbouw van de M.J. Tamsmaskoalle aan de huidige De Schalmei voor haar rekening nemen en de aanpassingen in het openbaar gebied.

Ontwikkelingen/voortgang

Het project bevindt zich in de ontwerp-/uitvoeringsfase.

Het bestemmingsplan is met de uitspraak van de Raad van State per 1-8-2012 onherroepelijk.

De uitkomsten van het zorgvraagonderzoek hebben ertoe geleid, dat de Ontwikkelingsvisie Tzummarum in afgeslankte vorm doorgaat. Op dit moment zullen 4 twee-onder-één-kapwoningen (8 woningen) van de in totaal 20 beoogde woningen niet gerealiseerd worden. De gevraagde financiële bijdrage door Zorg Partners Friesland voor het realisatietekort in het MFC Tzummarum kan worden gedekt door de toegekende ISV III-subsidie door de provincie Friesland.

De kinderopvang heeft aangegeven de opvang in het onderwijscluster niet meer te kunnen financieren. Andere oplossingen worden op dit moment verkend.

De 24 woningen zijn reeds gesloopt, evenals een groot gedeelte van het zorgcentrum Nij Bethanie.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken

De financiële dekking van de bouw van de Tamsmaskoalle/verbouw van de Schalmei in 2015 wordt bereikt door vanaf 2011 een jaarlijkse kapitaallast van circa € 125.000 uit het jaarlijkse budget voor onderwijshuisvesting in de begroting te reserveren.

Voor de realisatie van de infrastructuur is een investeringsreserve beschikbaar gesteld van € 575.000 (prijspeil 2015). Daarnaast is de benodigde ISV-III bijdrage van € 300.000 door de provincie Fryslân aan de gemeente toegekend om de realisatie mogelijk te maken.

Verwachtingen

In 2015 zal de gemeente beginnen met de bouw/verbouw van het nieuwe scholencluster.

Risico's/bedreigingen

De bouwkosten c.q. de kosten van de aanleg infrastructuur kunnen hoger worden, bijvoorbeeld door tegenvallende aanbestedingen en/of onvoorzienbare omstandigheden bij de uitvoering.

De kabinetsplannen aangaande zorg en woningmarkt kunnen de plannen beïnvloeden.

7. Franeker Waddenpoort

Projectbeschrijving

Samen met de Provincie Fryslân is het programma Franeker Waddenpoort opgesteld. Hiermee is een uitvoeringsprogramma ontstaan voor de integrale aanpak van een aantal gezamenlijke projecten. Binnen het programma is voor alle projectonderdelen de financiële dekking aangegeven en krediet beschikbaar gesteld. De projecten worden gelijktijdig en in samenhang in uitvoering gebracht, waarbij de planning en realisatie van de Stationsbrug leidend is.

Ontwikkelingen/voortgang

Er is een programmaplan voor Franeker Waddenpoort opgesteld. Doel van het programmaplan is om de afspraken vast te leggen over de wijze van samenwerking en de inhoudelijke aanpak van de projecten. De omgeving waarbinnen deze projecten worden gerealiseerd vraagt om een gerichte aanpak. Niet alle projecten zullen volledig in uitvoering zijn en/of geheel worden afgerond tijdens de geplande werkzaamheden aan de Stationsbrug. Bereikbaarheid blijft, gedurende de uitvoering van alle projecten een belangrijk uitgangspunt. De planning van de werkzaamheden wordt zowel bij de aanvang als gedurende de uitvoering van de werkzaamheden gecommuniceerd met de omgeving.

Het programmaplan is ter informatie voorgelegd aan de Raad. Op 2 juli jl. is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor omwonenden, raadsleden, belanghebbenden / -stellenden. Tijdens deze avond is de aanpak en de (uitvoerings)planning van het programma toegelicht. Ook was er de mogelijkheid om zich aan te melden voor de klankbordgroep Franeker Waddenpoort en de werkgroep promotie en marketing.

Ontwerpfase

De projectonderdelen bevinden zich op dit moment in de ontwerpfase. Voor het totale programma is samen met de Provincie een Beeldkwaliteitsplan (BKP) opgesteld. Aan de hand van dit BKP worden voor de verschillende projectonderdelen door architect Ir. A. Hoogeveen ontwerpen uitgewerkt. Voor een aantal projecten is inmiddels een Voorlopige Ontwerp / Definitief Ontwerp gereed. Na de Ontwerpfase worden in de Voorbereidingsfase de ontwerpen uitgewerkt in bestek en contractstukken en vindt aanbesteding plaats. De ontwerpfase voor het projectonderdeel “beweegbare deur” vergt op dit moment veel overleg met de provincie. De voortgang van dit programmaonderdeel vergt bijzondere aandacht, gelet op de volgorde van de overige projectonderdelen.

Financiële ontwikkelingen/stand van zaken

Voor de financiële dekking van het totale programma zijn verschillende subsidies toegekend. Er zal aan de voorwaarden moeten worden voldaan. Met de subsidieverleners vindt regelmatige overleg plaats omtrent de voortgang. De eerste rapportage aan het Waddenfonds heeft plaatsgevonden. Voor het project Tunnel Alvestêdewyk geldt, dat de aanbesteding inmiddels heeft plaatsgevonden van de omlegging van de Zuidelijke Industrieweg en de bouw van de tunnel. De tot nu toe aangegane verplichtingen passen binnen de ramingen.

Verwachtingen

In 2015 start de Provincie met de ver-/nieuwbouw Stationsbrug. Ook wordt door de gemeente gestart met de realisatie van de gemeentelijke programmaonderdelen Herinrichting Oud Kaatsveld en Stationsweg / Oosterpoortsbrug (inclusief kademuren en baggeren) / Maatregelen ligcomfort en vaarveiligheid en de Passantenplekken. Met name voor het programmaonderdeel “beweegbare deur” (maatregelen ligcomfort en vaarveiligheid) is er zorg omtrent de voortgang.

Risico's/bedreigingen

De bouwkosten c.q. de kosten van de aanleg infrastructuur kunnen hoger worden, bijvoorbeeld door tegenvallende aanbestedingen en/of onvoorzienbare omstandigheden bij de uitvoering. Er kunnen ook risico's ontstaan als gevolg van inspraak en overleg, waardoor de planning op onderdelen kan uitlopen. Voor de analyse van de risico's is in december een 1^e risico-sessie gehouden.

In de maand januari 2015 zal in een 2^e risico-sessie worden bekeken welke beheersmaatregelen bij een risico passen en wat het effect van deze maatregelen is.

Gemeente Franekeradeel

3. Burgerjaarverslag 2014 *Volop in ontwikkeling*

Voorwoord

Traditiegetrouw vertel ik u in dit burgerjaarverslag wat we onder andere voor u gedaan hebben in 2014. Ik zeg onder andere omdat dit burgerjaarverslag bij lange na niet uitputtend is. Als ik voor u een opsomming zou moeten geven met alle werkzaamheden die de gemeente voor u doet dan zijn we in een paar pagina's niet klaar. Immers met de gemeente komt u op allerlei manier en direct en indirect in aanraking. Wekelijks als het vuil wordt opgehaald, als u een vergunning aanvraagt voor de bouw van een dakkapel, bij de verlenging van uw paspoort of rijbewijs, bij de aangifte van de geboorte van een kind. Uw inbreng was ook dit jaar weer waardevol bij lokale projecten en het maken van lokaal beleid. Er waren veel projecten waarover u meesprak. U leest hier meer over onder "u kunt meepraten". Ik hoop dat u ook in de toekomst uw bijdrage wilt blijven leveren. Het draagt bij aan breed gedragen oplossingen.

Sinds vorig jaar heeft de gemeente geen eigen brandweerkorps meer. Het is per 2014 opgegaan in de Veiligheidsregio Fryslân. Na een jaar kunnen we constateren dat het goed is gegaan. Alle branden zijn geblust. Waar nodig is hulp verleend.

Er is in 2014 heel veel tijd besteed aan de voorbereiding van zaken die in 2015 en de volgende jaren een zichtbaar effect hebben. De drie decentralisatieoperaties zijn voorbereid. Ook de voorbereidingen voor het programma Franeker Waddenpoort zijn gemaakt. Een programma dat onze bereikbaarheid over weg en water gaat verbeteren. We hebben ons bezig gehouden met onze bezuinigingsopdracht. In 2017 willen we die halen. We willen de herindeling in 2018 goed beginnen. De voorbereidingen voor de herindelingen zijn ook in 2014 gestart.

Er wordt van het gemeentebestuur, maar ook van bedrijven, organisaties, verenigingen, vrijwilligers, ons allemaal dus, veel verwacht. Dat geeft heel veel drukte, maar ook de mogelijkheid tot cohesie. Om samen te werken en om succes te behalen. En de kans om daar zo nu en dan van te genieten.

Fred Veenstra,

Burgemeester

Momenten om bij stil te staan

In 2014 is er ontzettend veel gebeurd. Naast vele concrete zaken was het ook het jaar van de ingezette ontwikkelingen. Er is in 2014 heel veel tijd besteed aan zaken die in 2015 en volgende jaren een zichtbaar effect voor u hebben.

Graag wil ik nog wel even expliciet vermelden de opening deze zomer van het Willem Spoelhofpaad. Een mooi eerbetoon aan ons oud raadslid. Willem Spoelhof overleed heel plotseling op 7 januari 2014. Hij was een markante man die zijn stempel op vele zaken heeft gedrukt. Jarenlang was hij raadslid voor de VVD. Hij heeft ontzettend veel gedaan voor zijn omgeving.

Gemeenteraadsverkiezingen

In maart zijn er gemeenteraadsverkiezingen geweest. Gelukkig bleken de negatieve voorspellingen over de opkomst niet te kloppen. Meer dan de helft van de kiezers is naar de stembus gekomen. Geen fantastisch resultaat, maar toch beter dan vooraf werd gedacht. Dit is een bijzondere, want de laatste gemeenteraad van deze gemeente. Veel staat in het teken van de herindeling met Het Bildt, Menameradiel en een deel van Littenseradiel. Aan deze Raad de taak om de gemeente goed over te dragen aan de eerste Raad van de nieuwe gemeente.

Herindeling

Het doel van de herindeling is helder. Op 1 januari 2018 is er een nieuwe gemeente die toekomstbestendiger is dan de huidige. Eind 2015 moet het herindelingsontwerp in de gemeenteraden worden vastgesteld. In 2014 is er in allerlei werkgroepen druk aan de voorbereidingen gewerkt. Ik heb het al eerder aangegeven: door te fuseren willen we u beter kunnen bedienen. Een grotere gemeente heeft bijvoorbeeld meer in de melk te brokkelen en kan dus meer voor de burger betekenen. De fusie is ook nodig om het hoofd te kunnen bieden aan de vele (nieuwe) opgaven waar gemeenten voor staan. Elke gemeente staat voor complexe uitdagingen op het gebied van economie, wonen, voorzieningen en zorg en welzijn. De gemeenten in Noordwest denken deze uitdagingen beter aan te kunnen door de krachten te bundelen. En vanuit een sterke gemeenschappelijke visie te werken.

De decentralisaties

Er is veel en hard gewerkt aan de decentralisatieoperatie. Per 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor veel nieuwe taken op het terrein van zorg, werk en jeugd. Rijk en provincie waren verantwoordelijk, maar nu hebben de gemeenten de taak om zorg en begeleiding te bieden aan kwetsbare mensen. Om hulp te bieden bij het vinden van werk. En om de jeugd, indien nodig, zorg te geven. Door deze zaken dichterbij de

Zetelverdeling

GB	5	CDA	4
PvdA	2	FNP	4
VVD	1	GL	1
D66	1	CU	1

inwoners te organiseren en uit te gaan van het principe van één hulpverlener per gezin moet het effectiever kunnen. Dus heeft het rijk een bezuiniging ingebouwd. In 2014 heeft onze gemeente hier zich grondig op voorbereid. Een enorme klus. In regionaal en provinciaal verband zijn er allerlei afspraken gemaakt.

Ons gebiedsteam heeft in de laatste drie maanden van 2014 al volop proefgedraaid. Het gebiedsteam Franekeradeel biedt hulp en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoners van de gemeente. Het team kan u helpen bij het vinden van oplossingen voor problemen die te maken hebben met diverse zaken op sociaal terrein. Het gaat daarbij om de Participatiewet (werk, inkomen en uitkeringen), de Wmo (zelfstandig leven en meedoen in de samenleving) en de Jeugdwet (hulp en zorg aan kinderen, jongeren en ouders). Het gebiedsteam is er dus voor alle inwoners van de gemeente.

Sportprijzen 2013

Op 31 januari 2014 reikte wethouder Twerda de gemeentelijke Sportprijzen 2013 uit. Onder grote belangstelling en onder het genot van een hapje en een drankje werden de sporters, teams en talenten in het zonnetje gezet. De sportprijzen gingen naar:

Sporter

1. Nathalie Stellingwerf
2. Manon Scheepstra

Sporttalent

1. Josien Wijkhuijs
2. Nina Woerts
3. Magnus Esben Poelstra

Jeugdteam

1. Meisjespartuur, kaatsvereniging Pieter Jellema Peins

Koninklijke onderscheidingen

Traditiegetrouw is er aan een aantal inwoners van de gemeente een koninklijke onderscheiding uitgereikt. Mensen die zich op verschillende gebieden verdienstelijk hebben gemaakt voor de samenleving. Het blijft bijzonder om de waardering voor hun prestaties op deze manier duidelijk te kunnen maken. In 2014 gingen de onderscheidingen naar:

- Kornelis Stelma, Franeker (Lid in de Orde van Oranje Nassau).
- Fred de Lange, Franeker (Ridder in de Orde van Oranje Nassau);
- Cathrinus Straatsma, Schalsum (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- Ale Bosch, Tzum (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- Gerrit Politiek, Tzum (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- Ditta Burggraaf-Siebesma, Franeker (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- Rintje Visser, Franeker (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- Wim van der Veen, Franeker (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- Jippe Visser, Franeker (Lid in de Orde van Oranje Nassau);
- En het predikaat 'Koninklijk' is toegekend aan Groothandel Bergsma ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan.

Overige onderscheidingen

- Hans Noordmans (postuum), De Zilveren Anjer
- Geale Groen, de gemeentelijke Erepennig

U kunt meepraten

Als burger kunt u op verschillende manieren meedenken en meepraten met de gemeente. Bijvoorbeeld bij projecten in uw eigen leefomgeving. In 2014 zijn bij de volgende projecten burgers en ondernemers betrokken:

Project	Wie participeren?
Vervanging Stationsbrug	Bewoners/ondernemers
Verkeersremmende maatregelen Alvestedewyk	Bewoners
Franeker Waddenpoort	Bewoners, belangengroepen, ondernemers
Herinrichting Oosterbierum	Bewoners, dorpsbelang, ondernemers
Pilot Ledverlichting	Bewoners
Dorps- en wijkschouwen	Bewoners
Dorpsvisies	Dorpsbelangen, bewoners
Franeker Waddenpoort-Promotie en Marketing	Bewoners, belangengroepen, ondernemers

Inspraak

Een andere manier waarop burgers hun betrokkenheid met het bestuur van de gemeente kunnen laten blijken is door in te spreken bij de raadscommissie. Dit kan volgens de verordening zowel bij een geagendeerd onderwerp als bij een niet geagendeerd onderwerp. In totaal is er in 2014 12 maal ingesproken, door 11 verschillende personen. Soms spraken zij op persoonlijke titel, maar meestal namens een instelling of organisatie. Tweemaal betrof het een onderwerp los van de agenda van die avond.

Onderwerpen die aan bod kwamen waren:

- Locatie Stationsbrug in Franeker
- Parkeerevaluatie
- Het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” en de beperkingen voor de bedrijfsvoering van landbouwers
- Inningssysteem Stadspromotie
- Richtinggevende uitspraken Planetarium/Ried/Sexbierum
- Toekomst Koornbeurs
- Scholencluster MFA Oost.

Franeker Waddenpoort

In 2014 is de bestuursovereenkomst met de provincie Fryslân voor het programma Franeker Waddenpoort getekend. Het programma kwam tot stand met inbreng van ondernemers, inwoners, het Friese Merenproject, de provincie Fryslân en de gemeente. In 2014 vonden de voorbereidingen plaats. Vanaf het voorjaar van 2015 wordt de uitvoering ook zichtbaar. De Stationsbrug wordt dan vervangen. Ook komen er aanlegplaatsen bij de bolwerken, een brug op de plek van de Oosterpoortsdam, een nieuwe Saakstra's Brêge en het Oud Kaatsveld en de Stationsweg worden opnieuw ingericht. Extra promotie en marketing moet ook meer toeristen trekken. Met het programma is een investering van 20 miljoen euro gemoeid. Van de voortgang houden we u op de hoogte. Waar mogelijk blijven we u hierbij betrekken.

Herinrichting Oosterbierum

Vanuit het gebiedsplan Franekeradeel-Harlingen kwam in 2014 geld beschikbaar voor de leefbaarheid in de dorpen Oosterbierum, Tzummarum en Sexbierum. Met het gebiedsplan worden de gevolgen van bodemdaling door gas- en zoutwinning gecompenseerd. Oosterbierum is in 2014 als eerste dorp gestart met de voorbereidingen van de herinrichting van het centrum. Samen met inwoners uit het dorp is een plan gemaakt.

Pilot Ledverlichting

De gemeente gaat een groot deel van de verlichting door led vervangen. Omdat led-verlichting anders wordt ervaren, vroegen we uw mening. Met behulp van proefopstellingen is er een belevingsonderzoek naar de diverse soorten led-verlichting gedaan.

Samen met dorpsbelangen, buurtverenigingen, bewoners en een extern bureau. De uitkomsten zijn gebruikt om een keuze te maken voor de verlichting

Dorpsvisies

De gemeente stelt burgers zelf in staat om plannen en projecten te bedenken en te realiseren. De projecten staan in een Dorpsvisie die door de dorpen zelf wordt gemaakt. Door onder andere subsidie uit het Dorpsvisiefonds kunnen de dorpen deze projecten realiseren. In 2014 heeft de gemeente voor de volgende projecten een subsidie uit het Dorpsvisiefonds verleend:

- De historische Hitzumer boomgaard (dorpsbelang Hitzum)
- Realisatie jeugdsoos 'De Dopper' (dorpsbelang Achlum)
- Speelontmoetingsplein (dorpsbelang Sexbierum/Pietersbierum)

Voordat een project wordt uitgevoerd, is er veel overleg en voorbereiding. Tussen dorpsbelangen, inwoners en gemeente. In werkgroepen en op inspraak- en informatie-avonden valt telkens weer de positieve inbreng.

Wijk- en dorpschouwen

In het voorjaar waren er weer schouwen in een aantal dorpen en wijken. Naast de gemeente, politie, woningcorporatie en huurdersvereniging liepen vertegenwoordigers van de buurt(verenigingen) en dorpsbelangen mee.

Voor en tijdens de schouwen werden weer vele punten aangedragen. Meestal ging het om onderhoud aan de openbare ruimte, verkeers- en parkeeroverlast of hondenpoep. Soms ook om verpauperde panden, gemeentelijke projecten of de speeltuinen.

Inmiddels hebben dorpsbelangen en buurtverenigingen op alle punten een reactie ontvangen. Vaak worden de punten zo snel mogelijk afgehandeld, soms wordt ook het geldende beleid uitgelegd en wordt verder door gemeente, woningcorporatie, politie of Skûle geen actie ondernomen. Soms ondernemen dorpsbelangen en buurtverenigingen vervolgens zelf actie. Zo dragen alle partijen bij aan de leefbaarheid in wijk en dorp.

Dienstverlening

Gemeenten zijn er voor hun inwoners. Zij zorgen ervoor dat burgers snel en begrijpelijk het antwoord krijgen op hun vragen. Daarom voeren gemeenten in het hele land een eenvoudig, herkenbaar telefoonnummer in: het 14+ netnummer. Zo weten inwoners snel en gemakkelijk de telefonische weg naar ons te vinden. Door het nummer 14 0517 te bellen, komt de inwoner uit bij het klantcontactcentrum (KCC) van de gemeente. Daar kan hij terecht met alle vragen. Als de KCC-medewerker de vraag niet kan beantwoorden, zorgt deze ervoor dat de beller bij de juiste medewerker terecht komt. En u weet ons te vinden! Via een bezoek aan het gemeentehuis of via de telefoon bijna 50.000 maal in 2014.

Klantcontacten 2014	
Balie	35.885
Telefoon	13.490
Totaal	49.375

Online

De dienstverlening verschuift steeds meer naar online. In de krant vindt u alleen nog de bekendmakingen die de gemeente verplicht in de krant moet publiceren. Al onze bekendmakingen en nieuws staan online. U kunt zich op verschillende manieren abonneren op ons nieuws en de bekendmakingen:

- Ontvang officiële bekendmakingen automatisch en op maat in uw mailbox via www.overheid.nl.
- Abonneer u op de rss-feed van nieuws en/of bekendmakingen op onze website.
- Volg ons nieuws via Twitter: [@franekeradeel](https://twitter.com/franekeradeel).
- Zelf twitter ik ook over mijn activiteiten [@VeenstraFred](https://twitter.com/VeenstraFred).

Klachten

De gemeente Franekeradeel heeft een klachtenregeling. De klachtenregeling is er voor burgers die de behandeling door een ambtenaar of door de gemeente als onwenselijk hebben ervaren. De regeling gaat er van uit dat we proberen tot een oplossing te komen. Vaak klaart een gesprek de lucht tussen klager en gemeente. Als de klager niet tevreden is over de interne afhandeling, kan hij zich wenden tot de Nationale Ombudsman. De klachtenprocedure behandelt geen klachten die gaan over besluiten van de gemeente.

In 2014 zijn er drie klachten ingediend. Na afhandeling van de klachten heeft uiteindelijk niemand zich gemeld bij de nationale Ombudsman.

Bezwaren

Burgers die het niet eens zijn met een besluit van het gemeentebestuur kunnen een bezwaarschrift indienen. In 2014 ontving de gemeente 34 bezwaarschriften. Na een daling in de laatste twee jaren neemt dat aantal weer toe. De onderwerpen zijn erg divers. Het gaat met name over ruimtelijke zaken. De intergemeentelijke Sociale Dienst Noardwest Fryslân heeft een eigen bezwarencommissie.

Als een bezwaar binnenkomt, bekijken we eerst of we het bezwaar in overleg met alle betrokken partijen kunnen oplossen. Het voordeel daarvan is dat alle partijen zich in de oplossing kunnen vinden. En een mogelijk lange en kostbare rechtsgang wordt voorkomen. Als dat niet lukt dan beoordeelt de ‘Commissie voor de behandeling van bezwaarschriften’ het bezwaar. De commissie houdt een hoorzitting, waarbij alle betrokkenen kunnen reageren op het bezwaar. De commissie adviseert vervolgens het gemeentebestuur bij het te nemen besluit over het bezwaar. Er is geen hoorzitting als het bezwaar te laat is, of het bezwaar gaat over een besluit waartegen je geen bezwaar kunt maken.

Aantal bezwaarschriften afgelopen vijf jaar:

2010	2011	2012	2013	2014
52	42	25	14	34

Waarvoor kwam u langs?

	2013	2014
Paspoort	1.484	1.581
Identiteitskaart	1.446	1.636
Jeugdtarief identiteitskaart	264	319
Rijbewijs	1.225	1.504
Eigen verklaring (voor rijbewijskeuring)	343	264
Aanvraag Nederlanderschap	7	8
Uittreksel GBA	688	672
Uittreksel burgerlijke stand	310	324
Verklaring omtrent gedrag	582	407
Ondertrouw	64	51
Huwelijksvoltrekking	68	58
Aangifte partnerschapsregistratie	21	23
Voltrekking partnerschapsregistratie	23	20
Erkenning (ongeboren) kind	92	104
Geboorteaangifte	44	59
Overlijdensaangifte	119	144
Verhuisaangifte binnen de gemeente	579	871
Verhuisaangifte vanuit een andere gemeente	540	724
Aangifte immigratie	38	125
Aangifte emigratie	28	120
Aanvragen omgevingsvergunning	183	212
Sloophmeldingen	136	137
Gebruiksmeldingen	38	40
Milieumeldingen	38	40
Wijzigen inrit	*	27
Handhavingsverzoeken	*	26

*= niet geregistreerd

Het jaar in cijfers

Inwoneraantallen

	2013	2014
Achlum	626	629
Boer	50	48
Dongjum	346	326
Firdgum	62	60
Franeker	12.885	12.781
Herbaijum	251	253
Hitzum	222	225
Klooster Lidlum	36	38
Oosterbierum	538	561
Peins	269	260
Pietersbierum	146	140
Ried	435	435
Schalsum	130	134
Sexbierum	1.736	1.744
Tzum	1.163	1.164
Tzummarum	1.434	1.414
Zweins	116	116
Totaal gemeente	20.445	20.328

Hoeveel afval produceerden we?

Afval in kilogram per inwoner:

Soort afval	2013	2014
Flessenglas	16	16
Groenafval	62	55
Grofvuil	32	33
Grond	16	14
Hout	27	28
Bouw/sloop	7	7
Gips/kunststof/tapijt	3	2
Puin kringloop	20	20
Wit en bruingoed	5	5
Restafval excl plastic grijze container	185	185
Textiel	4	4
Plastic afval rest cont	14	16
Gft afval groene container	125	135
Oud papier	58	57
Overige afvalstromen	10	10
Totaal	584	587
Opgehaald grofvuil/aantal meldingen	2.851	2.827

Gemeente Franekeradeel

4. Jaarrekening

Gemeente Franekeradeel

4.1. Balans per 31 december

Omschrijving	31 december 2014	31 december 2013
Actief		
A. Vaste activa		
I. Immateriële vaste activa		
II.a. Economisch nut	32.898.029	33.147.419
II.b. Economisch nut ter bestrijding van kosten in heffing	522.581	665.864
II.c. Maatschappelijk nut in openbare ruimte	1.578.198	2.065.580
II. Materiële vaste activa	34.998.808	35.878.864
III.a. Kapitaalverstrekkingen aan:		
1. Deelnemingen	364.580	372.830
2. Ov. verbonden partijen		49.008
III.b. Leningen aan deelnemingen	233.440	233.440
III.c. Overige langlopende geldleningen	293.423	321.896
III.e. Bijdrage aan activa in eigendom derden	30.252	37.815
III. Financiële vaste activa	921.695	1.014.989
Totaal vaste activa	35.920.503	36.893.853
B. Vlottende activa		
I.a Grond- en hulpstoffen		
1. Niet in expl. genomen bouwgronden	9.064.023	8.595.578
2. Overige grond- en hulpstoffen	-2.960.214	-3.142.315
I.b Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	12.983.631	13.339.006
I. Voorraden	19.087.441	18.792.270
II.a. Vorderingen op openbare lichamen	2.945.080	5.883.769
II.b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist	509.009	
II.c. Overige vorderingen	1.263.454	796.604
II. Uitzettingen looptijd < 1 jaar	4.717.543	6.680.373
III. Liquide middelen	431.354	10.077
Totaal vlottende activa	24.236.338	25.482.720
Totaal	60.156.840	62.376.573

Omschrijving	31 december 2014	31 december 2013
<u>Passief</u>		
A. Eigen vermogen		
I. a. Algemene reserve	10.191.846	9.976.642
I. b. Bestemmingsreserve	14.454.078	13.222.057
I. Reserves	24.645.924	23.198.699
- Gerealiseerde resultaat	157.118	-68.818
Totaal Eigen Vermogen	24.803.042	23.129.881
B. Voorzieningen		
I. Voorzieningen	11.563.320	10.726.574
C. Langlopende schulden		
I.b. Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	17.188.625	19.943.759
Overige binnenlandse sectoren	3.471.604	3.275.098
I.d. Waarborgsommen	5.688	5.688
I. Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer	20.665.916	23.224.545
Totaal vaste passiva	57.032.278	57.081.000
D. Vlottende passiva		
I.a. Banksaldi	140	2.243.758
I.b. Kasgeldleningen		
I.c. Overige schulden	2.122.014	1.824.658
I. Netto vlottende schulden	2.122.154	4.068.416
II.a. Overlopende passiva	1.002.407	1.072.571
II.b. Van overheidslichamen ontvangen doeluitkeringen		154.585
II. Overlopende passiva	1.002.407	1.227.156
Totaal vlottende passiva	3.124.561	5.295.572
Totaal	60.156.840	62.376.573
Gewaarborgde geldleningen	54.526.973	56.551.612

Gemeente Franekeradeel

4.2. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Gerealiseerde baten en lasten per programma (Bedragen in duizenden Euro's)				
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Lasten:				
1. Algemeen bestuur	3.507	3.795	3.813	18-
2. Openbare orde en veiligheid	1.511	1.421	1.488	67-
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.814	7.601	5.551	2.050
4. Economische zaken	681	890	766	123
5. Onderwijs	3.114	3.353	2.932	421
6. Cultuur & recreatie	5.148	5.469	5.284	186
7. Soc.voorz. en maatsch.dienstverl.	18.878	19.861	19.746	114
8. Volksgezondheid en milieu	4.859	4.889	4.743	146
9. Ruimtelijke ord. en volkshuisv.	7.470	9.934	4.780	5.154
Totaal lasten programma's	49.981	57.211	49.102	8.109
Algemene dekkingsmiddelen	1.228	503	436	67
Totaal van de lasten	51.209	57.715	49.538	8.176
Baten:				
1. Algemeen bestuur	312	312	327	15
2. Openbare orde en veiligheid	11	11	17	6
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	583	588	613	26
4. Economische zaken	125	161	198	37
5. Onderwijs	44	226	231	5
6. Cultuur & recreatie	447	842	862	20
7. Soc.voorz. en maatsch.dienstverl.	11.766	12.728	12.664	65-
8. Volksgezondheid en milieu	4.113	4.410	4.476	66
9. Ruimtelijke ord. en volkshuisv.	5.482	5.375	2.201	3.174-
Totaal baten programma's	22.882	24.653	21.589	3.064-
Algemene dekkingsmiddelen	27.820	29.322	29.622	300
Totaal van de baten	50.702	53.975	51.211	2.763-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	507-	3.740-	1.673	5.413
Toevoeging/onttrekking aan reserves	507	3.740	1.516-	5.256-
Gerealiseerde resultaat	0	-	157	157

Gerealiseerde baten en lasten per programma (gesaldeerd)				(Bedragen in duizenden Euro's)
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Saldo				
1. Algemeen bestuur	3.195-	3.482-	3.486-	3-
2. Openbare orde en veiligheid	1.500-	1.410-	1.471-	61-
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.231-	7.013-	4.937-	2.076
4. Economische zaken	556-	729-	568-	160
5. Onderwijs	3.069-	3.126-	2.700-	426
6. Cultuur & recreatie	4.702-	4.628-	4.422-	206
7. Soc.voorz. en maatsch.dienstverl.	7.113-	7.133-	7.083-	50
8. Volksgezondheid en milieu	746-	479-	267-	213
9. Ruimtelijke ord. en volkshuisv.	1.988-	4.559-	2.579-	1.980
Gerealiseerde baten en lasten	27.099-	32.558-	27.513-	5.046
Onvoorzien	861-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	27.453	28.819	29.186	367
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	507-	3.740-	1.673	5.413
Toevoeging/onttrekking aan reserves				
1. Algemeen bestuur	188	188	57	131-
2. Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	-	2.741	1.073	1.668-
4. Economische zaken	-	23-	23-	0-
5. Onderwijs	-	67	67	-
6. Cultuur & recreatie	266	99	99	-
7. Soc.voorz. en maatsch.dienstverl.	-	10	10	-
8. Volksgezondheid en milieu	-	321-	321-	-
9. Ruimtelijke ord. en volkshuisv.	-	2.416	1.049-	3.465-
Algemene dekkingsmiddelen	54	1.436-	1.429-	8
Totaal mutaties reserves	507	3.740	1.516-	5.256-
Gerealiseerde resultaat	0-	-	157	157

Gemeente Franekeradeel

4.3. Toelichtingen

Gemeente Franekeradeel

4.3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting te worden gevormd.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings- en op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Artikel 64 lid 6 stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van 5 jaar. Een uitzondering vormen de als immateriële activa opgenomen kosten van het sluiten van geldleningen disagio. Op grond van artikel 64 lid 5 is in deze situatie de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de looptijd van de lening. De activeringscriteria zijn opgenomen in artikel 60 en zijn aanmerkelijk aangescherpt.

Materiële vaste activa met economisch nut

- In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen eerste uitgifte (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

- Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Activa met een economisch nut worden bruto gewaardeerd.

Bijdragen van derden met een directe relatie tot het actief worden op de betreffende investering in mindering gebracht.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

Investeringen in materiële vaste activa met een economisch nut, na aftrek van gerelateerde bijdragen van derden, beneden een grens van € 10.000 worden vanaf 1 januari 2009 niet geactiveerd.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

Actief	Afschrijvingstermijn (jaren)
Materiële vaste activa met economisch nut	
Gronden	Geen
Huisvesting en inrichting	5 - 40
Installaties	5 – 10
Infrastructurele voorzieningen	10 – 40
Voertuigen	7 – 15
Brandblusmiddelen	7 – 30
Onderwijsvoorzieningen	10 – 40
Sportvoorzieningen	10 – 40
Materiaal buitendienst	5 – 15
Automatisering	5
Immateriële activa	1 (ineens)

Het gehanteerde investeringsbeleid is conform de nota waarden, activeren en afschrijvingen, voor zover het nieuwe investeringen betreft vanaf 1 januari 2009.

- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
- Overeenkomstig de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 10 – 40 jaar, conform de notitie waarderen, activeren en afschrijven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven.
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, na aftrek van gerelateerde bijdragen van derden en bestemmingsreserves, beneden een grens van € 25.000 worden niet geactiveerd.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering tot marktwaarde plaatsvinden.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

1. Kapitaalverstrekking aan:

- Deelnemingen
- Gemeenschappelijke regelingen
- Overige verbonden partijen

2. Langlopende leningen aan:

- Deelnemingen
- Woningbouwcorporaties
- Overige verbonden partijen

3. Overige langlopende leningen,

4. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer en

5. Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Van een "deelneming" is krachtens artikel 1d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen inbrengwaarde c.q. verkrijgingprijs, dan wel lagere marktwaarde.

- Gronden met kostprijsberekening

De gronden met kostprijsberekening zijn opgenomen tegen de daaraan bestede kosten, inclusief de bijgeschreven rente en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde grondverkoop, dan wel de lagere marktwaarde. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Deze komen ten gunste van de reserve grondbedrijf. Bij een verwacht negatief exploitatiesaldo wordt direct een voorziening getroffen voor het verwachte negatieve resultaat.

- Gronden zonder kostprijsberekening

De gronden zonder kostprijsberekening en de verspreide percelen zijn gewaardeerd tegen de daaraan bestede kosten, inclusief kosten, inclusief de bijgeschreven rente en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkoop. Incourante voorraden worden afgewaardeerd tot marktwaarde.

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:

- grond- en hulpstoffen
- onderhanden werken

- gereed product en handelsgoederen
- vooruitbetalingen op voorraden

Vorderingen op overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte (on)inbaarheid.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft vorderingen is:

- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- verstrekte kasgeldleningen
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- overige vorderingen
- overige uitzettingen

Op het punt van uitzettingen is gekozen om de terminologie van de Wet fido te volgen. Het begrip uitzettingen heeft zowel betrekking op vordering en als op effecten. Het onderscheid tussen beiden is komen te vervallen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen Vermogen

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming. Het resultaat na bestemming wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Een nadere specificatie is opgenomen in de bijlage reserves en voorzieningen.

De bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van specifieke besluitvorming. Op deze reserves ligt een bestedingsverplichting binnen het kader waarvoor de reserve is gevormd.

In 2005 is door de Raad besloten om structureel alle bespaarde rente ten gunste van de exploitatie te brengen. De bespaarde rente wordt wel berekend maar toevoeging aan de reserves blijft achterwege. Uitzonderingen hierop zijn de reserves ter dekking van de kapitaallasten en de reserves met prijscompensatie. Met ingang van 2009 wordt conform raadsbesluit over het saldo van de Algemene Reserve boven de € 10.000.000 weer rente toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd door:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten is
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

In 2005 is door de Raad besloten om structureel alle bespaarde rente, met ingang van het begrotingsjaar 2006, ten gunste van de exploitatie te brengen. De bespaarde rente wordt wel berekend maar toevoeging aan de algemene reserve blijft achterwege.

Langlopende schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Resultaatbepaling

De baten en lasten zijn opgenomen rekening houden met het toerekeningbeginsel: de baten en lasten worden in de jaarrekening opgenomen ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Toerekening van kapitaallasten (rente en afschrijving) aan de producten vindt plaats in het eerste jaar waarin de investering een boekwaarde heeft bij aanvang van het dienstjaar. Enkele activa hebben een vast percentage in plaats van een wisselend omslagpercentage.

Bij bestemmingsreserves met prijscompensatie is een percentage van 2,50 gehanteerd.

Bij bestemmingsreserves ter dekking van kapitaalslasten is een percentage van 6,0 gehanteerd.

Toerekening van kostenplaatsen aan de producten vindt plaats op basis van tijdschrijven of doorberekening op basis van de begrote verdeelpercentages.

Gemeente Franekeradeel

4.3.2. Toelichting op de balans

ACTIEF**A. VASTE ACTIVA 31-12-2014****I Immateriële vaste activa € -**

De post immateriële activa wordt onderscheiden in:

- Kosten verbonden aan sluiten geldlening, saldo agio-disagio	-
- Kosten onderzoek en ontwikkeling	-

II. Materiële vaste activa € 34.998.808

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

- Investerings met economische nut	€	32.898.029
- Investerings met econom. nut ter bestrijding kosten heffing	€	522.581
- Investerings met maatschappelijk nut in openbare ruimte	€	1.578.198

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met economisch nut is als volgt.

A. Gronden en Terreinen

Boekwaarde	1-jan-14	€	2.977.526	
Vermeerderingen			302.041	
Verminderings			286.789	
Afschrijvingen			128.245	
Afschrijvingen (extra)			-	
Boekwaarde	31-dec-14	€	2.864.532	€ 2.864.532

B. Bedrijfsgebouwen

Boekwaarde	1-jan-14	€	28.798.553	
Vermeerderingen			644.206	
Verminderings			-	
Afschrijvingen			950.935	
Afschrijvingen (extra)			208.861	
Boekwaarde	31-dec-14	€	28.282.963	€ 28.282.963

C. Grond- weg en waterbouwkundige werken

Boekwaarde	1-jan-14	€	363.328-	
Vermeerderingen			412.876	
Verminderings			-	
Afschrijvingen			-	
Afschrijvingen (extra)			-	
Boekwaarde	31-dec-14	€	49.548	€ 49.548

D. Vervoermiddelen**31-12-2014**

Boekwaarde	1-jan-14	€	404.352		
Vermeerderingen			109.950		
Verminderen			-		
Afschrijvingen			103.479		
Boekwaarde	31-dec-14	€	410.823	€	410.823

E. Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde	1-jan-14	€	678.053		
Vermeerderingen			121.891		
Verminderen			-		
Afschrijvingen			132.257		
Afschrijvingen (extra)			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	667.687	€	667.687

F. Overige materiële vaste activa

Boekwaarde	1-jan-14	€	652.263		
Vermeerderingen			199.639		
Verminderen			21.298		
Afschrijvingen			208.128		
Afschrijvingen (extra)			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	622.476	€	622.476

Totaal Materiële vaste activa economisch nut	€ 32.898.029
---	---------------------

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld:

	Per saldo beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2014	Cumulatief tlv krediet
A. Parkeervoorz. om/bij H. van Saxenlaan	€ 286.789	€ 245.347	€ 245.347
Inrichting sportvelden H. van Saxenlaan	€ 1.400.000	€ 43.920	€ 1.400.001
B. Onderw. kundige aanpassing de Bongerd	€ 61.418	€ 61.418	€ 61.418
Onderw. kundige aanpassing Rehobothk	€ 78.965	€ 78.965	€ 78.965
Samenwerkingschool Achlum	€ 292.000	€ 292.000	€ 292.000
Nieuwe sporthal de Trije	€ 3.834.180	€ 84.428	€ 3.424.556
Nieuwe kantine de Trije	€ 916.300	€ 266.267	€ 770.000
C. Herinrichting Leeuwarderweg	€ 1.150.000	€ 412.876	€ 1.100.452
D. Vrachtauto met kraan	€ 111.000	€ 109.950	€ 109.950
E. John Deere	€ 43.478	€ 43.478	€ 43.468
Opzetstrooier	€ 31.565	€ 31.565	€ 31.565
F. Basisregistratie grootschalige topografie	€ 157.950	€ 86.068	€ 74.438
Upgrade naar Windows 7	€ 26.125	€ 25.054	€ 25.054
Implementatie interactieve website	€ 75.000	€ 29.779	€ 84.054

De vermindering van A is het gevolg van een herverdeling van een krediet.

31-12-2014

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met economische nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt

C. Grond- weg en waterbouwkundige werken

Boekwaarde	1-jan-14	€	623.170	
Vermeerderingen				
Verminderings				
Afschrijvingen			137.749	
Afschrijvingen (extra)				
Boekwaarde	31-dec-14		<u>485.421</u>	€ 485.421

E. Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde	1-jan-14	€	9.065	
Vermeerderingen				
Verminderings				
Afschrijvingen			1.295	
Boekwaarde	31-dec-14	€	<u>7.770</u>	€ 7.770

F. Overige materiële vaste activa

Boekwaarde	1-jan-14	€	33.628	
Vermeerderingen				
Verminderings				
Afschrijvingen			4.239	
Boekwaarde	31-dec-14	€	<u>29.390</u>	€ 29.390

Totaal materiële vaste activa met economisch nut ter bestrijding kosten met heffing		<u><u>€ 522.581</u></u>
--	--	-------------------------

Gronden zonder boekwaarde (niet strategische grond)

Vanuit het verleden heeft de gemeente 96 ha niet strategische grond in bezit.

Deze gronden worden momenteel verpacht. Het betreft hier activa met een economisch nut (*art 59 BBV, verhandelbaar en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen*) die onder de huidige BBV bepalingen dienen te worden geactiveerd. Omdat deze gronden al voor de inwerkingtreding van het BBV in het bezit waren van de gemeente geldt de overgangsbepaling van art 76. De gronden worden op basis van genoemd artikel gewaardeerd tegen een boekwaarde van nihil.

In het volgende overzicht wordt de actuele waarde van de in bezit zijnde gronden zonder boekwaarde weergegeven.

					31-12-2014
	Aantal ha	Marktwaaarde vrij staat	Marktwaaarde verpacht		Pacht/Canon
Reguliere pacht Bildtlanden	71.08.10	€ 3.909.455	€ 2.345.673	€	41.069
Geliberaliseerde pacht Bildtlanden	5.74.50	€ 315.975	€ 315.975	€	4.058
Reguliere pacht overige percelen	5.23.60	€ 220.162	€ 132.097	€	2.424
Geliberaliseerde pacht overige	9.59.15	€ 372.722	€ 372.722	€	4.383
Verhuur diversen	39.36	€ 800	€ 8	€	852
Verhuur volkstuinten	3.25.35	€ 130.140	€ 130.140	€	1.297
Erfpacht	69.64	pm	€ 442.147	€	19.875
	95.99.70	€ 4.949.254	€ 3.738.762	€	73.957

De taxatie van de gronden heeft plaatsgevonden in januari 2006 door een taxateur. Op basis van de huidige bekende gegevens zijn intern de gronden opnieuw getaxateerd per 31 december 2014

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut in openbare ruimte is als volgt.

B. Grond- weg en waterbouwkundige werken

Boekwaarde	1-jan-14	€	2.042.134		
Vermeerderingen			1.338.765		
Verminderen			1.661.173		
Afschrijvingen			163.299		
Afschrijvingen (extra)			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	1.556.427	€	1.556.427

C. Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde	1-jan-14	€	23.446		
Vermeerderingen			-		
Verminderen			-		
Afschrijvingen			1.675		
Boekwaarde	31-dec-14	€	21.771	€	21.771
Totaal materiële vaste activa met maatschappelijk nut in openbare ruimte				€	1.578.198

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld:

	Per saldo beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2014	Cumulatief tlv krediet
B. WP Oosterdampoort	€ 2.340.000	€ 115.078	€ 115.078
WP Maatregelen ligcomfort / vaarveiligheid	€ 750.000	€ 37.363	€ 37.363
WP Ontsluiten binnenstad kleine boten	€ 80.000	€ 23.639	€ 23.639
Inrichtingsplan Franeker - Harlingen	€ 3.494.741	€ 550.915	€ 554.236
Proceskosten gebiedsplan Franeker - Harlingen	€ 40.180	€ 40.180	€ 40.180
MP: Oosterbierum	€ 2.410.261	€ 42.516	€ 42.516

De kredieten van Strieljend Frjentsjer zijn afgewikkeld, welke heeft geleid tot een herverdeling van vermeerderingen en verminderen.

31-12-2014**III Financiële vaste activa****€ 921.695**

Het verloop van de boekwaarden over 2014 kan als volgt worden weergegeven:

Kapitaalverstrekkingen aan:**Deelnemingen**

Boekwaarde	1-jan-14	€	372.830		
Vermeerderingen			-		
Verminderen			8.250		
Afschrijvingen			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	364.580	€	364.580

Overige verbonden partijen

Boekwaarde	1-jan-14	€	49.008		
Vermeerderingen			49.008-		
Verminderen			-		
Afschrijvingen			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	0	€	0

Totaal kapitaalverstrekkingen**€ 364.580****Leningen aan deelnemingen**

Boekwaarde	1-jan-14	€	233.440		
Vermeerderingen			-		
Verminderen			-		
Aflossingen			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	233.440	€	233.440

Overige langlopende geldleningen

Boekwaarde	1-jan-14	€	321.896		
Vermeerderingen			-		
Verminderen			20.000		
Aflossingen			8.473		
Boekwaarde	31-dec-14	€	293.423	€	293.423

Bijdrage aan activa in eigendom derden

Boekwaarde	1-jan-14	€	37.815		
Vermeerderingen			-		
Verminderen			-		
Afschrijvingen			7.563		
Boekwaarde	31-dec-14	€	30.252	€	30.252

B. VLOTTENDE ACTIVA**31-12-2014****I Voorraden****€ 19.087.441**

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Ia 1. niet in exploitatie genomen bouwgronden

Boekwaarde	1-jan-14	€	8.595.578		
Vermeerderingen			475.759		
Verminderen			7.314		
Ten laste van resultaat			-		
Boekwaarde	31-dec-14	€	9.064.023	€	9.064.023

2. Overige grond- en hulpstoffen

Boekwaarde	1-jan-14	€	3.142.315-		
Vermeerderingen			322.549		
Verminderen			405.861		
Bijdrage reserve			265.413		
Boekwaarde	31-dec-14	€	2.960.214-	€	2.960.214-

Ib onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

Boekwaarde	1-jan-14	€	14.936.401		
Vermeerderingen			1.242.930		
Verminderen			597.910		
Afwikkeling complexen			-		
Ten gunste van resultaat			314.113		
Boekwaarde	31-dec-14	€	15.895.533	€	15.895.533

Ic Verloop voorziening verliesgevende complexen

Saldo	1-jan-14	€	1.597.395		
Vrijval					
Opboeking			1.314.507		
Saldo	31-dec-14	€	2.911.902	€	2.911.902
				€	19.087.441

Voor een gedetailleerd overzicht van de grondexploitaties wordt verwezen naar paragraaf 2.2.7 grondbeleid.

Waddenglas; risico's/bedreigingen

Met behulp van een statistisch riscoprogramma van DLG zijn de risico's in de grex per 1-1-2014 onderzocht. De algemene conclusie van de risicoanalyse is dat de risico's in de grex beperkt van omvang zijn en grotendeels opgevangen kunnen worden door beheersmaatregelen. Groter zijn de risico's als gevolg van een stagnerende ontwikkeling van de glastuinbouwsector. Dit geldt vooral wanneer de vraag naar glastuinbouwpercelen volledig zou wegvallen. Daarnaast is er een aantal scenario's doorgerekend. De risico's voor de 3 partijen gezamenlijk kunnen daarbij variëren van € 1,3 miljoen wanneer alleen de 1e fase wordt ontwikkeld tot € 10,7 miljoen wanneer geen enkele kavel wordt verkocht.

Inmiddels is de grondexploitatie herzien per 31-12-2014 met een negatief resultaat van ca € 3,9 miljoen. Ook dit resultaat is met zeer veel onzekerheden omgeven en daarom heeft de stuurgroep besloten om te onderzoeken of afsluiting van Waddenglas na fase 1 mogelijk is. De risico's van een klein plan met een korte looptijd zijn daarbij beter te overzien. De uitkomsten zullen in 2015 bekend zijn. De gemeente loopt voor 1/3 deel van deze bedragen risico.

31-12-2014**II Uitzettingen korter dan een jaar****€ 4.717.543**

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden

Vordering op openbare lichamen	€	2.945.080
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		509.009
Overige vorderingen		1.622.659
Voorziening dubieuze debiteuren		359.205-
	€	<u>4.717.543</u>

Liquide middelen**€ 431.354****III De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:****Kasrekeningen**

Kas algemeen	€	100	
Kas liggelden		50	
Kas Publiekszaken		50	
Kas Burgerzaken		800	
Totaal kasrekeningen	€	1.000	€ 1.000

Banken

Rabobank 3204.15.600		9.180	
BNG Belasting 2850.60.392			
BNG algemeen 2850.02.597		421.174	
BNG spoorse doorsn. 2851.29.585		-	
BNG algemeen 28.50.63.758			
Totaal banken	€	430.354	€ 430.354

Totaal liquide middelen		<u>€ 431.354</u>
--------------------------------	--	---------------------

PASSIEF**A. EIGEN VERMOGEN****31-12-2014****1 Reserves****€ 24.645.924**

Het verloop van de reserves kan als volgt worden weergegeven:

		Algemene reserve	Bestemmingsreserve Investerings	Overig	Totaal reserve
Saldo	1-jan-14	9.976.642	5.291.189	7.930.867	23.198.699
Dotaties		2.309.221	1.667.900	3.950.654	7.927.775
Rentebijschrijving			123.669		123.669
Beschikkingen		2.094.018	438.626	4.071.576	6.604.220
Saldo	31-dec-14	10.191.846	6.644.132	7.809.946	24.645.924

Algemene reserve

Saldo	1-jan-14	€	9.976.642	
Dotaties (incl. rentebijschrijving)			2.309.221	
Beschikkingen			2.094.018	
Saldo	31-dec-14	€	10.191.846	€ 10.191.846
Aangegane verplichtingen			1.578.960	
Nog te verwachten inkomsten				
Saldo ultimo 2014		€	8.612.886	

De algemene reserve heeft geen bepaalde bestemming. Zij dient als weerstandsvermogen en voor het opvangen van eventuele toekomstige onvoorziene tekorten op de begroting en/of rekening. Bij het bepalen van de hoogte van de aan te houden reserve dient dan ook rekening gehouden te worden met de mogelijke risico's die de gemeente loopt. In de nota reserve en voorzieningen heeft de Raad bepaald dat de hoogte van de algemene reserve afhankelijk is van de financiële risico's. Deze worden jaarlijks bepaald in de programma begroting. Daarnaast is de inkomensfunctie van de algemene reserve vastgesteld op € 10.000.000.

De dotaties in 2014 hebben betrekking op verkoop aandelen Attero € 23.000, gronduitgifte € 16.000, voordeel kapitaal en rente € 500.000, teruggaaf basispremie WAO/WIA 2013 € 25.000, afronding Zuidelijke rondweg € 500.000, Afronding Strieljend Frjentsjer € 150.000, Vaststelling tijdelijke regeling CJG € 148.000, Beschikking reserve grote projecten € 680.000, vrijval complex rondweg Franeker € 265.000. De beschikkingen in 2014 zijn ontwikkeling programma Kanaalzone € 625.000, bestemming rekeningresultaat 2013 € 69.000, eenmalige wensen raad toevoeging reserve dorpenvisie, instelling reserve raadsprioriteiten € 600.000, toevoeging aan diverse voorzieningen onderhoud € 400.000.

Bestemmingsreserve investeringen/kapitaallasten

Saldo	1-jan-14	€	5.291.189	
Dotaties (incl. rentebijschrijving)			1.791.569	
Beschikkingen			438.626	
Saldo	31-dec-14	€	6.644.132	€ 6.644.132
Aangegane verplichtingen			6.644.132	
Nog te verwachten inkomsten			-	
Saldo ultimo 2014		€	0-	

De bestemmingsreserves hebben als functie de dekking van exploitatie en investeringsuitgaven en kan niet op een andere manier worden ingezet.

31-12-2014

De bestemmingsreserves bestaan uit de volgende reserves:

- **Reserve oude activa:** Het compenseren van de btw uit oude activa i.v.m. het BCF ten gunste van de exploitatie. De jaarlijkse beschikking van € 177.184 heeft plaatsgevonden.

- **Verbouw Martenahuis tot museum:** Een reserve voor het dekken van de kapitaallasten voor de verbouwing van het Martenahuis. De dotatie betreft de bespaarde rente (€ 29.885), de onttrekking betreft de kapitaallasten (€ 68.198).

- **Reserve sportvelden H. van Saxenlaan:** Een reserve voor het dekken van de kapitaallasten voor het aanleggen van de sportvelden H. van Saxenlaan. De dotatie betreft de bespaarde rente (€ 66.086) de onttrekking betreft de kapitaallasten (€ 131.180).

- **Reserve kunstgrasvelden Sexbierum:** Een reserve voor het dekken van de kapitaallasten voor de aanleg kunstgrasvelden Sexbierum. De dotatie betreft de bespaarde rente (€ 27.698), de onttrekking betreft de kapitaallasten (€ 62.063).

- **Reserve maatschappelijke plus:** Reserve is ingesteld in 2012 om in de toekomst te kunnen voldoen aan de verplichtingen. In 2014 heeft de Raad besloten de reserve als dekking in mindering te brengen op het investeringskrediet. De accountant heeft aangegeven in 2014 niet meer met deze, in 2013 wel door hen goedgekeurde, werkwijze in te kunnen stemmen. Om die reden is deze reserve in stand gehouden en onder de bestemmingsreserves verantwoord. Daarnaast is het in de exploitatie opgenomen bedrag van € 571.000 om dezelfde reden niet in mindering gebracht op de toekomstige investeringen maar toegevoegd aan de reserve.

- **Reserve Waddenpoort:** Ook bij het investeringsproject Waddenpoort heeft de Raad in 2014 besloten om de gemeentelijke bijdragen in mindering te brengen op de toekomstige investering. De accountant heeft aangegeven in 2014 niet meer met deze, in 2013 wel door hen goedgekeurde, werkwijze in te kunnen stemmen. Om die reden zijn de daarvoor geormerkte gelden niet in mindering gebracht op het krediet, maar gereserveerd in de de reserve Waddenpoort.

Overige bestemmingsreserve

Saldo	1-jan-14	€	7.930.867	
Dotaties (incl. rentebijdrage)			3.950.654	
Beschikkingen			4.071.576	
Saldo	31-dec-14	€	7.809.946	€ 7.809.946
Aangegane verplichtingen			4.239.044	
Nog te verwachten inkomsten				
Saldo ultimo 2014		€	3.570.902	

De overige bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

De overige bestemmingsreserves bestaan uit de volgende reserves:

- **Grondexploitatie:** Buffer ten behoeve van toekomstige verliesgevendende complexen. De dotatie is de vrijval van de reserve uigestelde kosten Waddenglas, en de afwikkeling van de complexen Tzummarum Nije Spoar, Hitzum West, verkoop Levo. Het restant van onvoorzien eenmalig is ook gedoteerd aan de reserve grondexploitatie.

- **Bovenwijkse voorzieningen:** Maatregelen n.a.v. in- en uitbreidingsgebieden die buiten het exploitatiegebied vallen. De beschikking is voor het project Kanaalzone.

31-12-2014

- **Fonds plattelandsvernieuwing Leader+:** Het mogelijk maken van projecten.
- **SDV/ISV eigen middelen:** Gelden van SDV/ISV projecten die betrekking hebben op meerdere jaren te beheren. De dotatie komt door de lopende projecten in de exploitatie.
- **Grote projecten:** Het doel is opbouwen van vermogen voor grote investeringen. De beschikking heeft betrekking op de afrekening van de Zuidelijke rondweg. De grote projecten waar deze reserve voor bestemd was, zijn afgerond. Deze reserve is opgeheven t.g.v. de algemene reserve.
- **Herstructureringsfonds:** Dekking kosten herstructurering vooroorlogse wijken.
- **Reserve jaarovergang:** Niet bestede budgetten beschikbaar houden. De dotatie komt bij de begrotingswijziging van december om budgetten voor het volgend jaar beschikbaar te hebben. De onttrekking komt van de budgetten die vrijvallen voor het jaar 2013 naar 2014.
- **Reserve dorpenvisie:** Honoreren kleine wensen van dorpen die buiten het normale onderhoudsbudget vallen. De dotatie komt van de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing en de eenmalige wens van de raad. De onttrekking heeft betrekking op uitgevoerde wensen.
- **Uitgestelde kosten Waddenglas:** Reserve is in 2010 ingesteld voor de dekking van externe inhuur benodigd voor Waddenglas. Deze reserve is opgeheven t.g.v. de reserve grondexploitatie.
- **Reserve speeltuinen:** Reserve is ingesteld in 2014. De Omsjen reserve is overgenomen van de Skule. De reserve is voor de vervangingen van speeltoestellen en ondergronden.
- **Reserve raadsprioriteiten:** Reserve is ingesteld in 2014. In het coalitieakkoord is aangegeven voor welke raadsprioriteiten de Raad middelen beschikbaar wil stellen. In afwachting van verdere besluitvorming is deze reserve ingesteld.
- **Reserve herindeling:** Reserve is ingesteld in 2014 en is bedoeld om de al beschikbare eenmalige middelen voor de voorbereidingskosten herindeling en de ICT kosten Westergo/Leeuwarden te reserveren.

Totaal bestemmingsreserves	€ 14.454.078
-----------------------------------	--------------

Totaal bestemmingsreserves (transactiebasis)	€ 3.570.902
---	-------------

- <u>Gerealiseerde resultaat</u>	€ 157.118
---	-----------

Het gerealiseerde resultaat over 2014 is, in afwachting van definitieve besluitvorming hieromtrent, opgenomen in het passief van de balans onder het eigen vermogen.

31-12-2014**B. VOORZIENINGEN****1 Voorzieningen****€ 11.563.320**

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

		Verplichtingen <u>verliezen, risico</u>	Egalisatie <u>voorziening</u>	Middelen van <u>derden</u>	Totaal <u>voorziening</u>
Saldo	1-jan-14	661.655	9.784.397	280.522	10.726.574
Dotaties		-	2.132.906	29.700	2.162.606
Rentebijlschrijving			-	2.952	2.952
Beschikkingen		170.134	1.154.324	4.355	1.328.813
Saldo	31-dec-14	491.521	10.762.980	308.819	11.563.320

Met ingang van 1-1-2014 wordt gewerkt met twee nieuwe egalisatievoorzieningen voor de riolering ter vervanging van de voorziening egalisatie riolering, namelijk:

- a. 207 Spaarvoorziening riolering
- b. 209 Onderhoudsvoorziening riolering

In 2014 heeft de Raad besloten om een deel van de voorziening riolering ad. € 502.000 als dekking in mindering te brengen op het investeringskrediet Maatschappelijke plus. De accountant heeft aangegeven in 2014 niet meer met deze, in 2013 wel door hen goedgekeurde, werkwijze in te kunnen stemmen. Om die reden heeft deze vermindering niet plaatsgevonden.

Ook bij het investering project Waddenpoort heeft de Raad in 2014 besloten om een deel van de voorziening kademuuren ad. € 1.480.000 en een deel van de voorziening bruggen ad. € 550.000 in mindering te brengen op de toekomstige investering. De accountant heeft aangegeven in 2014 niet meer met deze, in 2013 wel door hen goedgekeurde werkwijze in te kunnen stemmen. Om die reden hebben deze verminderings niet plaatsgevonden.

Voor een nadere onderbouwing van de aard en omvang van de reserves en voorzieningen wordt tevens verwezen naar de door de Raad in maart 2013 vastgestelde notitie Reserves en Voorzieningen 2012.

31-12-2014**C. LANGLOPENDE SCHULDEN****1 Langlopende schulden****€ 20.665.916**

Het verloop van de langlopende schulden over 2014 is als volgt:

Leningen aangegaan door de gemeente.

restantbedrag	1-jan-14	19.943.759		
nieuwe leningen		-		
aflossingen 2014		2.755.134		
restantbedrag	31-dec-14	17.188.625	€	17.188.625

Waarborgsommen		€	5.688
----------------	--	---	-------

Lening waddenglas Provincie

restantbedrag	1-jan-14	3.275.098		
rente 2014		196.506		
aflossingen 2014		-		
restantbedrag	31-dec-14	3.471.604	€	3.471.604

Totaal opgenomen leningen		€ 20.665.916
----------------------------------	--	---------------------

Rente vaste schulden over 2014	€	784.616
--------------------------------	---	---------

Rente lening Waddenglas Provincie 2014	€	196.506
--	---	---------

D. VLOTTENDE PASSIVA**1 Kortlopende schulden****€ 2.122.154**

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

BNG algemeen 28.50.63.758	104
BNG algemeen 28.50.60.392	36
Kasgeldleningen	-
Crediteuren algemeen	2.118.242
Te betalen netto salarissen	3.772

Totaal kortlopende schulden	€ 2.122.154
------------------------------------	--------------------

II Overlopende passiva**€ 1.002.407**

Overige overlopende passiva	2.656
Vooruit ontvangen/nog te betalen	968.932
Nog niet bestede doeluitkeringen	-
Ten onrechte ontvangen	30.820

€ 1.002.407

31-12-2014

Het verloop van de nog niet bestede doeluitkeringen in 2014 is als volgt:

Subsidie binnenklimaat

Saldo	1-jan-14	6.684		
Ontvangen bedragen				
Vrijgevallen bedragen		6.684		
Saldo	31-dec-14	-	€	-

Jeugdgezondheidszorg

Saldo	1-jan-14	147.901		
Ontvangen bedragen				
Vrijgevallen bedragen		147.901		
Saldo	31-dec-14	-	€	-

Totaal niet bestede doeluitkeringen 2014		€	-
--	--	---	---

31-12-2014**Niet uit de balans blijvende verplichtingen****€ 55.126.049****Waarborgen en garanties**

Gewaarborgde geldleningen

	1-jan-14	€	82.629.075
Aflossing		€	4.567.390
Nieuw		€	5.000.000
	31-dec-13	€	83.061.685

Waarvan gewaarborgd

€ 54.526.973

Langlopende financiële verplichtingen

leaseverplichting looptijd < 1 jaar € 115.872

leaseverplichting looptijd 1-5 jaar € 483.204

De automatiseringsapparatuur wordt geleased

bij "Econocom Nederland" (Gemlease)

Dit leasecontract eindigt per 31-12-2017

599.076

55.126.049

Aanbestedingen (meerjarig)

Omschrijving	Tijdvak	Bedrag
Schoonmaak werk	2010 t/m 2015	€ 83.466 p/j
Uitvoering parkeertoezicht	2014 t/m 2016	€ 67.194 p/j
Berm-en slootonderhoud	2014 t/m 5-2016	€ 105.650 p/j
Onderhoud sportvelden	2012 t/m 3 -2015	€ 27.373 p/j
Arbodienstverlening	2014 t/m 2017	€ 7.185 p/j
Accountant	2013 t/m 2016	€ 21.950 p/j
Brandstof	2013 t/m 12-2015	€ 49.282 p/j

Gemeente Franekeradeel

4.3.3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma 1 Algemeen bestuur		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	3.507	3.795	3.813	18-
Totaal baten	312	312	327	15
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	3.195-	3.482-	3.486-	3-
Toevoeging/onttrekking aan reserves	188	188	57	131-
Gerealiseerde resultaat	3.007-	3.295-	3.429-	134-

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	3.195-
Onderst. plan v. aanpak en herindelingsontwerp	23-1-2014	7	50-
Wet elektronische bekendmaking	13-3-2014	31	6-
Plan van aanpak herindeling fase 2	21-5-2014	42	50-
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	21-
Aanschaf geluidsinstallatie	11-9-2014	52	5-
Incidentele kst fase 1 programmaplan ICT Westergo	11-9-2014	55	115-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	27-
CAO verhoging en eenmalige uitkering 2014	27-11-2014	65	14-
Budget herindeling/ICT Westergo overb. juist product	27-11-2014	69	-
			<u>3.482-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
6.000-	hogere uitgaven voor dorpenvisies
137.000	lagere uitgaven herindeling
24.000	lagere uitgaven burgerzaken
18.000-	lagere inkomsten leges burgerzaken
25.000	lagere uitgaven bestuursondersteuning Raad
11.000	lagere kapitaallasten
59.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
235.000-	meer besteed aan uren
€ 3.000-	

Toevoeging/onttrekking aan reserves	
30.000	dorpenvisies; <i>beschikking</i> 'reserve dorpenvisies' (cf begroting)
163.000	dorpenvisies; <i>beschikking</i> 'reserve dorpenvisies' (begr.€ 157.500)
137.000-	restant budget herindeling; <i>dotatie</i> 'reserve herindeling' (begr. € 0)
€ 57.000	

Programma 2 Openbare orde en veiligheid		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	1.511	1.421	1.488	67-
Totaal baten	11	11	17	6
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.500-	1.410-	1.471-	61-
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	1.500-	1.410-	1.471-	61-

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	1.500-
Structurele wijzigingen 2013 na 55e wijziging	23-1-2014	2	-
Def. cijfers project samen naar een brandweer	20-2-2014	23	20
Financiering nazorg ex gedetineerden	20-2-2014	24	4-
Structurele posten jaarrekening 2013	24-4-2014	35	4
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	18-
Financieel afwikkeling brandweer Noordwest Fryslan	27-11-2014	64	88
			<u>1.410-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
34.000	<u>Programmakosten</u> overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
95.000-	<u>Productiekosten</u> meer besteed aan uren
€ 61.000-	
Toevoeging/onttrekking aan reserves	
€ -	

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	4.814	7.601	5.551	2.050
Totaal baten	583	588	613	26
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	4.231-	7.013-	4.937-	2.076
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	2.741	1.073	1.668-
Gerealiseerde resultaat	4.231-	4.272-	3.864-	408

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	4.231-
Reserve jaarovergang	23-1-2014	3	811-
Vervanging vrachtauto straters	23-1-2014	4	6
Project lytse farwegen	23-1-2014	10	50-
Ontwikkeling programma Kanaalzone	20-2-2014	20	705-
Overname abri's	21-5-2014	40	6-
Vervanging parkeerautomaten	26-6-2014	47	17-
Afrekening zuidelijke rondweg Franeker	11-9-2014	51	865-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	11-
Baggeren schouwsloten aandeel 2014	27-11-2014	68	20-
Reserve jaarovergang	18-12-2014	73	239
Eenmalige wensen voorjaarsnota 2014	18-12-2014	78	360-
Herverdeling voorzieningen beheerplannen	18-12-2014	80	183-
			<u>7.013-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
68.000	lagere uitgaven wegen buiten de bebouwde kom
571.000	lagere uitgaven, bijdrage mag niet in mindering op het krediet maatschappelijke plus
16.000	lagere uitgaven gladheidbestrijding
159.000	lagere uitgaven verkeersmaatregelen
1.097.000	lagere uitgaven, bijdrage mag niet in mindering op het krediet Waddenpoort
60.000-	lagere opbrengsten parkeerbelasting
17.000	lagere uitgaven en hogere inkomsten afwatering kanalen, vaarten en sloten
73.000	lagere kapitaallasten
27.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
108.000	minder besteed aan uren
<u>€ 2.076.000</u>	

 Toevoeging/onttrekking aan reserves

51.000	infrastr. Van Haersoltestrjitte; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
61.000	herinrichtng H. v. Saxenlaan; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
193.000	fietspad Peins-Ried-Kleaster Anjum; <i>beschikking</i> 'res. jaaroverg.' 2013/2014 (cf begr)
92.000	programma Kanaalzone duurz. veilig; <i>beschikking</i> 'res. jaaroverg.' 2013/2014 (cf begr)
100.000	baggeren Tsjummervaat; <i>beschikking</i> 'reserve jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
300.000	Oost-zuid verbinding; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
14.000	overdracht vaarwegen; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
625.000	ontwikkeling kanaalzone; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
80.000	ontwikkeling kanaalzone; <i>beschikking</i> 'res. bovenwijkse voorziening' (cf begr)
865.000	afwikkeling zuidelijke rondweg; <i>beschikking</i> 'res. grote projecten' (cf begr)
200.000	dotatie voorziening wegen; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
40.000	dotatie voorziening bruggen; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
120.000	dotatie voorziening kademuren; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
571.000-	jaarschijf investering 2014; <i>dotatie</i> 'res. Maatschappelijke plus' (begr. € 0)
1.097.000-	gemeentelijke bijdrage investering; <i>dotatie</i> 'reserve Waddenpoort' (begr. € 0)
€ 1.073.000	

Programma 4 Economische zaken		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	681	890	766	123
Totaal baten	125	161	198	37
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	556-	729-	568-	160
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	23-	23-	0-
Gerealiseerde resultaat	556-	751-	591-	160

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	556-
Structurele wijzigingen 2013 na 55e wijziging	23-1-2014	2	30-
Project lytse farwegen	23-1-2014	10	20-
Kapitaallasten Kie-2	23-1-2014	13	76-
Vrijval kapitaallasten vml. dorps huis Herbayum	23-1-2014	14	2
Beeindiging opstalrecht pinbox Sexbierum	23-1-2014	14	1-
Structurele posten jaarrekening 2013	24-4-2014	35	4-
Verkoop aandelen Attero	24-4-2014	36	23
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	3-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	2-
Reserve jaarovergang	18-12-2014	73	20
Beeind. deelnl. ontw. maatsch. Westergo CV/BV	18-12-2014	75	49-
Herverdeling voorziening beheerplannen	18-12-2014	80	18
Rijksmonument Nieuwbuurtsterweg 2 Tzum	18-12-2014	81	50-
			<u>729-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
52.000	lagere uitgaven en hogere inkomsten gronden en landerijen
5.000	lagere kapitaallasten
3.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
100.000	minder besteed aan uren
€ 160.000	

Toevoeging/onttrekking aan reserves

20.000	Project Lytse farwegen; <i>beschikking</i> 'reserve fonds plattelandsvernijning' (cf begr)
20.000-	Project Lytse farwegen; <i>beschikking</i> 'reserve fonds plattelandsvernijning' (cf begr)
23.000-	Verkoop aandelen Attero; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (cf begr)
€ 23.000-	

Programma 5 Onderwijs		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	3.114	3.353	2.932	421
Totaal baten	44	226	231	5
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	3.069-	3.126-	2.700-	426
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	67	67	-
Gerealiseerde resultaat	3.069-	3.059-	2.633-	426

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	3.069-
Reserve jaarovergang	23-1-2014	3	67-
Diverse administratieve wijzigingen	24-4-2014	39	-
Verkoop voormalig schoolgebouw Hitzum	11-9-2014	54	22-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	11-
Vrijval restantbudget onderhoud scholen	27-11-2014	62	43
			<u>3.126-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
18.000	lagere uitgaven leerlingenvervoer
67.000	lagere kosten onderwijs achterstanden beleid
290.000	minder besteed aan vervangingsinvesteringen
77.000	lagere kapitaallasten
6.000-	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
20.000-	meer besteed aan uren
<u>€ 426.000</u>	

Toevoeging/onttrekking aan reserves	
32.000	onderw.huisv.openb. basisonderw.; <i>beschik.</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
35.000	onderw.huisv.bijzond.basisonderw.; <i>beschik.</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
<u>€ 67.000</u>	

Programma 6 Cultuur, Sport en Recreatie		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	5.148	5.469	5.284	186
Totaal baten	447	842	862	20
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	4.702-	4.628-	4.422-	206
Toevoeging/onttrekking aan reserves	266	99	99	-
Gerealiseerde resultaat	4.435-	4.529-	4.323-	206

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	4.702-
Structurele wijzigingen 2013 na 55e wijziging	23-1-2014	2	5-
Reserve jaarovergang	23-1-2014	3	27-
Bibliotheek beleidsplan 2013-2016	23-1-2014	8	25-
Nieuwe brede regiomarketing organisatie	23-1-2014	14	4-
Onderzoek Koornbeurs	20-2-2014	27	18-
Indexering subsidies diverse instellingen 2014	13-3-2014	29	27-
Overdracht kleine gemeentelijke Rijksmonumenten	13-3-2014	32	12-
Coördinatie "Sport en bewegen in de buurt"	13-3-2014	33	7-
Uitbreiding facilitaire ondersteuning evenementen	24-4-2014	38	4-
Diverse administratieve wijzigingen	24-4-2014	39	-
Bijdrage verbouw kaatsmuseum	21-5-2014	41	150-
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	45-
Schade openbaar groen i.v.m. storm 28-10-2013	11-9-2014	53	65-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	39-
CAO-verhoging en eenmalige uitkering 2014	27-11-2014	65	5-
De Skule terugvordering subs. en vorming bestem.res	27-11-2014	67	230
Budget herindeling/ICT Westergo overb. juist product	27-11-2014	69	-
Eenmalige kosten privatisering "De Trije"	18-12-2014	70	130-
Reserve jaarovergang	18-12-2014	73	280
Eenmalige wensen voorjaarsnota 2014	18-12-2014	78	40-
Herverdeling voorziening beheerplannen	18-12-2014	80	165
			<u>4.628-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
23.000-	hogere uitgaven sporthal "De Trije"
26.000	lagere uitgaven wandelplaatsen en plantsoenen
25.000	lagere uitgaven speeltuinen en -plaatsen
19.000	lagere kapitaallasten
32.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
127.000	minder besteed aan uren
€ 206.000	

Toevoeging/onttrekking aan reserves

68.000	dekking kapitaallasten museum Martena; <i>beschikking</i> 'reserve museum', (cf begr)
131.000	dekking kapitaallst H.v.Saxenlaan; <i>beschikking</i> 'reserve sportvelden' (cf begr)
62.000	dekking kapitaallst kunstgrasv.Sexb.; <i>beschikking</i> 'reserve kunstgrasv.' (cf begr)
27.000	extra subsidie Koornbeurs; <i>beschik.</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
40.000	dotatie voorziening sportvelden; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
230.000-	terugvordering subsidie "De skule"; <i>dotatie</i> 'reserve speeltuinen' (cf begr)
€ 99.000	

Programma 7 Soc. voorz. en maatsch. dvl		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	18.878	19.861	19.746	114
Totaal baten	11.766	12.728	12.664	65-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	7.113-	7.133-	7.083-	50
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	10	10	-
Gerealiseerde resultaat	7.113-	7.123-	7.073-	50

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	7.113-
Reserve jaarovergang	23-1-2014	3	10-
Voorlopige budgetten 2014 (participatie, WSW budget	23-1-2014	6	-
Motie armoedebestrijding	20-2-2014	19	23-
Herziene begroting dienst SoZaWe 2014	20-2-2014	21	208
Indexering subsidies diverse instellingen 2014	13-3-2014	29	19-
Huisvesting vergunninghouders	13-3-2014	30	-
Inburgering	21-5-2014	43	11-
Transitiekosten 3d's 1e tranche	21-5-2014	44	59-
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	57
Transities sociaal domein	11-9-2014	56	45-
Transitiekosten 3d's 2e tranche	23-10-2014	58	59-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	58
Definitieve budgetten 2014	27-11-2014	61	-
Inrichten gebiedsteams	27-11-2014	66	31-
De Skule terugvordering subs. en vorming bestem.res	27-11-2014	67	12
Transitiekosten 3d's 3e tranche contractering/inkoop	18-12-2014	71	59-
Herinrichting administratieve organisatie De Skule	18-12-2014	72	10-
Reserve jaarovergang	18-12-2014	73	45
Koopkrachttegemoetkoming 2014	18-12-2014	74	75-
			<u>7.133-</u>

Analyse: *De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:*

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
506.000-	hogere uitgaven dienst SoZaWe WWB inkomensdeel
22.000	lagere uitgaven dienst SoZaWe BBZ budgetdeel
283.000	lagere uitgaven dienst SoZaWe bijzondere bijstand
47.000	lagere uitgaven dienst SoZaWe schuldhulpverlening
234.000	lagere uitgaven dienst SoZaWe uitvoering WMO huishoudelijke hulp
19.000-	hogere uitgaven dienst SoZaWe Wet Basisvoorziening Kinderopvang
176.000	lagere uitgaven dienst SoZaW uitvoering WVG
1.000-	meer besteed aan vervangingsinvesteringen
19.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
206.000-	meer besteed aan uren
€ 50.000	

Toevoeging/onttrekking aan reserves

10.000	onderhoud software WMO-loket; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf beg
€ 10.000	

Programma 8 Volksgezondheid en milieu		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	4.859	4.889	4.743	146
Totaal baten	4.113	4.410	4.476	66
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	746-	479-	267-	213
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	321-	321-	-
Gerealiseerde resultaat	746-	800-	587-	213

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	746-
Reserve jaarovergang	23-1-2014	3	77-
CJG stiper en kwartiermaker transitie jeugdzorg	23-1-2014	5	19-
Jeugdgezondheidszorg 2014, contactmoment 14+	23-1-2014	11	7-
Ontwerpbegroting FUMO 2014	20-2-2014	22	150-
Definitieve cijfers project Samen naar een brandweer	20-2-2014	23	18
Vrijval voorz. egalisatie afvalstoffenheffing	20-2-2014	26	250
Indexering subsidies diverse instellingen 2014	13-3-2014	29	0-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	36
Vaststelling tijdelijke regeling CJG	27-11-2014	63	148
Budget herindeling/ICT Westergo overb. juist product	27-11-2014	69	-
Transitiekosten 3d's 3e tranche contractering/inkoop	18-12-2014	71	5-
Reserve jaarovergang	18-12-2014	73	73
			<u>479-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
28.000	lagere uitgaven huisvuil
22.000	hogere inkomsten deelnemingen
17.000	hogere baten begraafplaatsrechten
14.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
132.000	minder besteed aan uren
€ 213.000	

Toevoeging/onttrekking aan reserves

37.000	Aboutaleb-gelden voor CJG; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
26.000	werkdurzaamheid MAD; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
14.000	uitvoering NMP/NMP+ / GMP; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang' 2013/2014 (cf begr)
250.000-	vrijval voorz. egal. Afvalstoffenheffing; <i>dotatie</i> 'reserve dorpenvisie' (cf begr)
148.000-	vaststelling uitkering tijdelijke regeling CJG; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (cf begr)
€ 321.000-	

Programma 9 Ruimtelijke ord. en volkshuisv.		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	7.470	9.934	4.780	5.154
Totaal baten	5.482	5.375	2.201	3.174-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.988-	4.559-	2.579-	1.980
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	2.416	1.049-	3.465-
Gerealiseerde resultaat	1.988-	2.143-	3.628-	1.485-

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	1.988-
Reserve jaarovergang	23-1-2014	3	111-
Ontwerpbegroting FUMO 2014	20-2-2014	22	75-
Wijziging begroting Hûs en Hiem	20-2-2014	25	7-
Reserve maatsch. plus n. inrichtingplan Franeker-Harl.	13-3-2014	34	2.876-
Proceskosten inrichtingsplan Franekeradeel-Harlingen	26-6-2014	46	9-
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	150-
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	50
Reserve jaarovergang	18-12-2014	73	46
Verkoopopbrengst Levo	18-12-2014	77	80
Eenmalige wensen voorjaarsnota 2014	18-12-2014	78	278
Voorziening verliesgevende projecten	18-12-2014	79	203
			<u>4.559-</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
57.000	lagere uitgaven ruimtelijke plannen
2.876.000	lagere uitgaven, bijdrage mag niet in mindering op het krediet maatschappelijke plus
17.000	lagere uitgaven, hogere inkomsten planschade
81.000	lagere uitgaven woningbouw door toegelaten instellingen
271.000	S&D - budget 2014
3.000-	S&D - uitgaven, algemeen 2014
91.000	S&D - ontvangst project ISV geluidsanering
446.000	S&D - ontvangst subsidie Oanpakke en Opknappe
38.000-	S&D - uitgaven ontwikkeling Tzum
81.000-	S&D - uitgaven project Nij Bethanie Tzummarum
106.000-	S&D - uitgaven project herstructurering Dongjum
51.000	hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen
1.305.000-	hogere uitgaven dotatie voorziening Waddenglas
5.000-	hogere uitgaven kosten complexen in afwikkeling
1.000	hogere verkoopopbrengst Levo
13.000-	lagere opbrengsten afsluiting complex zuidelijke rondweg Franeker
26.000	hogere opbrengsten afsluiten complexen Tzummarum Nije Spoar, Hitzum West
12.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
398.000-	meer besteed aan uren
<u>€ 1.980.000</u>	

Toevoeging/onttrekking aan reserves

62.000	actualisatie best.plannen; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang 2012/2013' (cf begr)
49.000	invoering Wabo; <i>beschikking</i> 'res. jaarovergang 2013/2014' (cf begr)
	inricht.plan Franekeradeel-Harl.; <i>beschikking</i> 'res maatsch. plus' (begr. € 2.875.000)
81.000-	verkoop opbrengst Levo; <i>dotatie</i> 'res. grondexpl. ' (begr.€ 80.000)
5.000	vrijval complex in afwikkeling; <i>dotatie</i> 'res. grondexpl.' (begr.€ 0)
265.000-	vrijval complex rondweg Franeker; <i>dotatie</i> 'algemene res.' (begr.€ 278.000)
239.000-	Tzummarum Nije Spoar, Hitzum West; <i>dotatie</i> 'res. grondexp.' (begr.€ 213.000)
580.000-	prim.begroting minus kosten; <i>dotatie</i> 'reserve S&D ISV'
<u>€ 1.049.000-</u>	

Financ. en alg. dekkingsmiddelen		(Bedragen in duizenden Euro's)		
	Begroting	Begroting t/m 82 wijz.	Rekening	Vershil t/m 82 wijz. /rekening
	2014	2014	2014	
Totaal lasten	1.228	503	436	67
Totaal baten	27.820	29.322	29.622	300
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	26.592	28.819	29.186	367
Toevoeging/onttrekking aan reserves	54	1.436-	1.429-	8
Gerealiseerde resultaat	26.645	27.382	27.757	375

Begrotingshistorie:

- Tussentijdse bijstellingen -	Raadsbesluit	Nr begr. Wijz.	bedrag +/-
Primitieve begroting	7-11-2013	0	26.592
Vaststelling begroting 2013	23-1-2014	1	3
Ontwikkeling programma Kanaalzone	20-2-2014	20	38-
Overdracht kleine gemeentelijke rijksmonumenten	13-3-2014	32	10-
Gevolgen Marap I 2014	26-6-2014	48	328
Gevolgen Marap II 2014	23-10-2014	60	150
Algemene uitkering uit het gemeentefonds		div	706
Saldo kostenplaatsen		div	3-
Onvoorzien		div	1.091
			<u>28.819</u>

Analyse: De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie voor bestemming worden veroorzaakt door:

Vershil	Toelichting
	<u>Programmakosten</u>
8.000-	lagere inkomsten overige financiële middelen
78.000	hogere ontvangst algemene uitkering
16.000	hogere inkomsten OZB gebruikers
302.000-	Kpl - kapitaallasten; hogere kapitaallasten
16.000-	Kpl - salarissen voormalig personeel hogere kosten
41.000	Kpl - kantoor- en overige materialen lagere kosten
39.000	Kpl - overige personele kosten lagere kosten
129.000	Kpl - afdelingen lagere kosten
78.000	Kpl - minder besteed aan (vervangings)investeringen
185.000-	Kpl - hogere kapitaallasten
10.000	overige verschillen per individuele post kleiner dan € 15.000
	<u>Productiekosten</u>
140.000-	meer besteed aan uren
627.000	Kpl - minder besteed aan uren
<u>€ 367.000</u>	

Toevoeging/onttrekking aan reserves

177.000	verevening exploitatie, <i>beschikking</i> 'reserve oude activa' (cf begr.)
28.000-	besp. rente aan reserve dekking kapitaallasten kunstgrasveld Sexbierum (cf begr.)
30.000-	besp. rente aan reserve dekking kapitaallasten museum Martena (cf begr.)
67.000-	besp. rente aan reserve dekking kapitaallasten H.v.Saxenlaan (cf begr.)
16.000-	opbrengst verkoop restant grond; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (begr. € 24.000)
500.000-	voordeel kapitaallasten en rente; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (cf. begr.)
25.000-	teruggaaf basispremie WAO/WIA 2013; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (cf. begr.)
150.000-	afronding project Strieljend Frjentsjer; <i>dotatie</i> algemene reserve (cf begr.)
69.000-	bestemming rekeningresultaat 2013; (cf begr)
69.000	bestemming rekeningresultaat 2013; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
734.000-	diverse posten <i>dotatie</i> 'reserve jaarovergang 2014/2015' (cf begroting)
245.000-	onvoorzien eenmalig; <i>dotatie</i> 'reserve grondexploitatie' (cf begr)
189.000	diverse posten <i>beschikking</i> 'reserve jaarovergang 2013/2014' (cf begroting)
502.000	afrekening zuidelijke rondweg; <i>beschikking</i> 'reserve grote projecten (cf begr.)
502.000-	afrekening zuidelijke rondweg; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (cf. begr.)
460.000	vrijval reserve uitgestelde kosten; <i>beschikking</i> 'res. uitgestelde kosten,' (cf begr)
460.000-	vrijval reserve uitgestelde kosten; <i>dotatie</i> 'res. grondexploitatie,' (cf begr)
400.000	eenmalige wens raad toev. dorpenvisie; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
400.000-	eenmalige wens raad toev. dorpenvisie; <i>dotatie</i> 'res. dorpenvisie' (cf begr)
679.000	opheffen reserve grote projecten; <i>beschikking</i> 'reserve grote projecten' (cf begr)
679.000-	opheffen reserve grote projecten; <i>dotatie</i> 'algemene reserve' (cf begr)
600.000-	instellen reserve raadsprioriteiten; <i>dotatie</i> 'reserve raadsprioriteiten' (cf begr)
600.000	instellen reserve raadsprioriteiten; <i>beschikking</i> 'algemene reserve' (cf begr)
€ 1.429.000-	

4.3.4. Overzicht onvoorzien

In de primitieve begroting is in het programma algemene dekkingsmiddelen een post voor eenmalig onvoorzien opgenomen van € 355.145.

In het jaar 2014 zijn de volgende begrotingswijzigingen ten laste van de onvoorziene uitgaven gebracht.

Onvoorzien incidenteel				
Onderwerp	Wijz Nr	Begrotings- wijziging in raadsvergadering d.d.	bedrag	verloop saldo
Primitieve begroting				355.145
Vervanging vrachtauto straters	4	23 januari 2014	10.000	365.145
CJG stiper en kwartiermaker transitie jeugdzorg	5	23 januari 2014	-18.723	346.422
Onderst. plan v.aanpak herindelingsonderwerp	7	23 januari 2014	-50.000	296.422
Bibliotheek beleidsplan	8	23 januari 2014	-25.056	271.366
Project Lytse Farwegen	10	23 januari 2014	-50.000	221.366
Aanschaf applicatie parkeervergunning	12	23 januari 2014	3.250	224.616
Beëindiging opstalrecht pinbox Sexbierum	18	20 februari 2014	-1.092	223.524
Onderzoek Koombeurs	27	20 februari 2014	-17.500	206.024
15e wijz. regiomarktingorg. van structureel	28	20 februari 2014	-3.493	202.531
Overdr. klein gemeentelijke Rijksmonumenten	32	13 maart 2014	-14.509	188.022
Coördinatie "sport en bewegen in de buurt"	33	13 maart 2014	9.500	197.522
Aanschaf maaimachine groenvoorziening	37	24 april 2014	9.518	207.040
Uitbr. facilitaire ondersteuning evenementen	38	24 april 2014	-3.450	203.590
Overname abri's	40	21 mei 2014	821	204.411
Bijdrage verbouw kaatsmuseum	41	21 mei 2014	-150.000	54.411
Plan van aanpak herindeling fase 2	42	21 mei 2014	-50.000	4.411
Proceskst. Inrichtingspl. Franekeradeel- Harlinger	46	26 juni 2014	-9.398	-4.987
Gevolgen Marap I	48	26 juni 2014	-256.069	-261.056
Vrijval onvoorzien structureel en bestemming	49	11 september 2014	232.557	-28.499
Gemeentefonds meicirculaire	50	11 september 2014	66.473	37.974
Aanschaf geluidsinstallatie	52	11 september 2014	2.313	40.287
Schade openbaar groen i.v.m storm 28-10-2013	53	11 september 2014	-65.000	-24.713
Verkoop voormalig schoolgebouw te Hitzum	54	11 september 2014	-21.957	-46.670
Incidentele kosten fase I ICT Westergo	55	11 september 2014	-115.000	-161.670
Septembercirculaire 2014	59	23 oktober 2014	218.400	56.730
Gevolgen Marap II	60	23 oktober 2014	203.654	260.384
Vrijval restantbudget onderhoud scholen	62	27 november 2014	42.894	303.278
Financiële afw. Brandweer Noordwest Fryslan	64	27 november 2014	88.397	391.675
De Skûle: terugvordering subsidie	67	27 november 2014	12.000	403.675
Baggeren schouwsloten aandeel 2014	68	27 november 2014	-20.000	383.675
Eenmalige kosten privatisering De Trije	70	18 december 2014	-130.000	253.675
Herinr. administratieve organisatie De Skûle	72	18 december 2014	-9.500	244.175
Beëind.deeln.ontw.Mts.Westergo cv/bv Harling	75	18 december 2014	-49.008	195.167
Vrijval onvoorzien structureel en bestemming	76	18 december 2014	109.493	304.660
Voorziening verliesgevende projecten	79	18 december 2014	-9.523	295.137
Rijksmonument Nieuwbuurtsterweg 2 Tzum	81	18 december 2014	-50.000	245.137
Toevoeging aan reserve grondexploitatie	82	18 december 2014	-245.137	0

In de primitieve begroting is in het programma algemene dekkingsmiddelen een post voor onvoorzien met bestemming opgenomen van € 480.795.

In het jaar 2014 zijn de volgende begrotingswijzigingen t.l.v. de onvoorziene uitgaven gebracht.

Onvoorzien met bestemming				
Onderwerp	Wijz Nr	Begrotings- wijziging in raadsvergadering d.d.	bedrag	verloop saldo
Primitieve begroting				480.795
Structurele wijzigingen 2013 na 55 wijziging	2	23 januari 2014	-5.000	475.795
Reserve jaarovergang	3	23 januari 2014	189.300	665.095
Jeugdgezondheidszorg 2014, contactmoment 14	11	23 januari 2014	-7.266	657.829
Algemene uitkering decembercirculaire 2013	17	20 februari 2014	247.142	904.971
Motie armoedebestrijding	19	20 februari 2014	-23.300	881.671
Ontwerpbegroting FUMO 2014	22	20 februari 2014	-225.295	656.376
Financiering nazorg ex gedetineerden	24	20 februari 2014	-3.700	652.676
Indexering subsidies diverse instellingen 2014	29	13 maart 2014	-45.878	606.798
Coördinatie "sport en bewegen in de buurt"	33	13 maart 2014	-16.500	590.298
Transitiekosten 3d's 1e tranche	44	21 mei 2014	-58.600	531.698
Gevolgen Marap I	48	26 juni 2014	-82.847	448.851
Vrijval t.g.v. onvoorzien eenmalig	49	11 september 2014	-12.589	436.262
Gemeentefonds meircirculaire 2014	50	11 september 2014	70.570	506.832
Transities Sociaal Domein	56	11 september 2014	-44.714	462.118
Transitiekosten 3d's 2e tranche	58	23 oktober 2014	-58.600	403.518
Septembercirculaire 2014	59	23 oktober 2014	74.648	478.166
Gevolgen Marap II	60	23 oktober 2014	-34.000	444.166
CAO- verhoging en eenmalige uitkering 2014	65	27 november 2014	-117.000	327.166
Inrichten gebiedsteams	66	27 november 2014	-31.000	296.166
Transitiekst.3d's 3e tranche.Gunning ink. jeugd	71	18 december 2014	-63.600	232.566
Reserve jaarovergang	73	18 december 2014	-52.000	180.566
Koopkrachttegemoetkoming 2014	74	18 december 2014	-74.648	105.918
Vrijval t.g.v. onvoorzien eenmalig	76	18 december 2014	-105.918	0

In de primitieve begroting is in het programma algemene dekkingsmiddelen een post voor onvoorzien structureel opgenomen van € 25.000.

In het jaar 2014 zijn de volgende begrotingswijzigingen t.l.v. de onvoorziene uitgaven gebracht.

Onvoorzien structureel				
Onderwerp	Wijz Nr	Begrotings- wijziging in raadsvergadering d.d.	bedrag	verloop saldo
Primitieve begroting				25.000
Vaststelling begroting 2013	1	23 januari 2014	2.525	27.525
Structurele wijzigingen 2013 na 55 wijziging	2	23 januari 2014	-30.000	-2.475
Vervanging tractie straters	4	23 januari 2014	4.718	2.243
Algemene uitkering septembercirculaire 2013	9	23 januari 2014	75.558	77.801
Aanschaf applicatie parkeervergunning	12	23 januari 2014	-12.000	65.801
Kapitaallasten Kie 2	13	23 januari 2014	-75.704	-9.903
Vrijval kap.lst. voorml. Dorpshuis Herbayum	14	23 januari 2014	1.614	-8.289
Nieuwe brede regiomarketingorganisatie	15	23 januari 2014	-3.493	-11.782
Algemene uitkering decembercirculaire 2013	17	20 januari 2014	-58.054	-69.836
Ontwikkeling programma Kanaalzone	20	20 februari 2014	-37.512	-107.348
Herziene begroting 2014 dienst SoZaWe	21	20 februari 2014	207.832	100.484
Definitieve cijfers Samen naar één brandweer	23	20 februari 2014	37.301	137.785
Wijziging begroting 2014 Hûs en Hiem	25	20 februari 2014	-7.043	130.742
15e wijz. regiomarketingorg. naar eenmalig	28	20 februari 2014	3.493	134.235
Wet Elektronische Bekendmaking	31	13 maart 2014	-6.000	128.235
Overdr. klein gemeentelijke Rijksmonumenten	32	13 maart 2014	1.021	129.256
Structurele posten jaarrekening 2013	35	24 april 2014	-17.900	111.356
Aanschaf maaimachine groenvoorziening	37	24 april 2014	255	111.611
Overnameabri's	40	21 mei 2014	-5.643	105.968
Vervanging parkeerautomaten	47	26 juni 2014	-17.000	88.968
Gevolgen Marap I	48	26 juni 2014	156.000	244.968
Vrijval t.g.v. onvoorzien eenmalig	49	11 september 2014	-219.968	25.000
Aanschaf geluidsinstallatie	52	11 september 2014	-4.625	20.375
Gevolgen Marap II	60	23 oktober 2014	-16.800	3.575
Vrijval t.g.v. onvoorzien eenmalig	76	18 december 2014	-3.575	0

4.3.5. Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

De rekening van baten en lasten sluit met een voordelig resultaat van € 157.118 na mutaties in de reserves tegen een nadelig resultaat over het vorige verslagjaar van € 68.818. Wanneer gekeken wordt naar de afwijkingen groter dan € 15.000 in de netto programmakosten (dat wil zeggen, afwijkingen exclusief verschillen in doorberekende reguliere kapitaallasten, en exclusief verschillen in de begrote en doorberekende uren) dan kan de volgende analyse gegeven worden over het voordelige saldo over het verslagjaar 2014 (zie tabel).

De structurele effecten (in totaal berekend op per saldo € 14.000 negatief) hebben gevolgen voor de begroting 2015 en verder. Deze € 14.000 heeft voornamelijk betrekking op hogere onderhoudskosten en hogere energielasten.

Het saldo van de totale structurele effecten wordt via een begrotingswijziging (Raad april) in de begroting van 2015 verwerkt. Dit zal een nadelig gevolg hebben voor de post onvoorzien in 2015 en latere jaren.

Pro- gramma	Analyse resultaat	nadelig	voordelig	waarvan structureel
1	lagere uitgaven burgerzaken		24.000	
1	lagere inkomsten leges burgerzaken	18.000-		
1	lagere uitgaven bestuursondersteuning Raad		25.000	
3	lagere uitgaven wegen buiten de bebouwde kom		68.000	
3	lagere uitgaven gladheidsbestrijding		16.000	
3	lagere uitgaven verkeersmaatregelen		159.000	
3	lagere inkomsten parkeerbelasting	60.000-		
3	lagere uitg./ hogere inkomsten afwater. kanalen vaarten sloten		17.000	
4	lagere uitgaven / hogere inkomsten gronden en landerijen		52.000	
5	lagere uitgaven leerlingenvervoer		18.000	
5	lagere uitgaven onderwijsachterstandbeleid		67.000	
6	hogere uitgaven De Trije	23.000-		
6	lagere uitgaven wandelplaatsen en plantsoenen		26.000	
6	lagere uitgaven speeltuinen en speelplaatsen		25.000	
7	hogere uitgaven WWB inkomensdeel	506.000-		
7	lagere uitgaven BBZ budgetdeel		22.000	
7	lagere uitgaven bijzondere bijstand		283.000	
7	lagere uitgaven schuldhulpverlening		47.000	
7	lagere uitgaven uitvoering WMO huishoudelijke hulp		234.000	
7	hogere uitgaven Wet Basisvoorziening Kinderopvang	19.000-		
7	lagere uitgaven uitvoering WVG		176.000	
8	lagere uitgaven huisvuil		28.000	
8	hogere inkomsten deelnemingen		22.000	
8	hogere baten begraafplaats		17.000	
9	lagere uitgaven ruimtelijke plannen		57.000	
9	lagere uitgaven/hogere inkomsten planschade		17.000	
9	lagere uitgaven woningbouw door toegelaten instellingen		81.000	
9	hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen		51.000	
9	hogere voorziening Waddenglas	1.305.000-		
ad	hogere ontvangst algemene uitkering		78.000	
ad	hogere inkomsten OZB gebruikers		16.000	
ad	per saldo lagere uitgaven voor kapitaallasten		65.000	
ad	hogere uitgaven voormalig personeel	16.000-		
ad	lagere uitgaven kostenplaats kantoor en overige materialen		41.000	
ad	lagere uitgaven kostenplaats overige personele kosten		39.000	
ad	lagere uitgaven kostenplaats afdelingen		129.000	
	lagere overige programmakosten; verschillen < € 15.000		204.000	14.000-
		<u>1.947.000-</u>	<u>2.104.000</u>	
	Voordelig resultaat na bestemming		<u>157.000</u>	
	Waarvan Structureel			<u>14.000-</u>

4.3.6. Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve

Pro- gramma	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	toevoeging	onttrekking
1	reserve dorpenvisies		188.000
6	bestemmingsreserve Martenahuis tot musuem		68.000
6	bestemmingsreserve sportvelden H. van Saxenlaan		131.000
6	bestemmingsreserve kunstgrasvelden Sexbierum		62.000
ad	rente bestemmingsreserves's kapitaalslasten activa	124.000	
ad	reserve oude activa		177.000
	Totaal	124.000	626.000

4.3.7. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De WNT (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De WNT is op 6 december 2011 door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn (maar worden ingehuurd op basis van een overeenkomst van opdracht), indien zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn voor de (semi-) publieke instelling.

Naam	Functie	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Door werkgever betaalde SV-premies	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging	Motivering
H.J.J. de Jong	Gemeente-secretaris	23 jr. en 11 mnd.	36 uren	€ 85.122	n.v.t.	€ 698	€ 13.841	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
T.J.F. Lijklema	Raads-griffier	0 jr. en 10½ mnd.	32 uren	€ 44.938	n.v.t.	€ 121	€ 7.234	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gemeente Franekeradeel

4.3.8. Single information Single audit (SISA)

Overzicht Single Information, Single Audit (SiSa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 2 januari 2015						
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatormer: D9 /01	Aard controle R Indicatormer: D9 /02	Aard controle R Indicatormer: D9 /03	Aard controle R Indicatormer: D9 /04
			€ 29.830	€ 0	€ 12.775	€ 0
I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï (inclusief bestrijding spoorweglawaaï)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E3 /01	Aard controle R Indicatormer: E3 /02	Aard controle R Indicatormer: E3 /03	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E3 /04
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle R Indicatormer: E3 /05			Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			1 BSK-2014/237792	€ 300	€ 0	Nee
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatormer: E3 /06	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E3 /07	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E3 /08	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E3 /09
			1 BSK-2014/237792	€ 300	€ 0	€ 0
I&M	E27B	Brede doelluikering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen
		Provinciale beschikking en/of verordening	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E27B /01	Aard controle R Indicatormer: E27B /02	Aard controle R Indicatormer: E27B /03	Aard controle R Indicatormer: E27B /04
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Aard controle R Indicatormer: E27B /05			Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
			1 BDU subsidie spoortunnel (Besluitingsnr 0970229)	€ 0	€ 0	
			2 BDU subsidie spoortunnel (Besluitingsnr 01043063)	€ 21.482	€ 32.223	
			3 Subsidie Verkeersveiligheid 2014 (Besluitingsnr 965318)	€ 4.024	€ 4.024	
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicatormer: E27B /06	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E27B /07	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E27B /08	Aard controle n.v.t. Indicatormer: E27B /09
			1 BDU subsidie spoortunnel (Besluitingsnr 0970229)	€ 0	€ 0	Eindverantwoording Ja/Nee
			2 BDU subsidie spoortunnel (Besluitingsnr 01043063)	€ 127.760	€ 191.039	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			3 Subsidie Verkeersveiligheid 2014 (Besluitingsnr 965318)	€ 11.310	€ 11.310	Nee
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Aard controle R Indicatormer: G1 /01	Aard controle n.v.t. Indicatormer: G1 /02		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.	0,00	Nee		

SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; indusiefdeel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; indusiefdeel openbaar lichaam					
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A/01	Aard controle R Indicatornummer: G1A/02	Aard controle R Indicatornummer: G1A/03					
			1 060296 (Sociale Werkvoorziening Fryslân)	2,00	0,00					
			2 060448 (GR Werkvoorzieningsschap Fryslân-West)	150,88	8,48					
			3 060681 (Werk-/Leerbedrijf NoordEast Fryslân (NEF))	0,00	0,00					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2014 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wlgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente L1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle R Indicatornummer: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente L1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle R Indicatornummer: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2/06		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2/08	Baten (jaar T) VWWK (exclusief Rijk) Gemeente L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (VWWK) Aard controle R Indicatornummer: G2/09	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2/10				
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_totaal 2013 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wlgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2C-1) □	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/01	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/02	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/03	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/04	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/05	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/06	Baten (jaar T-1) VWWK (exclusief Rijk) indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (VWWK) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/11
			1 060436 (Dienst Sociale Zaken En Werkgelegenheid, Noordwest Fryslân)	94555,52	130416	243143	370			
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de reuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) IOAZ indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/07	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/10	Baten (jaar T-1) VWWK (exclusief Rijk) indusiefgeldstroom naar openbaar lichaam L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (VWWK) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A/11		
			1 060436 (Dienst Sociale Zaken En Werkgelegenheid, Noordwest Fryslân)	€ 60.324	€ 0	€ 71.820	€ 2.834	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3/06		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3/08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3/09					
			€ 0	€ 0	Nee					

SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud zelfstandigen)_totaal 2013	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalversteking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalversteking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit	Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G3A / 01	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 02	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 03	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 04	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 05	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 06
		1	050435 (Dienst Sociale Zaken En Werkgel. Noordwest Friesland)	37005	33000	3857	50537	32355
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G3A / 07	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 08	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 09	Aard controle R Indicatormummer: G3A / 10		
		1	050435 (Dienst Sociale Zaken En Werkgel. Noordwest Friesland)	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G5	Wet participatiebudget (WVBJ_gemeente 2014)	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen					
		Wet participatiebudget (WVBJ)	Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoordingsaf te leggen over deze taakuitvoering					
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07					
			Aard controle Df Indicatormummer: G5 / 01					
		407						
		Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgende kalenderjaar (jaar T+1)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
			Aard controle R Indicatormummer: G5 / 02	Aard controle R Indicatormummer: G5 / 03	Aard controle R Indicatormummer: G5 / 04	Aard controle R Indicatormummer: G5 / 05	Aard controle R Indicatormummer: G5 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G5 / 07
		€ 55.137	€ 55.137	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G5A	Wet Participatiebudget (WVBJ_totaal 2013)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T-1) van educatie bij roc's	Baten (jaar T-1) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T-1) Regeluw
		Wet participatiebudget (WVBJ)		inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wvgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G5B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G5C-1)						inclusief deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicatormummer: G5A / 01	Aard controle R Indicatormummer: G5A / 02	Aard controle R Indicatormummer: G5A / 03	Aard controle R Indicatormummer: G5A / 04	Aard controle R Indicatormummer: G5A / 05	Aard controle R Indicatormummer: G5A / 06
		1	050435 (Dienst Sociale Zaken En Werkgel. Noordwest Friesland)	750590	0	403	0	

Gemeente Franekeradeel

4.3.9. Overige bijlagen

Overzicht reserves en voorzieningen

Nr	NAAM RESERVE	Saldo begin Boekjaar	Vermeerderingen						Totaal Vermeerde- ringen	
				2,63%	6,00%	t.l.v. Exploitatie	t.l.v. Reserves	Subsidies		Overige
				2,50%						
				Inflatie- correctie	Rente					
		1-jan-14								
EIGEN VERMOGEN										
Saldo rekening voorgaand jaar										
Saldo 2013		-68.817,86					68.817,86			68.817,86
		68.817,86	-	-	-	-	68.817,86	-	-	68.817,86
RESERVE										
ALGEMENE RESERVE										
000 Algemene reserve		9.976.642,488				1.127.725,14	1.181.496,07			2.309.221,21
		9.976.642,49	-	-	-	1.127.725,14	1.181.496,07	-	-	2.309.221,21
BESTEMMINGSRESERVE										
215 Reserve Oude Activa		354.363,00								-
318 Verbouw Martenahuis tot museum"		498.077,69			29.884,66					29.884,66
323 Reserve sportvelden H. v. Saxenlaan		1.101.434,29			66.086,06					66.086,06
324 Reserve kunstgrasvelden Sexbierum		461.636,34			27.698,18					27.698,18
822 Reserve bijdrage maatschap. Plus		2.875.678,00					571.000,00			571.000,00
328 Reserve Waddenpoort							1.096.900,00			1.096.900,00
										-
		5.291.189,32	-	-	123.668,90	-	1.667.900,00	-	-	1.791.568,90
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVE										
206 Grondexploitatie		1.296.639,00				559.249,50	460.000,00			1.019.249,50
218 Bovenwijkse voorzieningen		88.982,14								-
219 Fonds plattelandsvernieuwing Leader+		56.577,81								-
220 SDV/ISV eigen middelen		2.244.085,58				579.924,68				579.924,68
313 Grote projecten		2.046.243,07								-
317 Herstructureringsfondsen		166.802,66								-
319 Reserve jaarovergang		1.291.841,00				734.500,00				734.500,00
321 Reserve dorpenvisie		279.696,15				250.000,00	400.000,00			650.000,00
819 Uitgestelde kosten Waddenglas		460.000,00								-
325 Reserve speeltuinen						230.000,00				230.000,00
326 Reserve raadsprioriteiten							600.000,00			600.000,00
327 Reserve herindeling						136.980,00				136.980,00
		-				-			-	-
		7.930.867,41	-	-	-	2.490.654,18	1.460.000,00	-	-	3.950.654,18
Totaal reserves		23.198.699,22	-	-	123.668,90	3.618.379,32	4.309.396,07	-	-	8.051.444,29
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		23.129.881,36	-	-	123.668,90	3.618.379,32	4.378.213,93	-	-	8.120.262,15

Nr. VOORZIENING	Saldo begin Boekjaar	Vermeerderingen							Totaal Vermeerderingen
			2,63%	6,00%	t.l.v. Exploitatie	t.l.v. Reserves	Subsidies	Overige	
			2,50%	Rente					
			Inflatie-correctie						
	1-jan-14								
VOORZIENINGEN									
Verplichtingen, verliezen en risico's									
816 Voorziening verkoop vennootschap	79.480,82								-
817 Voorz. voorm. bestuurder en personeel	582.173,94								-
	661.654,76	-	-	-	-	-	-	-	-
Egalisatievoorzieningen									
207 Spaarvoorziening riolering	2.830.359,72				796.418,00				796.418,00
208 Egalisatie afvalstoffenheffing	297.256,79				2.743,00				2.743,00
209 Onderhoudsvoorziening riolering					25.422,00				25.422,00
810 Onderhoud begraafplaatsen	78.549,81								-
811 Voorziening wegen	1.607.033,91				239.743,00			104.000,00	343.743,00
812 Voorziening gebouwen	1.617.539,41				68.467,00				68.467,00
815 Voorziening bruggen	739.141,92				52.057,29			58.000,00	110.057,29
814 Voorziening kademuren	1.262.510,96				631.051,00			20.000,00	651.051,00
820 Voorziening groenbeheer	688.908,00				25.621,00				25.621,00
821 Voorziening sportvelden	34.725,72				40.000,00				40.000,00
823 Voorziening openbare verlichting	628.371,00				68.384,00			1.000,00	69.384,00
	9.784.397,24	-	-	-	1.949.906,29	-	-	183.000,00	2.132.906,29
Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is									
300 Sangers van den Biezenbosfonds	49.205,93								-
301 Rente Sangers van den Biezenbosfonds	11.741,77			2.952,36					2.952,36
813 Voorziening pensioenverplichting	219.574,00				29.700,00				29.700,00
	280.521,70	-	-	2.952,36	29.700,00	-	-	-	32.652,36
		-	-		-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen	10.726.573,70	-	-	2.952,36	1.979.606,29	-	-	183.000,00	2.165.558,65

Verminderingen				Totaal Verminderingen	Saldo einde Boekjaar 31-dec-14	Claims ultimo boekjaar	Saldo einde Boekjaar op transactiebasis 31-dec-14	Nr. NAAM RESERVE/VOORZIENING
Bijdrage aan activa	t.g.v. exploitatie	t.g.v. reserves	Overige					
								EIGEN VERMOGEN
								Saldo rekening voorgaand jaar
								Saldo 2013
-	-	-	-	-	-	-	-	
								RESERVE
								ALGEMENE RESERVE
625.200,00	400.000,00	1.068.817,86		2.094.017,86	10.191.845,84	1.578.960,00	8.612.885,84	000 Algemene reserve
625.200,00	400.000,00	1.068.817,86	-	2.094.017,86	10.191.845,84	1.578.960,00	8.612.885,84	
								BESTEMMINGSRESERVE
	177.184,00			177.184,00	177.179,00	177.179,00	-	215 Reserve Oude Activa
	68.198,35			68.198,35	459.764,00	459.764,00	-	318 Verbouw Martenahuis tot museum
	131.180,49			131.180,49	1.036.339,86	1.036.339,86	-	323 Reserve sportvelden H. v. Saxenlaan
	62.063,09			62.063,09	427.271,44	427.271,44	-	324 Reserve kunstgrasvelden Sexbierum
				-	3.446.678,00	3.446.678,00	-	822 Reserve bijdrage maatschap. Plus
				-	1.096.900,00	1.096.900,00	-	328 Reserve Waddenpoort
			-	-	-	-	-	
-	438.625,93	-	-	438.625,93	6.644.132,29	6.644.132,29	-	
								OVERIGE BESTEMMINGSRESERVE
80.000,00				-	2.315.888,50	-	2.315.888,50	206 Grondexploitatie
				80.000,00	8.982,14	-	8.982,14	218 Bovenwijkse voorzieningen
				-	56.577,81	-	56.577,81	219 Fonds plattelandsvernieuwing Lead
				-	2.824.010,26	2.470.489,69	353.520,57	220 SDV/ISV eigen middelen
	864.747,00	1.181.496,07		2.046.243,07	0,00	-	0,00	313 Grote projecten
				-	166.802,66	-	166.802,66	317 Herstructureringsfonds
	1.291.841,00			1.291.841,00	734.500,00	734.500,00	-	319 Reserve jaarovergang
	193.491,73			193.491,73	736.204,42	67.074,00	669.130,42	321 Reserve dorpenvisie
		460.000,00		460.000,00	-	-	-	819 Uitgestelde kosten Waddenglas
				-	230.000,00	230.000,00	-	325 Reserve speeltuinen
				-	600.000,00	600.000,00	-	326 Reserve raadsprioriteiten
				-	136.980,00	136.980,00	-	327 Reserve herindeling
			-	-	-	-	-	
80.000,00	2.350.079,73	1.641.496,07	-	4.071.575,80	7.809.945,79	4.239.043,69	3.570.902,10	
705.200,00	3.188.705,66	2.710.313,93	-	6.604.219,59	24.645.923,92	12.462.135,98	12.183.787,94	Totaal reserves
705.200,00	3.188.705,66	2.710.313,93	-	6.604.219,59	24.645.923,92	12.462.135,98	12.183.787,94	

Verminderingen				Totaal Verminderingen	Saldo einde Boekjaar 31-dec-14	Claims ultimo boekjaar	Saldo einde Boekjaar op transactiebasis 31-dec-14	Nr. NAAM RESERVE/VOORZIENING
Bijdrage aan activa	t.g.v. exploitatie	t.g.v. reserves	Overige					
								VOORZIENINGEN
								Verplichtingen, verliezen en risico
	170.134,22			170.134,22	79.480,82	79.480,82	-	816 Voorziening verkoop vennootschap
-	170.134,22	-	-	170.134,22	412.039,72	412.039,72	-	817 Voorz. voorm. bestuurder en persoon
								Egalisatievoorzieningen
26.183,26	13.556,40			13.556,40	3.613.221,32	3.613.221,32	-	207 Egalisatie riolering
	250.000,00			250.000,00	49.999,79	49.999,79	-	208 Egalisatie afvalstoffenheffing
				-	25.422,00	25.422,00	-	208 Egalisatie afvalstoffenheffing
				26.183,26	52.366,55	52.366,55	-	810 Onderhoud begraafplaatsen
	410.073,29			410.073,29	1.540.703,62	1.540.703,62	-	811 Voorziening wegen
	137.416,59			155.416,59	1.530.589,82	1.530.589,82	-	812 Voorziening gebouwen
	93.553,00			93.553,00	755.646,21	755.646,21	-	815 Voorziening bruggen
	10.969,74			10.969,74	1.902.592,22	1.902.592,22	-	814 Voorziening kademuren
	15.200,00			178.200,00	536.329,00	536.329,00	-	820 Voorziening groenbeheer
			163.000,00	2.000,00	72.725,72	72.725,72	-	821 Voorziening sportvelden
			2.000,00	14.371,38	683.383,62	683.383,62	-	823 Voorziening openbare verlichting
26.183,26	945.140,40	-	183.000,00	1.154.323,66	10.762.979,87	10.762.979,87	-	
								Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is
	4.354,70			4.354,70	49.205,93	49.205,93	-	300 Sangers van den Biezenbosfonds
				-	10.339,43	10.339,43	-	301 Rente Sangers v/d Biezenbosfonds
-	4.354,70	-	-	4.354,70	249.274,00	249.274,00	-	813 Voorziening pensioenverplichting
				-	308.819,36	308.819,36	-	
				-	-	-	-	
26.183,26	1.119.629,32	-	183.000,00	1.328.812,58	11.563.319,77	11.563.319,77	-	Totaal voorzieningen

Overzicht gewaarborgde geldleningen

OORSPR BEDRAG	DOEL	GELDENING	NAAM VAN DE GELDNEEMER	BEGIN	AFLOSSING	RESTANT BEDRAG	GEWAAR- BORGD
	2014			1-1-2014	2014	31-12-2014	2014
3.800.000,00 €	1.724.364	Aankoop Saxenoord	St. Habion vastgoed	551.796	68.975	482.821	482.821
40.000,00 €	18.151	Aanleg jachthaven	St Recreatiehaven Ried	4.985	4.985	0	0
2.500.000,00 €	1.134.450	Herfinanciering	St. GGZ Friesland Jeugd	363.024	45.378	317.646	317.646
			St.Geest.Gezondheidszorg Frl	831.930	75.630	756.300	756.300
7.500.000,00 €	3.403.351	Herfinanciering	St.Geest.Gezondheidszorg Frl	952.939	136.135	816.804	816.804
10.000.000,00 €	4.537.802	Herfinanciering	St.Geest.Gezondheidszorg Frl	1.270.586	181.512	1.089.075	1.089.075
260.000,00 €	117.983	Uitbreiding kantine	Voetbalver. A VC	53.258	6.065	47.193	47.193
675.000,00 €	306.302	Herfinanc leningen	Wonen Noordwest Friesland	112.506	112.506	0	-
	887.827	Herfinanciering	Wonen Noordwest Friesland	426.551	63.488	363.063	363.063
3.325.000,00 €	1.508.819	Herf. BV 2260/2303/2357	Wonen Noordwest Friesland	827.941	827.941	0	-
	2.756.777	Herf. + aank bej.won.	Wonen Noordwest Friesland	2.047.628	119.969	1.927.659	1.927.659
7.745.000,00 €	2.765.844	Herfinanciering	Wonen Noordwest Friesland	1.119.025	205.573	913.452	913.452
6.407.875,22 €	2.907.767	Herfinanc leningen	Wonen Noordwest Friesland	702.024	221.357	480.667	480.667
	1.750.000	Herfinanc leningen	Wonen Noordwest Friesland	1.424.870	42.413	1.382.457	1.382.457
	364.277	Herfinanc leningen	Stichting Accolade	250.105	250.105	0	-
1.516.000,00 €	687.930	Herfinanc leningen	Stichting Accolade	687.931	0	687.931	687.931
2.875.000,00 €	1.304.618	Aankoop Hellemaflat	Stichting Accolade	698.854	62.867	635.987	635.987
	1.361.547	Herfinanc leningen	Stichting Accolade	1.160.425	29.415	1.131.010	1.131.010
4.600.000,00 €	2.087.389	Herfinanc leningen	Stichting Accolade	2.087.389	0	2.087.389	2.087.389
5.000.000,00 €	2.268.901	Herfinanc leningen	Stichting Accolade	1.579.579	61.934	1.517.645	1.517.645
	2.087.947	Herfinanciering	Stichting Accolade	1.326.146	120.119	1.206.027	1.206.027
6.643.878,00 €	3.014.860	Financiering BV 1957	Stichting Accolade	2.117.354	91.285	2.026.069	2.026.069
	3.696.308	Herfinanciering	Stichting Accolade	2.920.869	115.179	2.805.690	2.805.690
1.341.000,00 €	600.000	Bouw 16 woningen	Stichting Accolade	600.000	0	600.000	600.000
	800.000		Stichting Accolade	544.000	32.000	512.000	512.000
	2.500.000		Stichting Accolade	2.500.000	0	2.500.000	2.500.000
	1.500.000		Stichting Accolade	1.500.000	1.500.000	0	-
	1.150.000		Stichting Accolade	779.036	36.411	742.625	742.625
3.525.000,00 €	1.599.575	Verbouw/verbetering	Zorggroep Noorderbreedte	881.270	63.472	817.798	817.798
	200.000	Verbouw theater	St. De Koombeurs	152.127	7.174	144.953	144.953
	110.000		Stichting wintertennis	110.000	9.197	100.803	100.803
		Totaal waarborgen 100%		30.474.148	4.481.888	25.992.260	25.992.260

OORSPR BEDRAG	DOEL GELDLENIING	NAAM VAN DE GELDNEEMER	BEGIN	AFLOSSING	RESTANT BEDRAG	GEWAAR- BORGD
	2014		1-1-2014	2014	31-12-2014	2014
<i>Via WSW</i>						
€ 1.343.000		St. Woonzorg Nederland	1.203.164	18.109	1.185.055	592.528
€ 542.000		St. Woonzorg Nederland	435.211	13.614	421.597	210.799
€ 1.223.000		St. Woonzorg Nederland	1.223.000	-	1.223.000	611.500
€ 5.200.000		St. Habion	5.200.000	-	5.200.000	2.600.000
€ 5.200.000		St. Habion	2.300.000	-	2.300.000	1.150.000
€ 1.900.000		Wonen Noordwest Friesland	1.593.552	45.779	1.547.773	773.887
€ 5.000.000		Wonen Noordwest Friesland	5.000.000		5.000.000	2.500.000
€ 5.000.000		Wonen Noordwest Friesland			5.000.000	2.500.000
€ 448.169	Bouw 9 won Dijkstraat	Stichting Accolade	200.000	8.000	192.000	96.000
€ 3.000.000		Stichting Accolade	3.000.000	-	3.000.000	1.500.000
€ 3.000.000		Stichting Accolade	3.000.000	-	3.000.000	1.500.000
€ 3.000.000		Stichting Accolade	3.000.000	-	3.000.000	1.500.000
€ 7.000.000		Stichting Accolade	7.000.000	-	7.000.000	3.500.000
€ 15.000.000		Stichting Accolade	15.000.000	-	15.000.000	7.500.000
€ 4.000.000		Stichting Accolade	4.000.000	-	4.000.000	2.000.000
		Totaal waarborgen 50%	52.154.927	85.502	57.069.425	28.534.713
		Generaal-totaal				54.526.973

Gemeente Franekeradeel

4.4. Controleverklaring

Wordt nagezonden.

Gemeente Franekeradeel

5. Vaststellingsbesluit

Vaststellingsbesluit

Nr.

De Raad van de gemeente Franekeradeel

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Franekeradeel van 10 maart 2015, waarin de jaarstukken voor het dienstjaar 2014 ter vaststelling wordt aangeboden;

gelet op de artikelen 197 en 198 van de Gemeentewet;

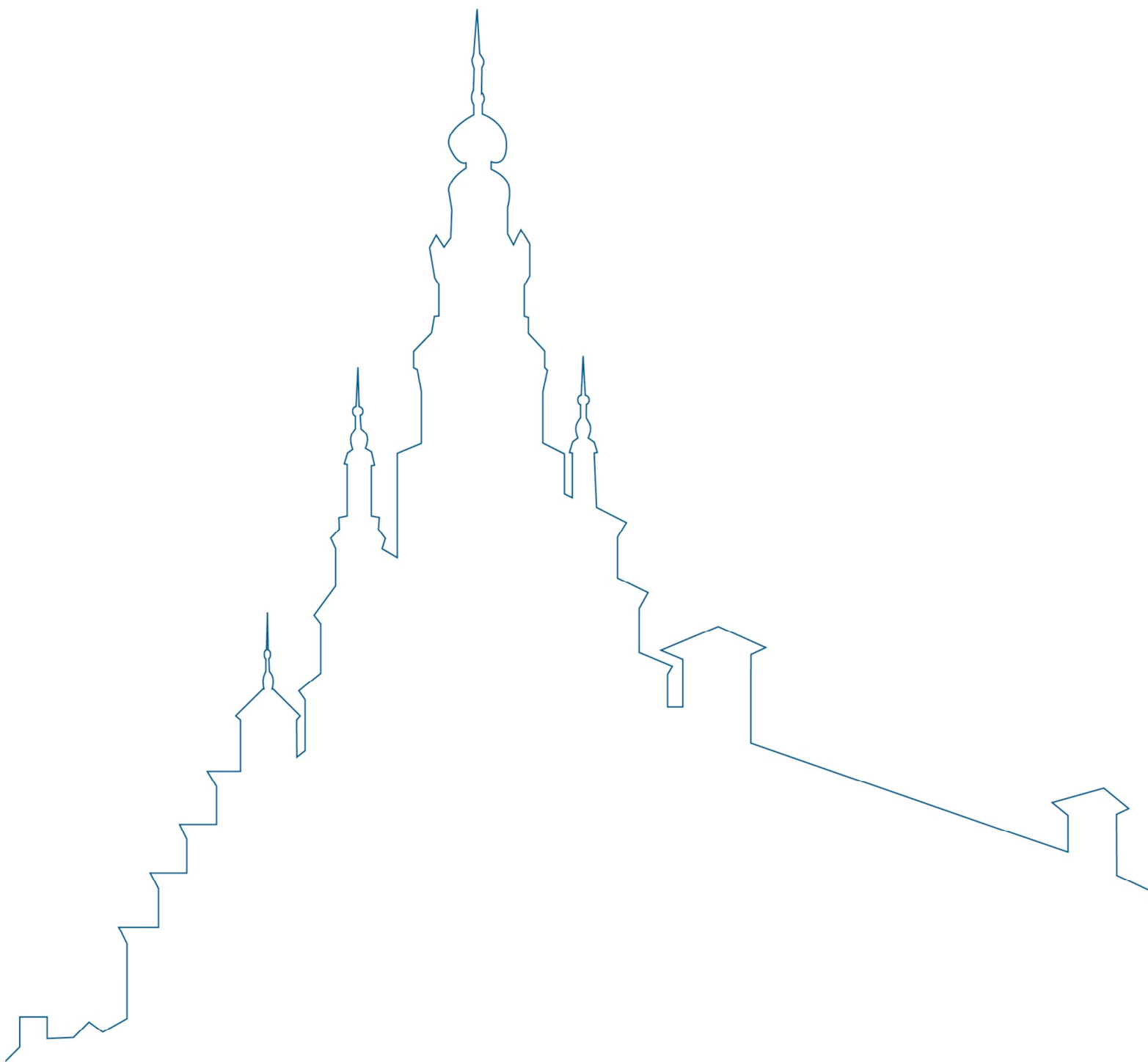
BESLUIT:

1. De jaarstukken over 2014 vast te stellen;
2. De toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves vast te stellen;
3. Het resultaat na bestemming van € 157.118 als volgt te verwerken:
 - a € 157.118 toe te voegen aan de reserve grondexploitatie.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 26 maart 2015,

, voorzitter.

, griffier.

G e m e e n t e

Franekeradeel

Postbus 58 • 8800 AB Franeker • telefoon: 14 0517
internet: www.franekeradeel.nl • e-mail: info@franekeadeel.nl